

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

KERKENBELEIDSPLAN HOUTHALEN-HELCHTEREN

2026-2031

Woord vooraf

Dit kerkenbeleidsplan is een eerste formele versie van het plan dat het centraal kerkbestuur in samenspraak met gemeentebestuur voorlegt.

In eerste instantie is er de wens van de pastorale eenheid om vanuit het principe 'ontmoeting binnen de groep van gelovigen' de gelovige gemeenschap de gelegenheid te bieden om dicht bij huis in goed onderhouden infrastructuur mekaar te inspireren.

Anderzijds geldt er binnen het gemeentebestuur het principe om publieke infrastructuur maximaal polyvalent te gebruiken én de financiële impact van de uitgebate infrastructuur op het gemeentelijke meerjarenplan in een juiste balans te krijgen.

Dit leidt bijgevolg tot de vraag in weke mate de kerkgebouwen ruimer ingezet kunnen worden ten dienste van de samenleving en de behoeften die zich daar voordoen én de mate waarin de kerkbesturen zelf een bijdrage leveren in de financiële oefening.

Om een antwoord op deze vraag te bieden, werd er besloten om een breed participatietraject onder begeleiding van de UHasselt op te zetten (januari 2025 – juni 2025). In een eerste fase wordt er gezamenlijk nagedacht over de waarden die de kerkgebouwen vandaag voor de diverse stakeholders hebben. Daarbij wordt er in belangrijke mate rekening gehouden met draagvlak bij zowel betrokkenen vanuit de parochiegemeenschappen als met engagementen die nieuwe doelgroepen willen nemen. Op korte, middellange en lange termijn zullen er gedragen en haalbare acties uitgetekend worden.

Het plan dat op dit ogenblik voorligt is bijgevolg geen gebeiteld geheel, maar zal in de komende jaren verder evolueren.

Het voorliggende kerkenbeleidsplan is bijgevolg geen eindpunt maar de start van een traject dat met respect voor alle betrokkenen in de komende jaren afgelegd wordt.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL.....	3
INLEIDING	4
1. SITUERING KERKGEBOUWEN	6
2. FICHE PER KERKGEBOUW	21
2.1. Sint Martinus kerk in Houthalen-centrum	21
2.1.1. Identificatie.....	21
2.1.2. Beschrijving	22
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	33
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	34
2.2. Sint Trudo in Helchteren	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.2.1. Identificatie.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.2.2. Beschrijving	36
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	46
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	47
2.3. OLV Banneux in Houthalen-Oost.....	49
2.3.1. Identificatie.....	49
2.3.2. Beschrijving	50
2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	55
2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	56
3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE.....	88
3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie.....	88
3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht	91
BESLUIT.....	94

INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Houthalen-Helchteren:

- Onze-Lieve-Vrouwkerk van Banneux , Tulpenstraat 10, 3530 Houthalen-Oost
- Sint-Antoniuskerk, Neerveldstraat 2, 3530 Lillo
- Sint-Lambertuskerk, Bremstraat 39A, 3530 Meulenberg
- Sint-Martinuskerk, Dorpstraat 48, 3530 Houthalen-centrum
- Sint-Jozef Werkmankerk, Torenstraat 29, 3530 Laak
- Sint-Trudokerk, Sint-Trudoplein z/n, 3530 Helchteren

Met de voorbereiding van het voorliggende kerkenbeleidsplan werd gestart op 27/10/2023.

In eerste instantie werden er enkele oriënterende sessies ingelast :

27/10/2023: overleg met Roel De Ridder (Platform Toekomst Parochiekerken)

20/12/2023: overleg gemeentebestuur – voorzitter centraal kerkbestuur

05/02/2024: voorbereiding startvergadering kerkenbeleidsplan

Daarna werd de stuurgroep kerkenbeleidsplan geïnstalleerd.

De samenstelling van de stuurgroep:

- vanuit het centraal kerkbestuur: 6 deelnemers (inclusief 1 aangestelde vertegenwoordiger Bisdom)
- vanuit de pastorale eenheid: 18 deelnemers
- vanuit het bisdom (infrastructuur): 1 deelnemer
- vanuit het schepencollege : 3 mandatarissen
- vanuit de gemeentelijke administratie: 2 deelnemers

26/02/2024: stuurgroep kerkenbeleidsplan

- Kerkenbeleidsplan: toelichting algemeen kader (Bisdom)
- Pastoraal plan: visie bisdom (Bisdom)
- Breder context kerkenbeleidsplan (gemeentebestuur)

20/06/2024: stuurgroep kerkenbeleidsplan

- Stand van zaken pastoraal plan
- Resultaat update fiches per kerk en bijkomende infrastructuur

Dit kerkenbeleidsplan werd opgemaakt in overleg tussen de gemeente Houthalen-Helchteren, de pastorale eenheid Sint-Barbara, het centraal kerkbestuur Houthalen-Helchteren en alle kerkfabrieken die eronder ressorteren en werd vervolgens goedgekeurd:

- door de bisschop van Bisdom Hasselt op 24 november 2025;
- door de gemeenteraad van de gemeente Houthalen-Helchteren op 15 december 2025.

Het pastoraal plan Sint-Barbara dateert van 31 mei 2024 en werd op 19 juni 2024 overgemaakt aan het gemeentebestuur en het CKB en toegelicht op de stuurgroep kerkenbeleidsplan van 20 juni 2024. Dit pastoraal plan omvat een motivering voor het behoud van alle kerkgebouwen voor de eredienst. Alle kerkbesturen staan open voor een

(eventueel beperkte) nevenbestemming in tijd. Geen van de kerkgebouwen wordt in dit pastoraal plan onttrokken aan de eredienst.

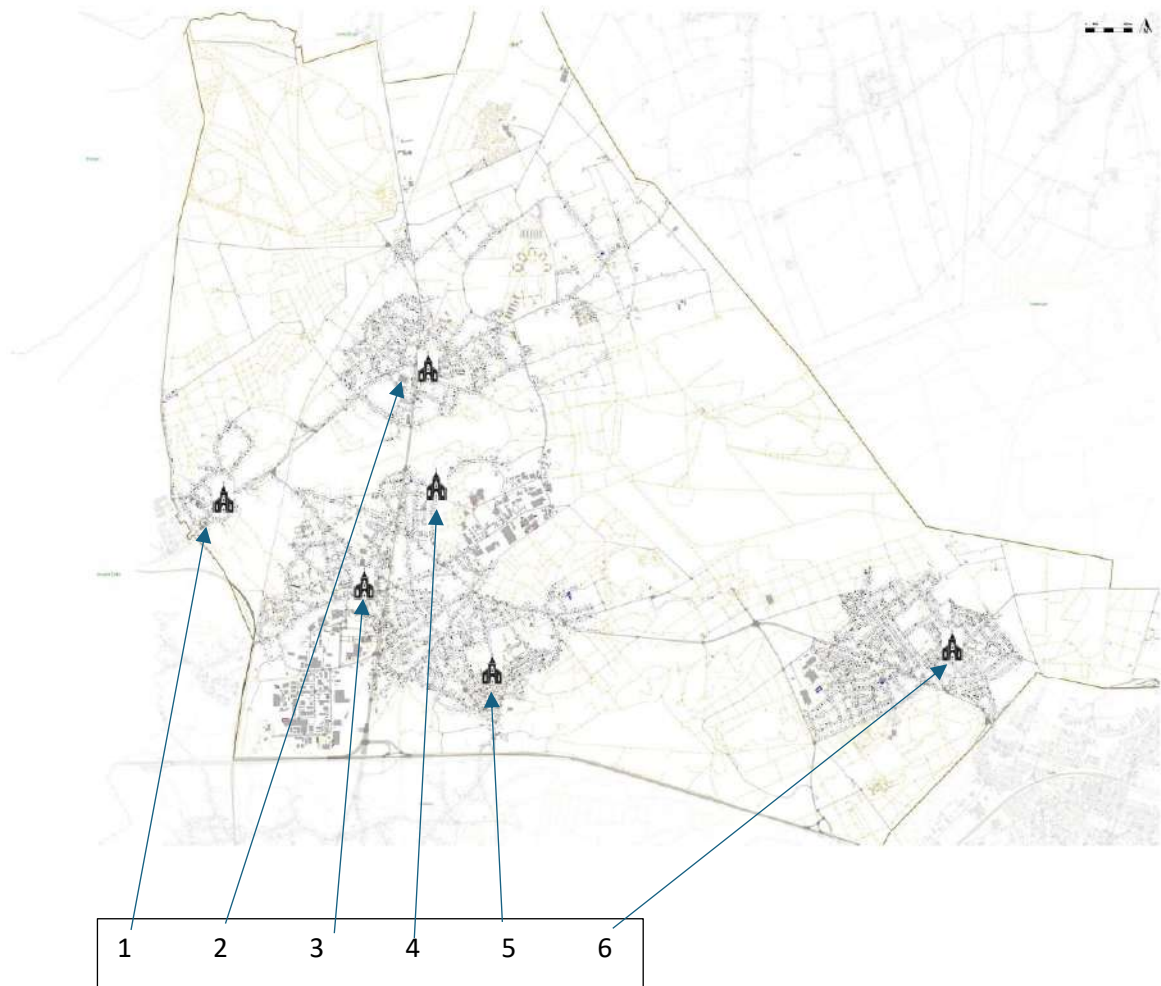
In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving en een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie. Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel opgenomen met de genomen opties (per kerk), de visie die hieraan ten grondslag ligt en het traject dat is of zal worden opgestart om deze toekomstige invulling te realiseren.

Handtekening bisdom

Handtekening gemeente

1. SITUERING KERKGEBOUWEN

- (1) Parochiekerk Sint-Antonius, Neerveldstraat 2, 3530 Lillo
- (2) Parochiekerk Sint-Trudo, Sint-Trudoplein z/n, 3530 Helchteren
- (3) Parochiekerk Sint-Martinus, Dorpstraat 48, 3530 Houthalen-centrum
- (4) Parochiekerk Sint-Jozef Werkman, Torenstraat 29, 3530 Laak
- (5) Parochiekerk Sint-Lambertus, Bremstraat 39A, 3530 Meulenberg
- (6) Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw van Banneux, Tulpenstraat 10, 3530 Houthalen-Oost

Omdat er in de oefening over de toekomst van de kerkgebouwen vanuit een brede blik naar mogelijkheden voor religieuze beleving wordt gekeken, leek het ons raadzaam om een overzicht te geven van de kapellen op het grondgebied van Houthalen-Helchteren.

Overzicht kapellen in Houthalen-Helchteren

In dit overzicht zijn de kapellen opgenomen op het grondgebied Houthalen-Helchteren die door hun ontwerp en inrichting de mogelijkheid bieden tot religieuze samenkomsten.

Kapel OLV van de Zavel

Eigenaar: Gemeente Houthalen-Helchteren

Situering: In de huidige Stationsstraat, de vroegere Zavelstraat in Houthalen.

Bouwstijl: Een modern vierkantig gebouw in bakstenen, wit geschilderd, met plat dak en brede glazen deuren aan de voorzijde. De gevel aan de straatzijde bevat over het geheel langwerpige glasramen die de binnenkant helder verlichten.

Verering: De geburen plaatsten bij de renovatie een beeld van de O.L. Vrouw van Banneux omwille van een bijna wonderbare ontsnapping aan de Duitsers tijdens de tweede wereldoorlog. Het beeld bevat enkel een hoofd en handen, terwijl de overige lichaamsdelen bekleed zijn.

Kapel OLV van Lourdes (Meulenberg) Schansbeemden

Eigenaar: kerkfabriek Sint-Lambertus Meulenberg

Situering: Aan de rand van de Cité Meulenberg in de Schansbeemdenweg, zijstraat van de Koolmijnlaan, in een zeer mooie groene omgeving.

Bouwstijl: Een open bouwwerk in lichte bakstenen in de vorm van een scherpe driehoek. Het interieur is als een grot waarin het lichtgekleurde beeld mooi afsteekt tegen de donkere achtergrond.

Verering: De Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes, is een beeld dat in 1950 door enkele mijnwerkersbrancardiers werd meegebracht van hun lentebedevoort.

Mijnlampkapel (Motmansstraat)

Eigenaar: Aleonis David en Rutten Anja (Motmansstraat 2/B000, Houthalen-Helchteren)

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Situering:

Op de hoek van de Motmansstraat en de Bergbeemdenstraat.

Bouwstijl:

In de vorm van een mijnlamp. Deze bevat een putbuis als onderstel, ijzeren buizen als tussenstuk en een bovenstuk in gemetste baksteen, gecementeerd en wit geverfd. Inde ingebouwde nis staat een eenvoudig beeldje van de Lieve Vrouw van Lourdes. 's Avonds is de mijnlamp verlicht, gekoppeld aan de straatverlichting.

Het is opmerkelijk dat in vele mijngemeenten een kapel in de vorm van een mijnlamp werd opgericht.

Het is steeds een traditie geweest dat mijnwerkers-brancardiers met zieken en gehandicapten op bedevaart gingen naar Lourdes en daarom deze Lieve Vrouw telkens een ereplaats gaven in hun kapel.

Kapel OLV van Onrust (Laak)

Eigenaar: Gemeente Houthalen-Helchteren

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Situering: Op de hoek van de Kleine Heresteeg en de Lakerweg in de parochie Laak van Houthalen.
Bouwstijl: Klein gebouw in lichtgekleurde bakstenen met een zadeldak, zonder vensters, met houten deur voorzien van houten traliewerk dat zicht geeft op de binnenzijde.
Toewijding: Eeuwen lang gekend als de Lieve Vrouw van Onrust. Na diefstal van het oude beeld werd een Lieve Vrouw van Smarten geplaatst.
Grondeigenaar: Het Gemeentebestuur van Houthalen-Helchteren.
Jaar van oprichting: Voorheen vermeld als zijnde uit 1688. In 1979 verwoest door een storm. Even verder terug opgericht in 1980 in moderne stijl.

Kapel OLV van Banneux (Tenhout)

Eigenaar: Gemeente Houthalen-Helchteren

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Situering: Op de Wijk Tenhout op de hoek van de Mooksteeg en de Huidevettersstraat.

Bouwstijl: Op een driehoekig grondplan met een open voorkant en schuinhellend dak. Centraal staat het Mariabeeld.

Toewijding: Onze-Lieve-Vrouw van Banneux.

Jaarlijks heeft op de vooravond van O.H. Hemelvaart een openluchtmis plaats die zeer talrijk wordt bijgewoond.

Bouwjaar: Ingewijd op 1 mei 1960.

Reden van oprichting: Bij de bouw van een wijk van de Kleine Landeigendom was het de gewoonte dat een wijkkapel werd opgericht. Hier werd het tevens de vervanging van een klein boomkapelletje, gemaakt door de KWB, dat door vandalen werd vernield.

Sint-Leonarduskapel van Kwalaak

Eigenaar: VZW Bennewed

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Situering: Op de Herebaan-Oost nabij de splitsing van de St. Leonardusstraat.

Bouwstijl: Gebouw in rode baksteen met zadeldak en klein torentje, dubbele inkomdeur en aan de oostkant voorzien van een kleine sacristie, het geheel in landelijke bouwstijl.

Toewijding: Verering van St. Leonardus, de patroon van de landbouwers. Kwalaak kende tot aan de tweede oorlog bijna uitsluitend landbouwersgezinnen. Er worden ook relieken van de heilige bewaard in een koperen schrijn.

Veranderingen: Reeds in 1877 was er sprake van een kapel in Kwalaak die er bezoek kreeg van de Bisschop van Luik van toen, Mgr. V.J. Doutreloux (†1901). In 1952 werd de kapel afgebroken en heropgebouwd omwille van de verbreding van de Herebaan-Oost. Eind augustus werd de kapel ingewijd door Deken Kesters van Peer.

In september 1968 kreeg de kapel een harmonium ten geschenke van het Groot Seminarie van Luik. Er werd ook gezorgd voor verwarming en verlichting; dit alles met de hulp van de omwonende gezinnen.

Reden van oprichting: Over de oorsprong is niets bekend doch men mag veronderstellen dat het eerste gebouw werd opgericht ter ere van St. Leonardus als patroon van de landbouwers en schutsheilige tegen veeziekten.

Het gehucht Kwalaak dat behoort tot de parochie Meulenberg heeft door de aanwezigheid van deze kapel een eigen gebedsruimte. Ze is voorzien van een altaar, stoelen en beelden van St. Leonardus en O.L. Vrouw.

Tot aan de uitbraak van de coronapandemie (2020), werd er elke woensdag mis gelezen voor de geburen en. De intentie is er om in de nabije toekomst de vieringen op geregelde basis te hervatten. De jaarlijkse eucharistie op 6 november (Sint-Leonardus) en tweede Pinksterdag werden hervat. Op tweede pinksterdag was het altijd "kermis" niet met een foor, maar in de betekenis van taart eten en (vroeger) kaarten in het café van Moen. Dit jaar (2025) zou men een tent opzetten en receptie na de mis geven.

Lieve Vrouw Kapel De Hutte (Houthalen-Oost)

Eigenaar: geen gegevens beschikbaar

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Deze veldkapel werd op 12 augustus 1997 opgericht en op 19 augustus 1997 ingehuldigd. Het is een driehoekvormige veldkapel in lichte, duurzame materialen o.a. aluminium en werd geplaatst door de heer Jaak Eerdekens, op het ogenblik dat verscheidene bewoners van de Hutte als militair gingen deelnemen aan de UNO-opdracht in Kosovo.

Kapel OLV van de Rozenkrans (Brugstraat)

Eigenaar: vzw Kapel Hoevereinde

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Ligging:

Aan de kruising van de Brugstraat met de Stationsstraat, ook gekend als de kapel van Hoevereinde.

Bouwstijl:

Landelijke bouwstijl in rode bakstenen ontworpen door de Heusdense Pater Bertilius.

Gegevens:

Met zadeldak, kleine torenspits, neogotische zijraampjes, spitsboogportaal, dubbele deur met smeedwerk, vormt het een mooi geheel. Het interieur omvat een altaar in rood marmer met drie beelden: een van Onze-Lieve-Vrouw, een H. Hart en een St. Antonius, een kartonnen gewelf en namaaklambrisering.

Boskapel van domein Hengelhoef

Eigenaar: geen gegevens beschikbaar

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Ligging:

De kapel is gelegen op het Domein van Hengelhoef.

Verering:

Boven de ijzeren poort van de ingang staat een houten beeld van de Lieve Vrouw die een klein kindje in de handen draagt. In de kapel staat een klein beeldje van de Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes.

Oprichting:

De kapel werd opgericht in de dertiger jaren door de laatste privé-bezitters van het domein nl. Baron en Barones de Beeckman-Wittouck. Zoals geweten is het domein gesticht door de Norbertijnen van Floreffe toen Graaf Godefridus van Loon omstreeks 1145 vier mansus grond ten geschenke gaf aan de Norbertijnen.

Voor de oorlog 1940-45 was het kapelletje goed onderhouden door godvruchtige bewoners van Hengelhoef en de bewoners van de wijk Nieuwe Kempen in Zwartberg. Later werd het dikwijls vernield maar telkens weer gerestaureerd.

Nu maakt het deel uit van het vakantiedomein dat in 1964 werd opgericht door de Christelijke Mutualiteiten.

De kapel is een volledig houten constructie met een scherp dak dat bedekt is met leien. De wanden bestaan uit ruwe, zwart geteerde planken. De inkom bestaat uit een zware ijzeren doorkijkpoort, afgesloten voor het publiek. Aan de binnenkant is er een voorportaal in houten stijlen waardoor men een zicht heeft op de achterwand die voorzien is van een plank met bloemen en het beeldje van O.L.Vrouw van Lourdes. Er staat een rustbank om even te verpozen en te bezinnen.

Sint-Catharinakapel Lillo

Eigenaar: Gemeente Houthalen-Helchteren

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Ligging: Op de hoek van de Lillosteenweg en de Weygaardstraat.
Bouwstijl: Het geheel is gebouwd met brikken en heeft een gecementeerde boord aan de onderkant. Een torentje met klok siert het zadeldak.
Er is een kleine nis boven de deur en de binnenzijde is een achthoekige ruimte met houten gewelf.
De achtergevel vertoont enkele steunberen.

Veranderingen: Dat de kapel zeer oud is bewijzen de sierankers die 1617 als mogelijk bouwjaar aanduiden, alhoewel er reeds in 1595 sprake was van een kapel op deze plaats.
In 1754 werd de kapel door brand verwoest, maar weer opgebouwd dankzij een schenking van 100 gulden door Maria Claes, de naaste geboor. De kapel wordt nog steeds beheerd door de familie Claes alhoewel de grond toebehoort aan de gemeente en de inboedel eigendom is van de kerkfabriek.

OLV – Kerkje van Laak

Eigenaar: Gemeente Houthalen-Helchteren

Het omliggende kerkhof is eigendom van de kerkfabriek Laak

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Bescherming:

Bij Koninklijk Besluit van 10/11/1975 werd het oude kerkje van Laak als monument beschermd.

Situering:

Gelegen midden het ommuurde kerkhof op een hoogte ten noorden van het kruispunt van de Kleine Heresteeg en de Daalstraat.

Bouwstijl:

Gotisch met zadeldak, als kleine kapel opgetrokken in mergelsteen, later uitgebreid met bakstenen van eigen maaksel. De toren is volledig in brik en bekroond met een mooie spits.

Toewijding:

St. Quirinus stond reeds in 1497 bekend als patroonheilige van de kapel. In de 16de eeuw werd de H.Quintinus vereerd.

In de 19de eeuw werd het de parochiekerk met O.L.Vrouw als patrones.

Beheer:

Het kerkje is eigendom van het gemeentebestuur en wordt door het cultuurhuis casino uitgebaat (verhuringen) en gebruikt voor programmering van tentoonstellingen en kleine concerten.

OLV Kapel Oude Bemdens

Eigenaar: 's Hertogen Victor (Oude Bemdens 20)

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Situering: Op de wijk Oude Bemdens grenzend aan de Groenstraat.

Bouwstijl: Aanvankelijk opgetrokken in rode bakstenen. Bij de restauratie

werd de kapel heropgebouwd in lichtgekleurde bakstenen naar het oud model.

Toewijding: Onze-Lieve-Vrouw Middelaars en Koningin (vereerd door de Montfortanen).

Kapel OLV van Smarten (Hezoldstraat)

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Trudo Helchteren

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Situering:

Helzoldstraat, ter hoogte van de woning nr. 124.

Bouwstijl:

Kapel opgetrokken uit rode bakstenen. Deur met rondboog.

Toewijding:

Deze kapel heeft een groot beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Smarten.

Dit staat eveneens op de voorgevel geschilderd.

Grondeigenaar:

Kerkfabriek Sint-Trudo, Helchteren.

Jaar van oprichting: 1935.

Kapel OLV van Banneux (Kapelstraat)

Eigenaar: Hugo Kerfs

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Situering:

Langs de Kapelstraat ter hoogte van de woning nr. 34.

Bouwstijl:

Grootste kapel uit Helchteren, opgetrokken in spitsboogstijl uit rode gevelstenen.

Voorzien van 2 monumentale steunpilaren aan de voorzijde. Langs de straatzijde waar eveneens twee monumentale pilasters staan opgesteld, loopt een bomendreef naar de kapel. Is voorzien van een altaar en bemeubeld met bidstoelen.

Kapel OLV van Bijstand (Kazernelaan)

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Trudo Helchteren

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Situering:

Langs de Kazernelaan, hoek Hulsthagen.

Bouwstijl:

Kapel uit rode bakstenen. Er loopt een dreef van hulsthout naar toe. Aan weerszijden staan lelietjes-van-dalen. Deze kapel is door het leger als monument geklasseerd.

Toewijding:

Op de voorgevel van de kapel staat : « O.L.V. van Bijstand ». In de kapel staat een beeld van O.L.V. van Lourdes.

Grondeigenaar:

Kerkfabriek van Sint-Trudo, Helchteren.

Jaar van oprichting:

Er bestaan foto's van de eerste kapel aan de ingang van de kazerne uit 1927.

Kerkhofkapel (Maastrichterstraat)

Eigenaar: Gemeente Houthalen-Helchteren

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Situering:

Kerkhof Maastrichtsestraat.

Bouwstijl:

Het ganse gebouw uit Boomse bakstenen opgetrokken, heeft het uitzicht van een grote kapel. Het heeft een dubbele functie nl. als sterfhuisje en als open kapel in rondboog voorzien van altaar met als achtergrond een groot kruisbeeld.

Toewijding: Jezus Christus.

Grondeigenaar:

Gemeentebestuur Houthalen-Helchteren.

Jaar van oprichting: 1940 , jaar van aanleg van het kerkhof.

2. FICHE PER KERKGEBOUW

2.1 Sint-Martinus in Houthalen-centrum

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.1.1. Identificatie

Naam: Sint Martinuskerk

Geografische ligging

- Dorpstraat 48, 3530 Houthalen-Helchteren (centrum)
- Provincie : Limburg

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom : Hasselt
- Dekenaat : Beringen
- Parochie : Sint-Martinus Houthalen

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Martinus Houthalen

Bescherming:

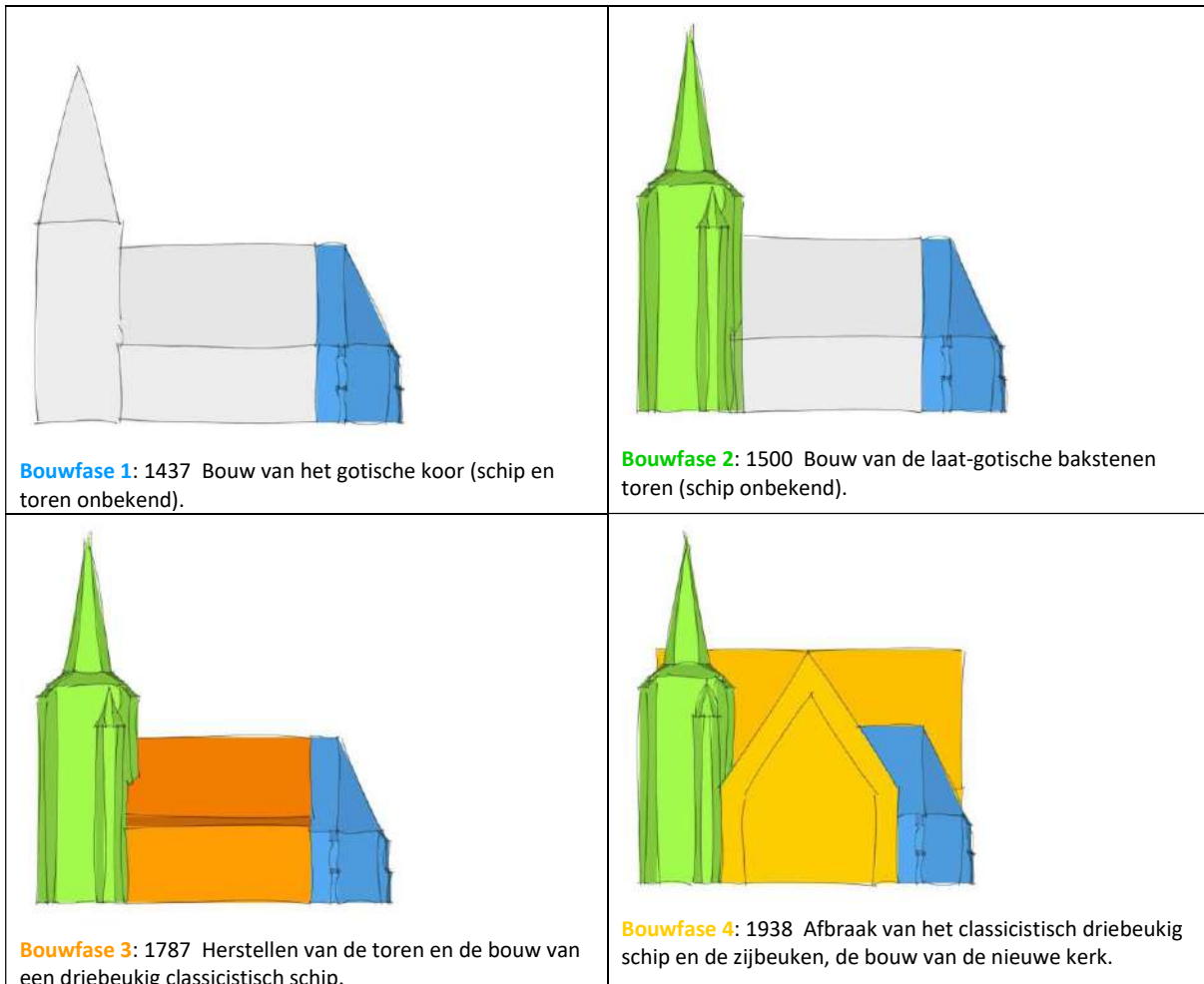
Het koor en de toren (footprint oude kerk) van Sint Martinuskerk zijn als monument bij Koninklijk Besluit dd. 19/01/1935 beschermd omwille van kunst-, historische en oudheidkundige waarde. De (nieuwe) kerk is niet beschermd.

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Historiek

De Sint Martinuskerk is een bijzonder gebouw, met een zeer bewogen bouwgeschiedenis waarbij het monument gedurende verschillende eeuwen grote veranderingen heeft ondergaan. Het gebouw is namelijk geëvolueerd van een schip met enkel een koor, naar een kerk met een volledig nieuw schip. De totale evolutie kan opgedeeld worden in 4 grote bouwfases waarbij de gotiek, de laat-gotiek en de interbellumperiode vandaag de dag nog duidelijk zichtbaar zijn. Deze vier bouwfases zijn nog steeds duidelijk zichtbaar in de kerk, onder meer door het materiaalgebruik: het koor is opgebouwd uit mergel, de toren uit baksteen en het 'nieuwe' gedeelte uit natuur- en baksteen waarbij tevens gebruik is gemaakt van beton voor structurele onderdelen zoals kroonlijsten en gewelfribben. Het huidige kerkgebouw is een verzameling van verschillende verbouwingen gedurende zijn bestaan. Elke fase vertegenwoordigt een specifieke historische periode, meer of minder belangrijk, meer of minder grillig. Alle verrijken ze de historische waarde van het gebouw. Aan de hand van 3D modellen zijn de verschillende bouwfases weergegeven via vooraanzichten.

De algemene opvatting en de vormgeving van de nieuwe kerk die gebouwd werd tussen 1938 en 1939, passen binnen de kerkarchitectuur van het interbellum.

Tijdens deze periode werden traditionele elementen uit de architectuur (zoals de spitsboog) op een vernieuwende wijze uitgevoerd. Naast het gebruik van baksteen en natuursteen, werd er ook gebruik gemaakt van beton voor de structurele onderdelen zoals de kroonlijsten en de gewelfribben. De uitvoering van zulke grote overspanning in gewapend beton in deze tijdszone was een zeer uniek gegeven.

De Sint Martinuskerk is sinds 1938 opgebouwd als volgt:

- Een gotisch koor daterend van 1437 (oost).
- Een laat-gotische toren daterend van 1500 (west).
- Een nieuw inspringend portaal tussen de toren en het koor (zuid).
- Een nieuw éénbeukig schip van drie traveeën.
- Een nieuw transept.
- Twee nieuwe driebeukige traveeën (noord).
- Een nieuw koor met vlakke sluiting (noord).
- Een nieuw aangebouwde sacristie (noord-west).
- Een nieuwe bergruimte (noord-oost).

De volledige kerk (zowel het oude als het nieuwe gedeelte) heeft glasramen met ijzerenroedeverdeling, met uitzondering van de nieuwe kerk waar de glasramen voorzien zijn van natuurstenen maaswerk of stijlen en tussendorpels.

Architecturale waarde

De toren en het koor van de Sint Martinuskerk zijn goed bewaarde voorbeelden van de gotische architectuur (exterieur en interieur). De onderdelen werden ontworpen volgens een typerende vormtaal met kenmerkende materialen en unieke elementen:

- De **toren** bestaat uit een vierkant verankerde bakstenen gebouw. De gevels zijn voorzien van verschillende details: Enerzijds details in gesinterde bakstenen zoals metselaarstekens, anderzijds details in maaskalksteen zoals waterlijsten, afzaten, afdekstenen, grafkruisen en maskers. Het interieur bestaat uit zichtbaar baksteenmetselwerk met een bakstenen gewelf (met sporen van een oorspronkelijke kleilaag) en mergelstenen ribben. In de toren vormt het historisch torenuurwerk samen met de klokken en de klokkenstoel historisch waardevolle erfgoedelementen.

- Het **koor** bestaat uit een mergelstenen gebouw (5 zijdig langs de exterieur zijde) met steunberen. De bouwmaterialen van de plint zijn vermoedelijk restanten van het oorspronkelijk kerkgebouw dat op deze locatie stond (1223). Het interieur wordt gekenmerkt door gepleisterde wanden en gewelf op een mergelstenen ondergrond. In de gepleisterde wanden zijn historisch zeer unieke elementen verwerkt: Enerzijds een sacramentstoren (1426 – 1450) en anderzijds een jaarsteen (1437). Tevens is in de bevoering een gedenksteen (1821) verwerkt tussen de bestaande bevoering.

De architectuur van de kerktoren en het koor bleven erg gaaf bewaard en ondergingen weinig ingrijpende wijzigingen doorheen de jaren. Daarnaast bevinden zich in het interieur zeer waardevolle historische elementen die uniek zijn in hun soort (sacramentstoren, historisch torenuurwerk, ...).

Kunsthistorische waarde

De kunsthistorische waarden van het gebouw worden bepaald door de volgende elementen (beperkte lijst):

- Klokkeninstallatie | Historisch torenuurwerk
- Grote klok (Tienden klok) | Datering onbekend
- Kleine klok (Sint Odilia klok) | 1752
- Historisch torenuurwerk éénwijzigig | 15de – 16de eeuw
- Stenen voorwerpen

Gedenksteen Pastoor H. Huygen I 1821
 Jaarsteen I 1437
 Doopvont I 1560
 Sacramentstoren I 1426 - 1450
 - Meubilair
 Portiekaltaar koor I 17de – 18de eeuw
 Portiekaltaar toren I 1791 - 1800
 Communiebank I 1701 – 1800
 Oude preekstoel 1687
 - Beelden
 Aartsengel met kind I 18de eeuw
 Christus Salvator I 18de eeuw
 Sint Martinus I 19de eeuw
 Jezus aan het kruis I 16de eeuw
 O.L.V. van Lourdes I 20ste eeuw
 Sint Bernadette I 20ste eeuw
 Sint Anna ten drieën 15de eeuw
 Sint Petrus I 20ste eeuw
 Sint Barbara I 15de eeuw
 - Schilderijen
 Aanbidding der herders I 1601 – 1610

<p>We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.</p> <p>Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.</p> <p>St Anna ten drieën 15de eeuw</p>	<p>We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.</p> <p>Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.</p> <p>Aartsengel met kind 18de eeuw</p>	<p>We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.</p> <p>Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.</p> <p>Altaarlessenaar 1791 – 1800</p>
<p>We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.</p> <p>Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.</p> <p>Portiekaltaar toren</p>	<p>We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.</p> <p>Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.</p> <p>Portiekaltaar koor</p>	<p>We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.</p> <p>Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.</p> <p>Jezus aan het kruis 1526-1550</p>

De aanwezigheid van waardevol interieur en cultuurgoederen

De Sint Martinuskerk heeft een waardevol interieur en heeft belangrijke cultuurobjecten in bezit, vooral afkomstig uit de oude kerk.

Biechtstoelen

De 4 biechtstoelen in art deco-stijl zijn uitgevoerd in baksteen met houten deurtjes door de Firma Vandenhoute uit Brussel.

Op de eerste biechtstoel is er een voorstelling van Christus en Petrus met de haan, de tweede toont twee engelen, de derde Christus als de Goede Herder en Sint-Jan de Doper. Op de vierde is er een afbeelding van David met een harp en een vrouwelijke figuur met een kruis. Deze biechtstoelen zijn gefabriceerd in de jaren 1940, kort na de inhuldiging van de kerk.

Glasramen

De glasramen van de nieuwe kerk zijn van de Firma Frans Crickx (1893-1979) uit Brussel, getekend door Jacques Maes (1905-1968), in een art deco stijl, met aandacht voor de nieuwe monumentaliteit van bv. Eugène Yoors. Crickx gebruikte grote stukken industrieel glas in diverse tinten en weinig of geen grisaille in de tekening. De glasramen werden in 1938 geplaatst en in 1977 werden verstevigingswerken uitgevoerd door de Firma Timmers en enkele glasramen werden hersteld door Ivo Bakelants uit Antwerpen.

De glasramen in het koor verwijzen naar de eucharistie (afbeeldingen van de pelikaan die zijn jongen voedt en het Lam Gods), naar de Kruisdood, de Verrijzenis en de Hemelvaart van Christus en de Neerdaling van de Heilige Geest.

Het grote raam in de oostelijke dwarsbeuk stelt de zegevierende kerk voor met Christus Koning met het kruis, het Heilig Hart en engelen waarvan er twee een replica van de Sint-Pietersbasiliek te Rome dragen.

Het grote raam in de westelijke dwarsbeuk toont de verheerlijkte kerk, voorgesteld door Maria als Koningin van de Hemel en engelen die symbolen uit de litanie van O.L.-Vrouw dragen.

De glasramen in de zijbeuken verwijzen naar de Tenhemelopneming van Maria, de geboorte van Jezus, de profeten die zijn geboorte voorspeld hebben en de boom van Jesse.

Boven het zuiderportaal prijkt een rond glasraam met daarop een afbeelding van de heilige Martinus te paard, die zijn mantel deelt met een bedelaar die op de grond ligt. Tenslotte is er in het trapportaal naar het doksaal nog een glasraam van de heilige Cecilia, patrones van de zangers en muzikanten.

Een kleiner rond glasraam tenslotte verlicht de ruimte onder de toren: het stelt een duif voor als symbool van de Heilige Geest, die zweeft boven stromend water en lelies die op het water drijven, als symbolen van de zuiverheid, die men verkrijgt door het doopsel.

Kerkmeubilair

Kruisweg met 14 staties, olieverf op hout, geschilderd door Fritz Kieckens (Aalst, 1912-1986)

Wijwatervat, 18 de eeuw, marmer, 112 cm hoog.

Miskelk in gedreven zilver, van de Hasseltse zilversmid Leonard Philippen (1868-1912). Zijn signatuur is volgend meesterteken: LP boven een pijl. De kelk is 39 cm hoog en heeft een diameter van 16.4 cm.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

b) Bouwfysische toestand

De Sint Martinuskerk bestaat uit een oud gedeelte (toren en koor) en een nieuw gedeelte. Het oude gedeelte is in slechte tot zeer slechte staat.

De kerkfabriek is al jaren intensief bezig met het opstellen van een dossier 'Restauratie van de **toren en het koor**'. Eind 2016 was dit dossier klaar en werd het ingediend bij de betrokken diensten van Binnenlands bestuur en Onroerend Erfgoed. Het is vooral de toestand rond de stabiliteit van de toren die dit dossier een dringend karakter geeft.

Eind 2016 werd tevens een beleidsplan voor oude gedeelte (toren en oor) opgesteld en ingediend bij de diensten van Binnenlands bestuur en Onroerend Erfgoed. In dit beleidsplan is in detail een inventaris gemaakt van de huidige toestand en een schade-analyse. In deze inventarisatie krijgt een overgrote meerderheid als kwalificatie voor de huidige toestand het kenmerk slecht. *(Zie bijlage 1: Inspectieverslag vzw Monumentenwacht – Hasselt van 26/06/2022)*

Op 30/01/2019 werd het dossier door het Agentschap Onroerend Erfgoed ontvankelijk verklaard volgens de bijzondere procedure van 24/12/2018.

Daarnaast zijn in 2023 en 2024 studies uitgevoerd door een ingenieursbureau in verband met de stabiliteit en om de hoogdringendheid aan te tonen.

Op 18/12/2023 heeft het Kerkfabriek de toekenning erfgoedpremie ontvangen van het Agentschap Onroerend Erfgoed, de aanbestedingsprocedure werd opgestart door het Architectenburo Erik Martens & Partners Maaseik. Een eerste aanbesteding is gebeurd op 31/05/2024. Een tweede aanbesteding liep tot 18/04/2025. De offertes worden momenteel beoordeeld.

De Sint Martinuskerk wordt gekenmerkt door haar talrijke en zeer mooie **glasramen**.

Deze glasramen zijn in slechte staat en hebben te lijden van :

- roestvorming raamstructuur
- versleten loodnet
- beglazing onder spanning t.g.v. roestvorming
- hol- en bolstand van de beglazing
- enkelvoudige en meervoudige breuken
- vervuiling

Een dossier voor het herstellen van het 'Sint Martinus'-glasraam werd opgesteld op 23/09/2016 door het Architectenburo Erik Martens & Partners. De aanbesteding van dit dossier heeft plaatsgevonden op 25/01/2019. De werken werden tijdens de vergadering Kerkfabriek 25/06/2019 toegewezen aan de firma Artglas NV KMO – Zone Molenheide 4032, 3520 Zonhoven. Aanvangsdatum van de werken 21/10/2019. De werken werden opgeleverd op 7/02/2020.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Het restaureren van de andere glasramen is ook noodzakelijk. Deze werken zullen worden opgenomen in de toekomstplannen van het Kerkfabriek.

Een ander lopend dossier is '**Restauratie Le Picard- orgel**'. Dit dossier is ontvankelijk verklaard eind 2014. We vermelden dit dossier hier daar het enkele ingrijpende constructies bevat voor het plaatsen van het vernieuwde orgel in de kerk : het orgel met luiken zal met een balustrade en compleet met luiken, als het ware een doksaal vormen dat zich uitstrekt over de volledige breedte van de kerk.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Tenslotte geven we een overzicht van de belangrijke bouwwerken, herstellings- en renovatiewerken sedert +/-1928:

- 1928: Ontruiming van het oude kerkhof rondom het kerkgebouw, overbrenging naar nieuw gemeentelijk kerkhof aan Kerkhofstraat (omgeving Herebaan - Oost).
- 1938-1939: Afbraak van het schip (middendeel) van de oude kerk en opbouw van de nieuwe kerk
- 1953: Versteving van de gewelven van de nieuwe kerk met een betonlaag over de hele oppervlakte (dienst Mijnschade)
- 1962: Uitbreiding van het Stevensorgel met rugdispositief en aanbrengen van een nieuw klavier door orgelbouwer Verscheuren uit Tongeren. Ombouw tot elektro-pneumatisch orgel.
- 1984: Vernieuwing schilderwerken (muurschilderingen en altaar) van het oude koor door gebr. Coninx.
- 1988: Vernieuwing van de volledige elektrische installatie van de kerk, aanpassing aan nieuwe reglementeringen. Vernieuwing van de geluidsinstallatie van de kerk.
- 1989: Heraanleg buitenomgeving van de kerk (n.a.v. vernieuwing dorpskern fase 2).
Vervanging van zinken dakgoten, sierbeton en een aantal vensterdorpels. Aankoop van 150 nieuwe kerkstoelen.
- 1991: Herstelling stormschade toren en torenkruis en vervanging torenhaan.
Dakherstellingen, zinkwerken, vervanging van een aantal betonelementen. Installatie van 2 torenuurwerken(Zuid- en Westgevel). Automatisatie van de torenklokken (elektronische bediening).
- 1993: Herstelling orgel en vervanging windturbine (ventilator)
- 1995: Vernieuwing van de volledige kerkvloer in samenwerking met de dienst Mijnschade van KS.
- 1999: Opstellen van inventaris van het onroerend kerkgoed, beelden, kunstobjecten enz. Beschrijvingen en foto's, samengesteld door specialisten, digitaal verwerkt door de diensten van de provincie. Restauratie van antieke sacristiekast en oude preekstoel. Vernieuwing duivenwering toren.
- 2001: Aanbrengen van inoxschouwvoering van verwarming.
- 2004: Vervanging stookoliebrander CV
- 2008: Kerkbestuur verwerft 32 delen van glasramen met religieuze motieven uit het plaatselijke rustoord. Bedoeling is om op termijn deze prachtige glasramen van glaskunstenaar Daniëls te integreren in de kerk.
- 2010: Na inspectie vzw Monumentenwacht spoedherstelling aan oud kerkgedeelte.
Herstelling gescheurde torenmuren, steunberen en dakherstellingen oud koor.
- 2014: Vernieuwing verwarmingsinstallatie van de kerk en omschakelen op aardgas.
Vernieuwing i.f.v. het nieuwe decreet m.b.t. kerkverwarming.
- 2016: Demonderen en stockeren van het grote Sint Martinusglasraam boven de hoofdingang van de kerk uit veiligheidsoverwegingen, voorlopig vervangen door vensterglas.
Investeringsdossier voor volledige opwaardering is ingediend.
- 2019 - 2020: Restauratiewerken Sint Martinusglasraam.
- 2020 – 2021: Herconditioneringswerken (het bouwen van sanitaire units en het installeren van een keukentje)

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Oppervlakte

- oppervlakte in m²: 950 m²
- aantal zitplaatsen: 560
- grondplan Sint-Martinus kerk

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Opbouw

De moderne kerk is een grote, open ruimte +/- 950 m² met 560 degelijke zitplaatsen, met de grondvorm van een Latijns kruis, met een sacristie en hulpsacristie, met een langwerpige koor, twee kleinere en lagere zijkooren, een hoge dwarsbeuk, die uitgaat op twee prachtige glasramen. Het koor bestaat uit twee traveeën, de dwarsbeuk uit een grote travee en het schip uit drie traveeën. De overwelfing van de ruimte gebeurt door spitse, bakstenen tongewelven, bovenaan verstevigd met een laag gewapend beton. De gewelven worden nog extra ondersteund door spitsbogige gordelbogen, scheidings-, muraal- en triomfbogen. De gewelven van het koor en de kruising rusten op vier betonnen zuilen met kapitelen bestaande uit voluten en gestileerd bladwerk, op vierkante vases met acanthusversiering.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Voorzieningen

Sanitair	1 toilet in de sacristie + 2 toiletten in de kerk
Verwarming	Gas met warmeluchtblazer geïnstalleerd in 2014, keuring: ja
Verlichting	Halogeen
Keukenvoorzieningen	Kleine keuken (foto zie hoger)
Audiosysteem	Ja, versterkers en microfoons vernieuwd in 2020
Beeldscherm(en)	Beamer met oprolbaar scherm
Rolstoeltoegankelijkheid	Ja
Diefstal- en brandbeveiliging	Brandbeveiliging: blusapparaten /enkele camera's voor toezicht/ geen waarschuwingssysteem
Bliksembeveiliging	Ja
Gsm-operatoren	Neen

Biodiversiteit

Geen gegevens beschikbaar

c) Architecturale mogelijkheden

Opdeelbaarheid en uitbreidingsmogelijkheden van het gebouw

Gelet op de grootte van de kerk zijn er geen uitbreidingsplannen in het vooruitzicht. Het kerkgebouw is, zoals eerder reeds aangehaald, één grote ruimte en daardoor moeilijk in te delen in deelruimten.

Nog te realiseren voorzieningen

In 2014 werd het restauratiedossier voor het Picard-orgel door de overheid ontvankelijk verklaard. Dit orgel zal heropgebouwd worden achter in de kerk op een nieuw doksaal dat de volledige kerkbreedte in beslag zal nemen. Dit doksaal zal de nodige ruimte bieden voor het orgel en zijn technische toebehoren en voor het zangkoor. De ruimte onder het nieuwe doksaal kan mogelijk als een aparte nevenruimte ingericht worden. Het inrichten van 2 toiletten en een kleine keuken is reeds uitgevoerd.

Dit sluit aan bij onze visie om de kerk meer open stellen voor en na liturgische vieringen.

Toegankelijkheid andersvaliden

Naast de kerk is er parkeergelegenheid voor rolstoelgebruikers en mindervaliden en een bewegwijzerde weg voor deze mensen met gemakkelijke toegang tot de kerk.

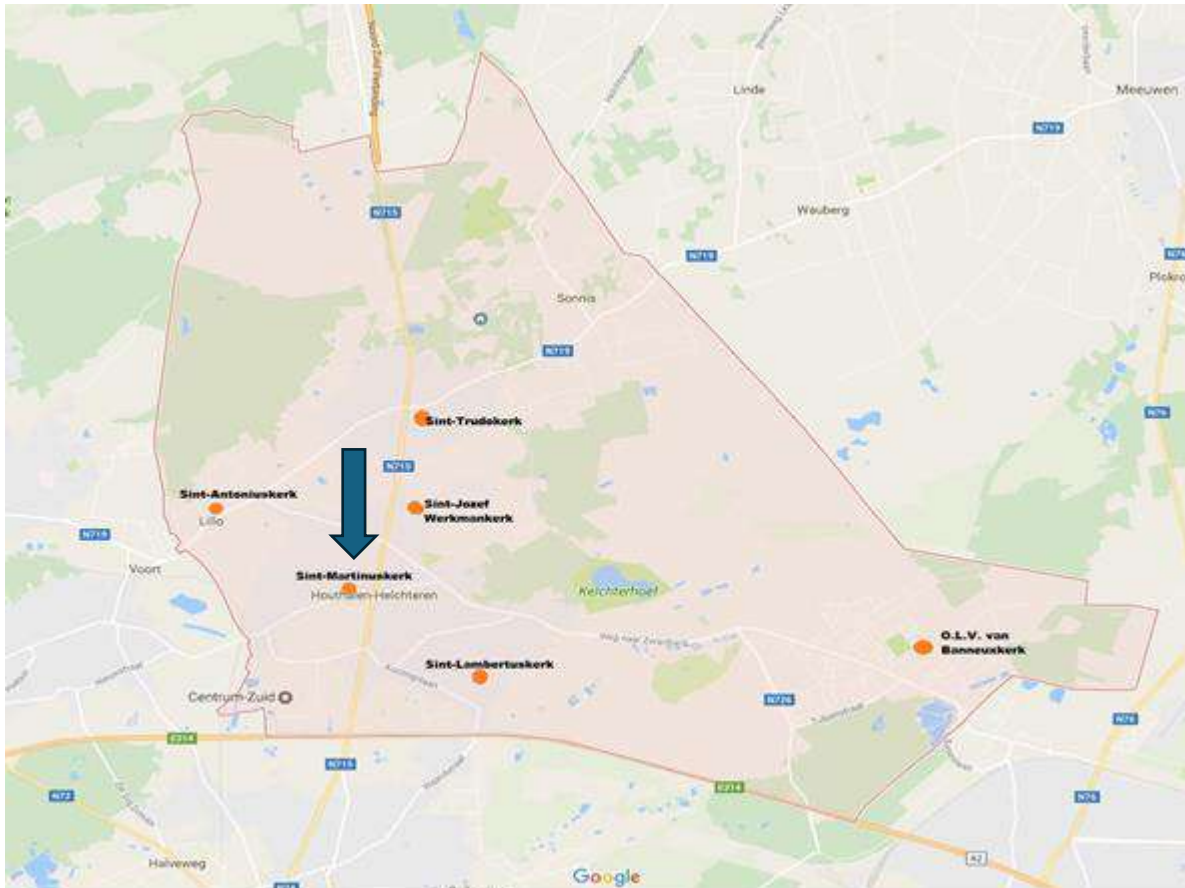
2.1.2.1. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerksite bevindt zich op een zeer beeldbepalende plaats in het centrum van Houthalen. Op deze manier vormt de kerk een duidelijk herkenningspunt in de omgeving.

De Sint-Martinus kerk is centraal gelegen in de dorpskern op het hoogste punt van Houthalen-centrum nl. 73 m.

De dichtst bijgelegen kerk is deze van Laak, op ongeveer 2 km van de dorpskern. De andere kerken (Helchteren, Houthalen-Oost, Lillo en Meulenberg) liggen verder weg.

Haar ligging maakt bovendien dat ze vanuit alle invalswegen goed zichtbaar is, m.a.w. ze is prominent aanwezig in het straatbeeld. Zij is omgeven door een natuurstenen muurtje met hardstenen afwerking. Zij is een bijzonder landmark voor Houthalen-centrum.

Ondanks de nooit aflatende uitbreiding van de dorpskern ligt de monumentale kerk vandaag nog steeds mooi centraal. Ze is, door haar ligging op het kruispunt van belangrijke invalswegen, bovendien goed bereikbaar gebleven, ook met het openbaar vervoer.

In de onmiddellijke nabijheid zijn voldoende parkeergelegenheden voorzien (140 pl). Inclusief parkeergelegenheid voor mindervaliden en een bewegwijzerde weg voor deze mensen met gemakkelijke toegang tot de kerk. Dat was noodzakelijk omdat de kerk aan haar oost- en noordzijde omgeven is door handelspanden en ten westen door horecazaken.

Op een boogscheut van de kerk en rondom liggen de scholen, het voormalige zusterklooster, de parochiezaal, de pastorie, om de 'christelijke geïnspireerde' gebouwen te noemen. Op een boogscheut ligt ook het gemeentelijk administratief centrum (NAC) met onder zijn dak de openbare bibliotheek, plaatselijke afdeling van de academie voor beeldende kunst en de afdeling van de academie voor woord, muziek en dans.

In het mijnpark bevinden zich nog het jeugdhuis/jongerenmuziekcentrum, een leercentrum voor volwassenen (Qrios) en de toekomstige toeristische attractie LIMPRESSIONS.

2.1.2.2. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De parochiekerk Sint-Martinus Houthalen fungeert als zondagskerk voor de geloofsgemeenschap van Houthalen-Helchteren. In de andere 5 parochies namelijk Helchteren, Meulenberg, Lillo, Houthalen-Oost en Laak fungeren de kerken als parochiekerk met beperkte dienstverlening.

Op de zondagsmisviering worden de gelovigen van de zes parochies uitgenodigd en bij kerkelijke hoogdagen (Pasen, Kerstmis, Pinksteren enz.) vinden de kerkelijke diensten uitsluitend plaats in de zondagskerk van de pastorale eenheid.

De Sint-Martinuskerk heeft als zondagskerk elke zondag een viering en wordt ook gebruikt voor doopselvieringen, begrafenisplechtigheden, huwelijken, schoolvieringen van lager en middelbaar onderwijs als ook voor de traditionele vieringen van Wapenstilstand e.a.

Verder wordt de kerk gebruikt voor diverse niet-kerkelijke activiteiten. Wij vernoemen concerten door de plaatselijke muziekverenigingen, optredens van muzikale en/of artistieke groepen in samenwerking cultuurhuis Casino. Ook gemeentelijke evenementen zoals het plaatselijk "Lachfestival", de "Nacht van de geschiedenis", Erfgoeddag, Openmonumentendag e.a. vinden de kerk een geschikte locatie. Met de plaatselijke muziekacademie werden in het verleden orgelconcerten door leerlingen en leerkrachten georganiseerd waarbij de kerk en het orgel meer belangstelling kreeg. De intentie is aanwezig om de samenwerking met de muziekacademie te bestendigen en te activeren en het orgel ter beschikking te stellen voor deze opleiding en voor het frequent organiseren van orgelconcerten. Het kerkbestuur hoopt in deze optiek spoedig gebruik te kunnen maken van het te reconstrueren en befaamde Le Picard-orgel (dossier is ontvankelijk verklaard).

Er wordt gestreefd naar zeker 2 culturele activiteiten per jaar.

2.2. Sint-Trudo in Helchteren

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.1. Identificatie

Naam kerk: Parochiekerk Sint-Trudo

Geografische ligging:

- Sint-Trudoplein z/n, 3530 Houthalen-Helchteren (Helchteren)
- Provincie Limburg

Plaats in kerkelijke structuur :

- Bisdom : Hasselt
- Dekenaat : Beringen
- Parochie : Sint-Trudo Helchteren

Eigenaar: Gemeente Houthalen-Helchteren

Bescherming: niet beschermd, vastgesteld als bouwkundig erfgoed sinds 05/10/2009

2.2.2. Beschrijving

a) *Cultuurhistorische waarde*

Historiek

In een diploma van paus Alexander III van 1178 is er voor de eerste maal sprake van een kerk in Helchteren, mogelijk een houten bedehuis. Op 3 juni 1365 werd de kerk platgebrand door

Hendrik van Halbeek. De toren werd opgetrokken circa 1500. Vanaf 1558 telde het bedehuis drie altaren: het altaar van Onze-Lieve-Vrouw, al vermeld in 1400, dat van Sint-Joris en de Heilige Lucia, vernoemd vanaf 1536, en dat van Sint-Anna, waarvan sprake vanaf 1558.

De bouw van de voormalige kerk had grotendeels plaats in de 17de eeuw, volgens een kort voor de sloop van dit bedehuis opgesteld inspectieverslag van provinciaal architect Lambert Jaminé (Hasselt), (1800-71). Deze voormalige Sint-Trudokerk omvatte volgens de architect een voorstaande, vier geledingen tellende toren van kalk- en baksteen, met een latere bekroning van witte steen, onder ingesnoerde naaldspits, een kort, door halvemaaanvormige vensters verlicht, driebeukig schip van drie traveeën en een lager koor van twee rechte traveeën met driezijdige sluiting, geflankeerd door twee nevenruimten.

In 1887, diagnose door provinciaal architect Léon Jaminé (1858-1921) uit Hasselt, waarin de bouwvalligheid van het oude bedehuis aan de kaak werd gesteld.

In een 1888 gedateerde brief van Léon Jaminé aan de gouverneur werd geopteerd voor een vergroting van de kerk met behoud van oude gedeelten.

Van 1888-1889 dateert een eerste ontwerp voor nieuwbouw door H. Martens (Stevoort), met behoud van toren, traptoren, muren en dakwerk van de oude middenbeuk.

Op 4 januari 1890 werd door de Koninklijke Commissie voor Monumenten het nieuwe ontwerp goedgekeurd voor de herbouw van de kerk, na algehele sloop van schip en koor, maar met behoud van de oude toren.

In 1890-1895, bouw van de nieuwe, neogotische kerk, naar ontwerp van architect H. Martens (Stevoort). De eerste steen werd gelegd op 7 augustus 1890 en omvatte wijding door M. Maes, deken van Peer, en plaatsing door G. Crets, abt van Averbode. De leem voor de stenen werd gestoken achter de pastorie en de stenen werden nabij de kerk gebakken.

In 1895, bestelling bij het atelier Custers (Eindhoven) van een nog steeds aanwezig hoogaltaar, alsook van een in circa 1970 verdwenen eiken communiebank en dito preekstoel. Op 11 september 1897, inzegening door Monseigneur Doutreloux, bisschop van Luik.

Op een zitting van de kerkfabriek van 4 juli 1909 werd geconstateerd dat de toren uiterst vervallen was en een gevaar betekende voor de openbare veiligheid. Weer was het provinciaal architect Léon Jaminé (Hasselt) die de toestand kwam inspecteren, samen met architect H. Martens (Stevoort).

In 1910-1911 werd de toren verhoogd, eerder heropgetrokken, en het schip vergroot. De argumentatie lag in de plannen voor mijnbouw in de streek, hetgeen een bevolkingstoename deed verwachten. Aan de bestaande kerk werd uiteindelijk één travee toegevoegd, waarvan de overgang nog steeds goed zichtbaar is in het metselwerk. De bakstenen van de toren werden ook hier in de directe omgeving van de kerk gebakken.

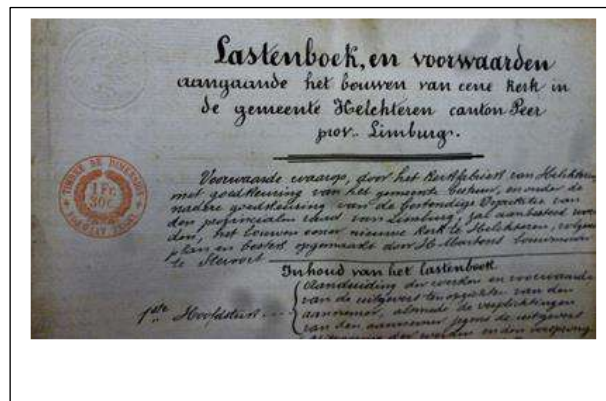
Op 6 mei 1938 werd de aankoop van grond in de Maastrichtsestraat voor de aanleg van een nieuw kerkhof goedgekeurd. De reden was dat het oude kerkhof rond de kerk te klein was en allerm minst voldeed. Waarschijnlijk kort daarop werd het oude kerkhof ontruimd en de bijbehorende kerkhofmuren afgebroken, die eertijds ten noorden van het bedehuis waren gelegen, confer oude prentkaart.

Na de Tweede Wereldoorlog, herstel van het kerkinterieur wegens oorlogsschade, namelijk metsel- en pleisterwerk, herstel van het orgel en een biechtstoel. Begin jaren 1970, grote schilderbeurt.

Op de Ferrariskaart (1771-1777) en in de Atlas van de Buurtwegen (1845) komt de voormalige kerk ommuurd voor en is ze ten noorden vergezeld van een thans verdwenen langgestrekt gebouw.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Architecturale waarde

Oostelijk georiënteerd neogotisch bedehuis, omgeven door leilinden en enkele acacia's aan koorzijde. Vroeger bevond zich ten noorden van de kerk een oude lindeboom, waar nu parkeerplaatsen van betonklinkers zijn aangebracht. Ten westen, bakstenen muur, voorzien van drie ijzeren hekken tussen vierkante pijlers. Ten westen van de toren, witbeschilderd Heilig Hartbeeld op recente hardstenen sokkel met witmarmeren gedenkplaat waarop inscriptie:

TOT AANDENKEN VAN/ DEN EERWAARDEN HEER/ FELIX GERMANES/KANUNNIK DER ABDIJ VAN AVERBODE/ GEBOREN TE DIEST 15 NOV. 1848/ PASTOOR TE HELCHTEREN/ 21 JANUARI 1887/ ALDAAR ZEER GODVRUCHTIG/ OVERLEDEN DEN 12 JANUARI 1923/ R.I.P.

Ten zuiden, bakstenen muur.

De plattegrond beschrijft een grotendeels ingebouwde westtoren, met ten noorden een aangebouwde doopkapel met driezijdige sluiting en ten zuiden een aangebouwde halfronde traptoren, een driebeukig schip van vier traveeën, een transept, een van een driezijdige sluiting voorzien koor van één rechte travee, geflankeerd door twee nevenkoren, een sacristie en een bergruimte.

Baksteenbouw met gebruik van hardsteen voor afwerking van versneden steunberen, overhoeks bij de zuidzijbeuk vooraan en bij de sluitingen van doopkapel, transept, koor en nevengebouwen, afzaat van sokkel, deklijsten van aandaken met sierankers, topstukken, afwerking van schouderstukken, afgeschuinde lekdrempels, hoekblokken van gekoppelde vensters van de nevengebouwen, deuromlijstingen, trappen, sokkel en waterlijsten van de toren. Mergel voor al dan niet geprofileerde daklijsten, sluitstenen en maaswerk van vensters, lijsten onder de aflijnende dubbele overhoekse muizentanden, blinde vierpassen van de transeptgeveltoppen, muurbanden, steigergaten en hoekblokken van galmgaten bij de vierde geleding van de toren.

Gecombineerde en verspringende zadeldaken (leien) boven middenbeuk, transept met aandaken, koor en nevengebouwen, laatstgenoemde met dakschilden ten oosten, lessenaarsdaken (leien) boven zijbeuken en nevenkoren met aandaken; smeedijzeren kruisen op toren en sluitingen van koor, transept en doopkapel; bewaard houtwerk, onder meer geprofileerde kroonlijsten.

Vierkante toren van vier geledingen, waarbij de derde en vierde telkens iets inspringt. Door een met kasseien omzoomde, hardstenen vloer voorafgegaan westportaal met korfboogvormige, van bewaard lelievormig traliewerk voorziene vleugel deur met centraal op de makelaar een Onze-Lieve-Vrouwe(?)beeldje op een colonnet onder een neogotisch baldakijntje, ingeschreven in een geprofileerde korfboogvormige en rechthoekige hardstenen omlijsting met hoekblokken; bekronend geprofileerd spitsboogveld met dito blokken en van centrale kruisbloem en hogels voorziene druiplijst, waarin ingeschreven spitsboognis met analoge blokken en gehavend natuurstenen beeldje van Sint-Trudo van Thomas Watson (Achel).

Op de eerste geleding verder twee gedenkstenen ten noorden en ten zuiden met respectievelijke inscripties:

ME POSUIT/ F GERMANES/ PASTOR/ HUIUS LOCI/ 12 JUNI 1911, alsook: ME POSUIT/ E.
[naam]/[...]/ HUIUS LOCI/12 JUNI 1911.

Tweede geleding met roosvenster met driepassen ten westen, dat de orgeltribune verlicht, en één lancetvenster ten noorden. Derde geleding met lancetvenster ten westen en noorden. Vierde geleding met telkens twee spitsbogige, door natuurstenen middenstijl gedeelde galmgaten met centraal uurwerk. Ingesnoerde naaldspits (leien) met ten noorden, westen, zuiden en oosten telkens één dakkapelletje met bolbekroning, vier flankerende, van smeedijzeren bekroningen voorziene tentdakjes op de hoeken en gouden bolbekroning met smeedijzeren kruis. Tot de derde geleding oplopende halfronde traptoren ten zuiden, onder halfconische bedaking met smeedijzeren bekroning, rechthoekige lichtgleuven onder hardstenen lateien en spitsboogvenstertjes bovenaan.

Korfboogvormig zuidportaal, voor de eerste travee, in een hardstenen geprofileerde omlijsting op neuten; bewaard lelievormig ijzerbeslag van de vleugel deur. Zijgevels van midden- en zijbeuken en het gehele koor geritmeerd door spitsbogige tweelichten, sluitingen van transept voorzien van analoge drielichten, nevenkoren met telkens één oculus met vierpas ten oosten, doopkapel met

lancetvensters en nevengebouwen met al dan niet gekoppelde, betraliede spitsboogvensters en rechthoekige deuren in hardstenen omlijstingen met afgeronde bovenhoeken op neuten. Alle vensters zijn gevat in geprofileerde omlijstingen.

Grotendeels bepleisterd en beschilderd interieur met basilicale opstand. Hardstenen zuilen op achzijdig basement en met dito imposten dragen geprofileerde spitsbogige scheibogen. Ook bij de openingen van kruising en transeptarmen komen gelijkaardige bogen voor. Overkluizing van de middenbeuk door middel van een beschilderd houten spitstongewelf, waarvan de houten ribben opzij rusten op beschilderde kraagstenen in de vorm van engelen met wapenschilden. Dezelfde situatie in de transeptarmen. Gelijkaardige overkluizing van het koor, uitlopend in bepleisterde en beschilderde colonnetten met bladwerkkapiteeltjes. Analoge doch eenvoudiger, tudorboogvormige overkluizing van de zijbeuken. Kruising met gelijkaardig kruisribgewelf rustend op bepleisterde en beschilderde bundelpijlers op hardstenen basement. Er komen bepleisterde en beschilderde, van een hardstenen basement voorziene halfzuilen voor bij de eerste travee van de middenbeuk ten westen, de vierde travee van de middenbeuk ten oosten en bij de bogen tussen zijbeuken en transept. Beschilderd en bepleisterd kruisribgewelf boven de orgeltribune.

De aanwezigheid van waardevol interieur en cultuuroederen

Uit de oude kerk: beelden: in 1969 aan een Valkenswaardse antiquair verkochte, later teruggegeven, in 1982 gestolen en nadien teruggevonden Sint-Trudo (Limburg, 1520-30, gerestaureerde eik zonder polychromie, niet tentoongesteld),

Sint-Anna-ten-Drieën (laatgotisch beeld, met moderne grijze overschildering en vergulding, wiens aanwezigheid mogelijk een verband heeft met het Sint-Anna-altaarbenedicte dat circa 1558 voor het eerst in de kerkregisters opduikt, Limburg, omgeving van Jan van Steffesweert, circa 1530), Heilige Maagd (17de eeuw, gepolychromeerd), Sint-Lucia (Zuidelijke Nederlanden, omgeving van de Luikse beeldhouwer Jean Delcour, begin 18de eeuw, met moderne polychromie), Sint-Sebastiaan (Limburg, atelier van de Meester van Oostham, 1530-40, vernieuwde polychromie), Sint-Rochus (Limburg, Meester van Oostham, 1530-40, vernieuwde polychromie), gepolychromeerd neogotisch kruis met laatgotische Corpus Christi (Limburg, Hasselt, 1520-30, polychromie vernieuwd) en verguld houten Jezus aan het kruis op de calvarieberg (Maasland (?), circa 1530).

Twee begin 20ste eeuw herschilderde, gemarmerde en gepolychromeerde houten barokke zijaltaren met portiekvormige bovenbouw met Corinthische zuilen die een afgerond fronton dragen, links toegewijd aan de Heilige Maagd, met op altaartafel medaillon met voorstelling van op maansikkel

staande Onze-Lieve-Vrouw Onbevleete Ontvangenis die de slang vertrapt en nis met genoemd beeld van Heilige Maagd, rechts toegewijd aan Sint-Lucia, met op predella in reliëf voorstelling van Brandend hart met doornenkroon en kruis, op altaartafel medaillon met voorstelling van de heilige en nis met genoemd beeld van Sint-Lucia (begin 18de eeuw).

Twee van de oorspronkelijk drie eiken biechtstoelen in een mengeling van rococo en Lodewijk XVI-stijl door de Zonhovense meester-schrijnwerker Hubertus Stesmans, in 1786 voor 368 guldens aangekocht.

Doopvont in rood en geel koper (eind 18de eeuw, Lodewijk XVI-stijl), met drie rustende leeuwtjes onder de ronde voet, balustervormige stam met knoop in vaasvorm, voorstelling van Sint-Jan-de-Doper op het deksel, rond bol van deksel slang van het Paradijs met de appel van goed en kwaad; op de vier hoeken met maskers versierd, hardstenen bekken van een oudere doopvont uit de 12de eeuw.

Orgel van Pereboom & Leyser (Maastricht, in 1884-86 gebouwd in een bestaande 17de-eeuwse orgelkast), in 1890 door hen gedemonteerd, in 1892 door hen herplaatst en in 1946 hersteld en omgebouwd, waarbij het bovendeel van de orgelkast werd verwijderd omwille van een roosvenster; eclectische eiken orgelkast met acanthusversiering bovenaan (waarschijnlijk uit de tweede helft van de 19de eeuw); grote klok, genaamd de Heilige Familie, van 1871, gegoten door Severinus Van Aerschodt; kleine Sint-Trudo-klok (1823) door Regnand en F. Laiville.

Voor de *nieuwe kerk*: neogotisch hoofdaltaar van hardsteen en Franse steen met beelden van God de Vader en de vier evangelisten, tabernakeldeurtje van koper en email met evangelisten en opschriften alsook eiken retabel met beelden van Sint-Norbertus van Prémontré, Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans, Sint-Clara en Sint-Jan-Berchmans, waarboven een Calvariagroep, in 1895 besteld door pastoor Germanes, gemaakt door het atelier van Jan en Fons Custers (Eindhoven) en geplaatst vóór de wijding van de kerk. Gepolychromeerde Christus aan het kruis boven deur van zuidportaal (periode?).

Twee neogotische eiken koorbanken, dito orgeltribune en binnendeur van westportaal met figuratief glas in lood met in bovenlicht de inscriptie: ST. TRUDO/ GERMANES/ HELCHTEREN/ 18 [en] 1997/ KERKWIJDING.

Drie verdwenen glasramen in het koor, naar ontwerp van Germain Jaminé, broer van provinciaal architect Léon Jaminé (1895-96), vervangen en aangevuld met nieuwe, figuratieve glasramen in koor en dwarsbeuken, naar ontwerp van L.C. Crespin, doch uitgevoerd door de Brusselse glazenier F. Crickx, wegens ziekte van de ontwerper (bestek van 1948): linkerraam in koorsluiting met voorstelling van Onz-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans met Heilige Norbertus, rechterraam met de parochiepatronen Sint-Trudo en Sint-Lucia, centraal een voorstelling van de verschijning van Christus aan de Heilige Margaretha Maria Alacoque, dwarsbeuken met voorstellingen van Sint-Jozef en Sint-Lambertus; glasramen in koortraveeën met druiven en korenaren; westelijk roosvenster met cherubijnen rond duif, zegenende hand en kruis; boven noordelijk zijaltaar van Onze-Lieve-Vrouw, glasraam met kelk en de letters ST; boven zuidaltaar van Heilige Lucia, glasraam met doorboord brandend hart; glasramen van middenbeuk en zijbeuken met bloemen en bladeren.

Beschilderde gipsen beelden van de Heiligen Antonius van Padua, Rochus, Theresia van Lisieux, Trudo, Barbara, Sebastiaan, Onze-Lieve-Vrouw van Smarten en van Lourdes, twee Heilig Hartbeelden waarvan één onder neogotisch houten baldakijn en één Heilig Hart van Onze-Lieve-Vrouw onder dito baldakijn; neogotische gepolychromeerde gipsen (?) kruisweg.

Buiten de kerk: grafsteen van E.H. Vossius van Hasselt met verdwenen opschrift.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

b) Bouwfysische toestand

Oppervlakte

- oppervlakte in m²: niet gekend
  - aantal zitplaatsen: 370
-

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Opbouw

De kerk is ingericht als één grote eredienst ruimte met een 370-tal zitplaatsen en met warmeluchtverwarming. Er is een geluidsinstallatie aanwezig met microfoons en mogelijkheid tot afspelen van muziek.

Rechts van het H. Lucia altaar is er een orgel, gebouwd door G. Verschuere uit Tongeren in 1993. Op het doksaal bevindt zich een eenvoudig elektrisch orgel.

Het omliggende dorpsplein is momenteel ingericht als parking, zodat er geen uitbreiding mogelijk is. Afsplitsing van een deel van het gebouw lijkt niet evident.

Via de stuurgroep van de gemeente in kader van Masterplan Helchteren is er wel sprake van in de toekomst een vergroening en autovrij kerkplein te bewerkstelligen.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Monumentenwacht heeft op 12 december 2013 een toestandsreportage opgesteld. Op grond daarvan werd er een renovatiedossier opgesteld.

Tussen 2017 en 2020 zijn die renovatiewerken uitgevoerd. Ze hebben betrekking op de diverse daken, de torenspits, de afvoergoten, de glasramen en de bliksemafleider.

De hele dakbedekking van de torenspits werd vervangen. Het kruis werd van de spits gehaald voor restauratie. Nieuwe draagbalken werden geplaatst en de toren werd volledig opgevoegd. De dakgoten werden in zink vervangen en het rosas, het gebrandschilderde glasraam gerestaureerd. In april 2019 werd het gezandstraalde geschilderde kruis en vergulde haan terug op de torenspits geplaatst. Een nieuwe bliksemafleiderconstructie werd geplaatst.

Dan was het dak aan de beurt. Men startte aan het zuidelijk deel van het dak, ook de draagbalken werden vervangen omdat ze rot waren. De leien werden eveneens vernieuwd. Dit laatste gebeurde ook aan de sacristie, de hulpsacristie, de noordelijke zijbeuk en het dak van de stookruimte.

In april 2020 was het goedgekeurde budget op en werden de werken gestopt.

Het dossier is bij het Binnenlands Bestuur gekend onder het nummer EK.72039.004.002 dd. 15/09/2016.

Monumentenwacht werd in maart 2024 gecontacteerd en leverde in maart 2025 een nieuw inspectieverslag op. Het verslag wordt in bijlage 2 toegevoegd.

De **verwarmingsinstallatie** (mazout) is dringend aan vervanging toe (50 jaar oud) vooral met het oog op duurzaam energiegebruik. Bij het laatste onderhoud is een scheur vastgesteld en werd de ketel afgekeurd.

De **glasramen** aan de noordzijde en zuidzijde vergen restauratie. Aan de zuidzijde werd reeds plexiglas voor enkele glasramen gemonteerd tegen vandalisme en deze heeft ook een isolerend effect.

Als gevolg van vochtinsijpeling in de muren bladerde het schilderwerk af (zouten in het pleisterwerk). In de toekomst zal dit **pleisterwerk** bijgewerkt moeten worden om daarna te schilderen. Het betreft vooral de binnenmuren van de zuidelijke zijkant en aan de voorzijde van beide zijbeuken.

Voorzieningen

Sanitair	1 toilet in ruimte tegenover de sacristie
Verwarming	Warme luchtverwarming op mazout – dringend aan vervanging toe
Verlichting	LED (sinds 2025) in midden en zijbeuken Andere lichten (spots,..) zijn nog niet vervangen
Keukenvoorzieningen	Neen
Audiosysteem	Geluidsinstallatie en lichtinstallatie aanwezig en werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Neen
Rolstoeltoegankelijkheid	Ja, enkel via de hoofdingang
Diefstal- en brandbeveiliging	Neen, in 2025 worden er brandblussers en noodverlichting voorzien dit na advies brandweer
Bliksembeveiliging	Ja
Gsm-operatoren	Ja (Belgacom in toren)

Biodiversiteit

Er is een uilenbak in de toren aanwezig.

- visuele waarneming van een grootoorvleermuis. Via DNA barcoding niet voldoende sterk materiaal om tot soortniveau te komen.
- via DNA barcoding Laetvlieger bevestigd

c) Architecturale mogelijkheden

Uitbreidingsmogelijkheden en mogelijkheden om (deel) ruimtes af te splitsen

Uitbreidingsmogelijkheden zijn momenteel erg beperkt omdat de verwarming zich achteraan links (vroegere doopkapel) bevindt en de hele kerkruimte verwarmt met één invoer en uitvoer.

Wanneer er een nieuwe duurzame energieverwarming gekozen wordt, kan deze misschien deels ook gericht worden aan de zuidelijke zijde zijbeuk. Er is daar een zijdelingse ingang deur die misschien mogelijkheden biedt om compartimentering door te voeren.

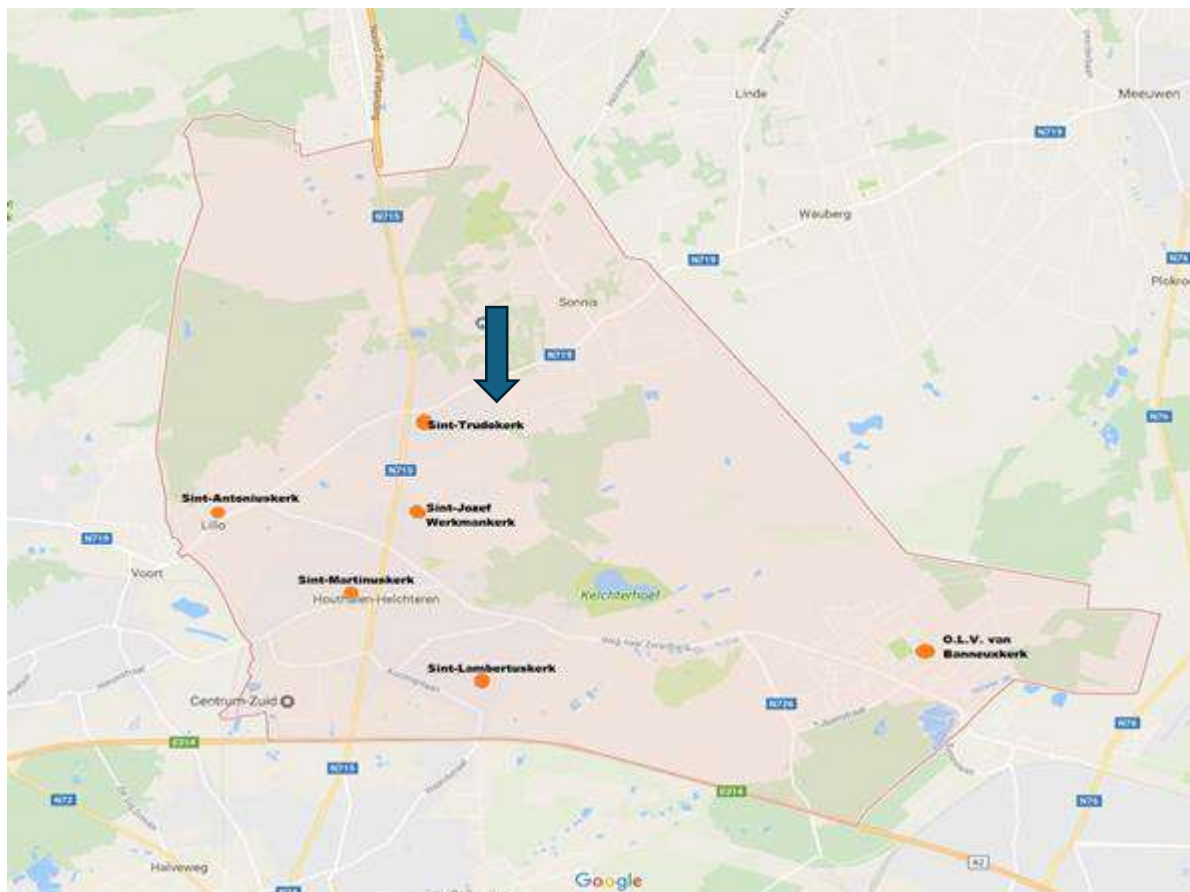
Hierdoor kan in de winterperiode een klein gedeelte van de kerk in gebruik genomen voor gebedsdiensten, en andere...

2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Het kerkgebouw Sint-Trudo maakt deel uit van het dorpsplein Sint-Trudo en ligt pal in de kern van de deelgemeente, in de onmiddellijke nabijheid van het voormalige gemeentehuis, het ontmoetingscentrum De Roepsteen en het Woonzorgcentrum Het Dorp.

In het voormalige gemeentehuis zijn het parochiesecretariaat en het Overkophuis ondergebracht. De kerkfabriek Sint-Trudo heeft haar zetel in het ontmoetingscentrum De Roepsteen.

Het kerkgebouw is een landmark voor de lokale gemeenschap van bij benadering 7.000 inwoners.

De realisatie van het complexe project NZ en de opportuniteiten die dat biedt voor de ontwikkeling van het centrum van Helchteren worden uiteengezet in het document bijlage 3.

Insteeken voor het kerkplein hier zijn:

- een dorpsplein om te verblijven
- flexibele pleinruimte
- groen verzacht en verkoelt

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Aard van de activiteiten:

- doopsels
- huwelijken
- uitvaarten
- avondwaken voor een uitvaart
- schoolviering
- Chiroviering
- donderdagviering
- zaterdagavondviering om de 2 weken
- vormselviering
- eerste communie
- 11 novemberviering
- kruiswegviering

Het kerkgebouw is van belang voor de religieuze samenkomsten van de lokale gemeenschap, voor de jeugdbeweging en de scholengemeenschap.

Het is een bezinningsplaats voor zinzoekers, een stilteplek, een koelteplek op hete dagen.

2.3. Onze-Lieve-Vrouw van Banneux in Houthalen-Oost

2.3.1. Identificatie

Naam kerk: Onze-Lieve-Vrouw van Banneux

Geografische ligging:

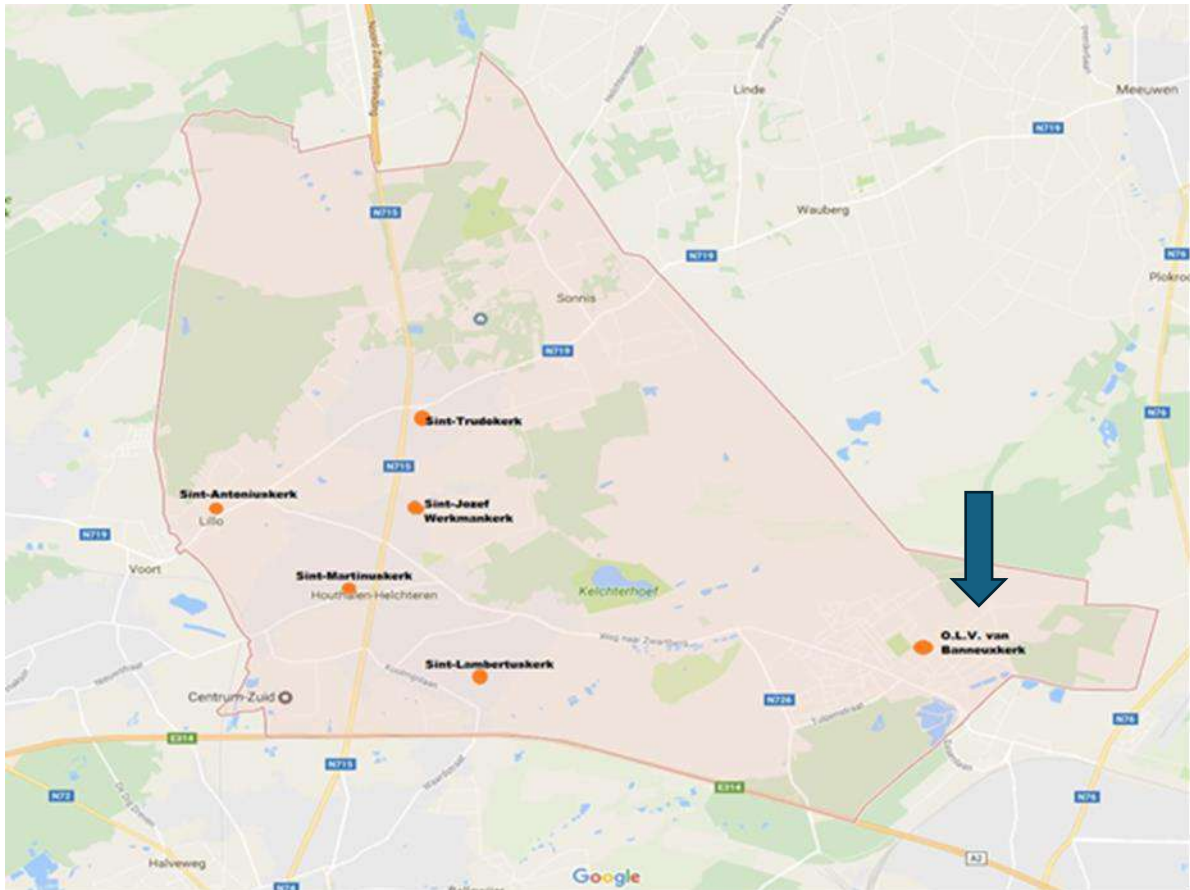
- Tulpenstraat 10, Houthalen-Helchteren (Houthalen-Oost)
- Provincie Limburg

Plaats in kerkelijke structuur :

- Bisdom : Hasselt
- Dekenaat : Beringen
- Parochie : Onze-Lieve-Vrouw van Banneux Houthalen-Oost

Eigenaar: Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw van Banneux Houthalen-Oost

Bescherming: niet beschermd, is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed.
Deze vaststelling is geldig sinds 01/022018

2.3.2. Beschrijving

a). Cultuurhistorische waarde

Historiek

Aan de hoek met het Lindeplein in de tuinwijk Park van Genk gelegen, door enkele oude rode beuken beschaduwde, zuidoost-noordwest georiënteerd éénbeukig bedehuis van een onbepaald aantal traveeën met vlakke koorsluiting onder zadeldak (nok loodrecht op de straat, kunstleien) met vierkante dakruiter vooraan onder tentdak, daterend van 1953 en na 1975-76 met zijbeuken vergroot. Voormalige cinemazaal, confer gedicht gat voor projector in het interieur.

Voor het kerkje bevindt zich een open metalen klokkentoren.

De aanwezigheid van waardevol interieur en cultuuroederen

In de kerk bevindt zich een neogotisch doopvont, afkomstig uit de kerk van Zwartberg en daterend van het begin van de 20e eeuw.

Het doopvont wordt afgesloten met houten deksel in de vorm van een vis en is van de hand an beeldhouwer John Isbroux (Houthalen, 1979).

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Figuratieve ramen.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

a) *Bouwfysische toestand*

Het kerkgebouw is algemeen beschouwd in goede staat.

De energiewaarde van het gebouw is slecht: de ramen hebben enkele beglazing ; er is geen isolatie aangebracht. De verwarming functioneert op gas. De gasketel werd vernieuwd in 2014.

Beschrijving

Momenteel bepleisterde en witbeschilderde bouw van bak- en snelbouwsteen. Blinde voorgevel met van een houten kruis voorzien, voorgebouwd portaal van hardsteen onder plat dak, met aan elke zijkant een deur. Rechthoekige muuropeningen. Zijgevels met inspringende, aangebouwde zijbeuken

onder plat dak. Vooraan links aan straatzijde bevindt zich een latere, losstaande, open metalen klokkentoren op betonnen sokkel, met twee klokken, een bekronend kruis en een uurwerk links. De oorspronkelijke klokkentoren onder tentdak bevond zich rechts aan straatzijde.

Witbeschilderd interieur. Middenbeuk met dakkap dat plaatwerk draagt. Vierkante pijlers tussen middenbeuk en zijbeuken met vlakke bovenafsluiting. De sacristie bevindt zich rechts vooraan.

Oppervlakte

oppervlakte in m²: geen gegevens beschikbaar

aantal zitplaatsen: 300

grondplan

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Opbouw

De kerk is een grote, open zaalkerk met 300 zitplaatsen.

Er is een (kleine) aparte offerruimte, sacristie en inventarisruimte (niveau +1)

In 2015 is er flink herbouwd : de vroegere winterkapel heeft een nieuwe invulling gekregen.
Het resultaat : 2 mooie vergaderruimtes, een keukentje en een werklokaal (voor catechese).

Toegankelijkheid andersvaliden

Naast de kerk is er parkeergelegenheid voor rolstoelgebruikers en mindervaliden .
De kerk is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Voorzieningen

Sanitair	Ja, in de kerk . vergaderruimten zelfde als in de kerk
Verwarming	Warmteluchtblazer op gas. Nieuwe ketel december 2014,vergaderlokalen apart te verwarmen
Verlichting	Nog geen LED
Keukenvoorzieningen	Ingerichte keuken (zie foto hierboven)
Audiosysteem	Ja, werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Ja . 1 beeldscherm met projector
Rolstoeltoegankelijkheid	Ja
Diefstal- en brandbeveiliging	Neen
Bliksembeveiliging	Neen
Gsm-operatoren	Neen

Biodiversiteit

Geen gegevens beschikbaar

2.3.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De Onze-Lieve-Vrouw van Banneuxkerk ligt in het centrum van Houthalen-Oost op 6 km van de Sint-Martinus Kerk (Houthalen-Centrum) en op 5 km van de Sint-Albertus kerk te Zwartberg (Genk).

Houthalen-Oost is een tuinvijk die echter niet vastgebouwd is aan de kom van Houthalen-centrum, maar eerder verbonden is met de Genkse wijk Zwartberg. Deze wijk heeft na de tweede wereldoorlog een ware bevolkingsexplosie gekend.

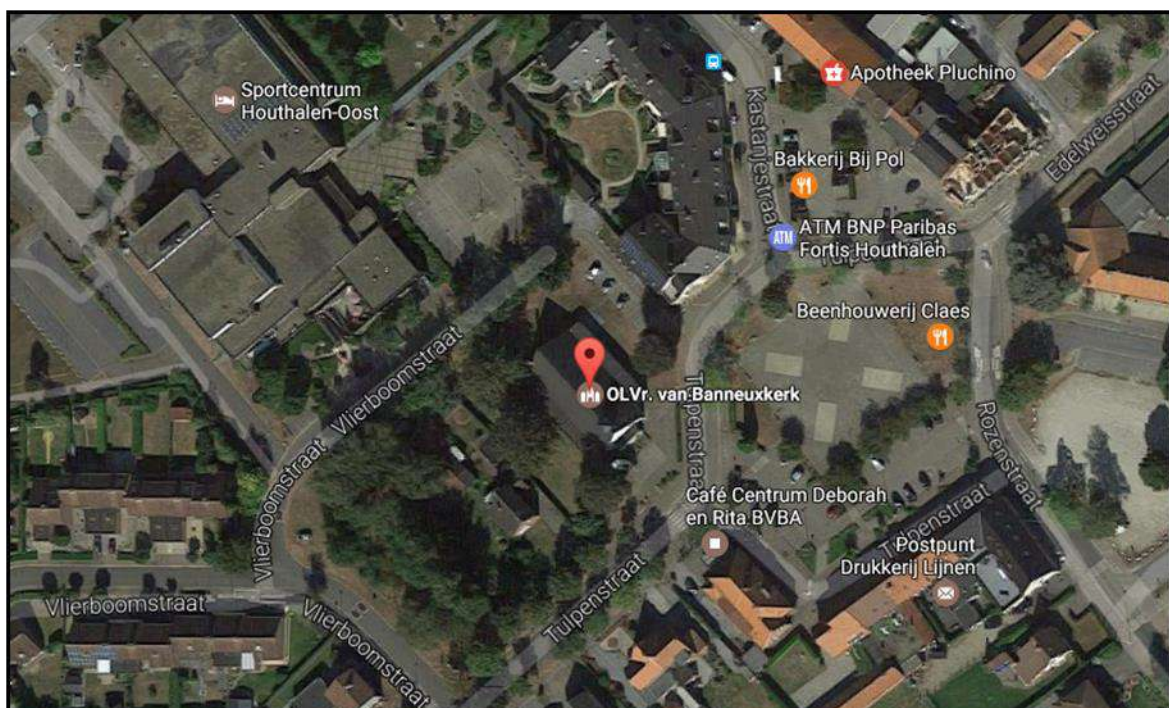
In de buurt van de kerk zijn er voldoende parkeerplaatsen.

In de buurt is er een gemeentelijke lagere school en een school van het gemeenschapsonderwijs. Er is een bushalte op 50 meter van de kerk.

Aan de achterzijde van de kerk bevindt zich een gemeentelijk complex uit de jaren '70 waar diverse functies in ondergebracht zijn/waren: ontmoetingscentrum het Park, de voormalige sporthal van Houthalen-Oost, jeugdcentrum Mine 35, een afdeling van de Academie voor Beeldende Kunsten. De staat van dit complex is ondermaats. Er werd recent (2024) een nieuwe sporthal gebouwd op de site van FC Park. De oude sporthal staat momenteel leeg.

Voor het ontmoetingscentrum moet er in de huidige beleidsperiode gezocht worden naar een oplossing. Hetzelfde geldt voor het jeugdcentrum en de afdeling van de academie.

Enkele honderden meters verderop bevindt zich het goed draaiende lokaal dienstencentrum Perron-oost en de kinderopvang.

2.3.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Aard van de activiteiten:

- Doopsels (elke tweede zondag van de maand)
- Huwelijken
- Uitvaarten
- Schoolviering (met Kerstmis)
- Avondwaken voor een uitvaart
- Vrijdagochtendviering
- Zondagviering
- Vormselviering
- Eerste communie
- Christelijke meditatie op maandagavond

De kerk is een 'open' kerk: ze is elke dag toegankelijk van 9 tot 19 uur. Er worden geregeld kaarsjes gebrand in de offerruimte.

De catechesewerking gebeurt dankzij de verbouwingen 2015 in het kerkgebouw. Tevens gaan hier de vergaderingen door van de kerkraad en geregeld ook van het federatieteam.

Ook het zangkoor heeft elke donderdagavond een oefensessie in de kerk.

In lijn met het pastoraal plan Houthalen-Helchteren bouwt de parochie en de kerkfabriek verder aan haar werking:

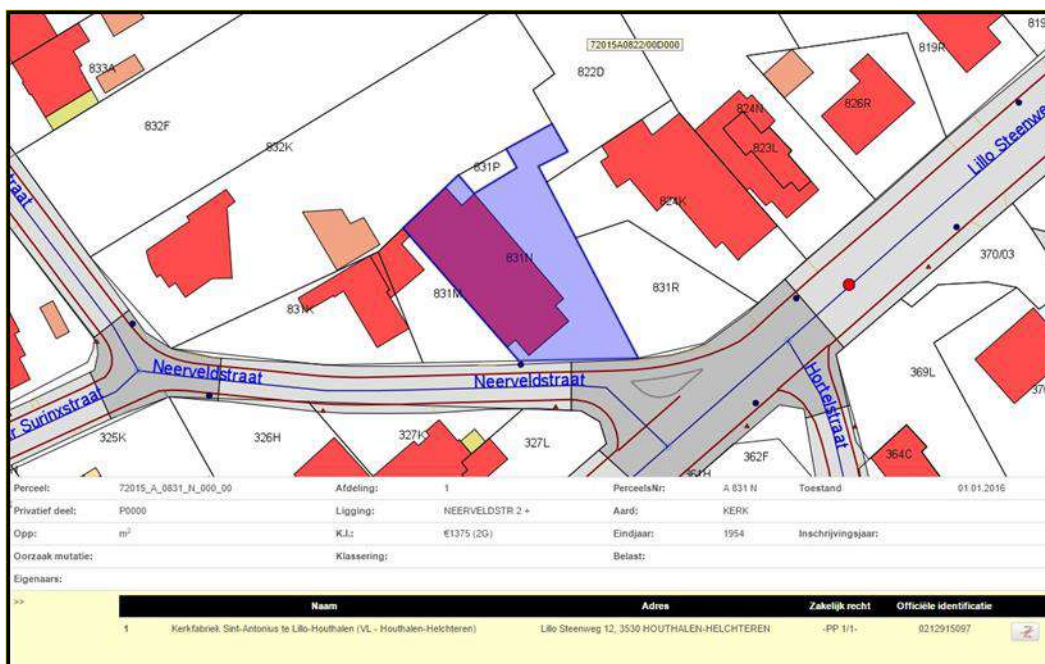
- een veertiendaagse weekendviering
- begrafenissen, huwelijken en doopsels
- vieringen met kinderen van de lagere school
- vrijdagochtendvieringen
- catechesewerking en voorbereiding eerste communie
- gebedsvieringen

Een bijzonder accent in de werking is de aandacht voor kinderen: de kinderen hebben een kindernevendienst tijdens een belangrijk deel van de weekendviering. Dit gebeurde voordien in de winterkapel, maar is nu mogelijk in een beter geschikte ruimte dankzij de verbouwing in 2015.

2.4. Sint-Antonius in Houthalen-Lillo

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.4.1. Identificatie

Naam kerk: Parochiekerk Sint-Antonius

Geografische ligging:

- Neerveldstraat 2, 3530 Houthalen-Helchteren (Lillo)
- Provincie Limburg

Plaats in kerkelijke structuur :

- Bisdom : Hasselt
- Dekenaat : Beringen
- Parochie: Houthalen-Lillo

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Antonius

Bescherming: niet beschermd, vastgesteld als bouwkundig erfgoed sinds 05/10/2009

2.4.2. Beschrijving

a) *Cultuurhistorische waarde*

historiek

Zuidoost-noordwest georiënteerd bedehuis van 1954. Traditionele elementen zijn de volumewerking en de gotische spitsboog in het interieur.

<p>We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.</p> <p>Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.</p>	<p>Links van de kerk, van een bronzen helm met lauriertak voorziene, granieten gedenkplaat in een hardstenen omlijsting, op haar beurt gevat in een korfboogvormige baksteenbouw, met inscriptie: TER HERINNERING ROMAIN SURINX RESERVE LUITENANT SCHOOLHOOFD GEVALLEN VOOR 'T VADERLAND OP 25 MEI 1940.</p>
---	--

architecturale waarde

De kerk is ingedeeld in kerkruijnte, altaarruijnte, het schip, sacristie, stookruijnte, berging, doopruijnte, doksaal, inkom.

De plattegrond beschrijft een voorgebouwd inspringend portaal, een driebeukig schip van vijf traveeën en een inspringend koor van één rechte travee met vlakke sluiting, links geflankeerd door de sacristie, rechts vermoedelijk door een bergruimte. De aanbouwsels aan de derde travee omvatten de biechtstoelen.

Baksteenbouw met gecementeerde afwerking voor afzaat van sokkel, afgeschuinde lekdrempels, aanzetstenen en afwerking van de ritmerende afgeschuinde steunberen. Verspringende, licht geknikte zadeldaken (kunstleien) met vernieuwde kroonlijsten en vierkant zuidoostelijk dakruitertje met ijzeren kruis. Lager voorportaal met getoogde vleugel deur in afgeschuinde omlijsting waarboven drie gekoppelde getoogde vensters. Zijgevels van voorportaal en schip met per twee gekoppelde dito vensters. Zijgevels van lager koor met telkens één analoog venster. Sluiting met latere aanbouw.

Interieur van baksteen, volledig bepleisterd en witbeschilderd in het koor. Typische overkluizing door middel van een bepleisterd en witbeschilderd spits tongewelf op dito

gordelbogen, rustend op kruisvormige bakstenen pijlers met beschilderde bepleisterde afwerking van basement en impost.
Smalle zijbeuken met analoog afgewerkte vlakke zoldering, gelijkaardige pilasters en spitsbogige gordelbogen. Dito triomfboog en scheiboog tussen schip en orgeltribune.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

aanwezigheid van waardevol interieur en cultuuroederen

Er is geen noemenswaardig waardevol interieur aanwezig, aangezien deze kerk maar gebouwd is in 1954. Enkel een altaar van travertijn en 2 eiken biechtstoelen.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

b) Bouwfysische toestand

De Sint-Antoniuserk van Lillo verkeert in een goede staat.

Enkele jaren geleden werd het dak helemaal vernieuwd en geïsoleerd en daardoor is dit deel naar huidige normen geïsoleerd.
Tegelijkertijd werd ook de elektriciteit helemaal vernieuwd en is er een aanpassing gebeurd van de geluidsinstallatie.

Er zijn geen specifieke urgente problemen.
Investeringswerken voor de verwarming zijn afgerond .

oppervlakte

Kerkruimte : 238,5 m², waarvan 32,25 m² koorgedeelte waar huidig altaar staat.
Schip (hoofdaltaar) : 33,3 m²
Sacristie : 22,65 m²
Stookruimte : 11,3 m²
Berging : 11,61 m²

Er is geen grondplan van de kerk ter beschikking.

opbouw

De kerk is ingericht als één grote eredienst ruimte met een 200-tal zitplaatsen en met warme luchtverwarming.
Er is een geluidsinstallatie aanwezig met microfoons en mogelijkheid tot afspelen van muziek.
Een eenvoudig elektrisch orgel bevindt zich op het doksaal.

voorzieningen

Sanitair	Neen
Verwarming	Warmeluchtblazer op gas (sinds 2022)
Verlichting	Stelselmatige vervanging met LED
Keukenvoorzieningen	Neen
Audiosysteem	Aanwezig, werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Ja, groot beeldscherm
Rolstoeltoegankelijkheid	Ja
Diefstal- en brandbeveiliging	Brandblussers en noodverlichting
Bliksembeveiliging	-
Gsm-operatoren	Neen

Biodiversiteit

Geen gegevens beschikbaar

c) Architecturale mogelijkheden

Uitbreidingsmogelijkheden en mogelijkheden om (deel) ruimtes af te splitsen

De Sint-Antoniuserkerk in Lillo oogt bij het binnenkomen als een gezellige en warme kerk.

Het is een kleine kerk die rust en verbondenheid uitstraalt, waar je kan thuis komen in alle levensaspecten, vreugde en verdriet, maar ook in stilte.

De kerk heeft een goede akoestiek, wat interessant is om concerten, lezingen of andere opvoeringen te geven.

Uitbreidingsmogelijkheden zijn erg beperkt, daar de verwarming zich vooraan rechts bevindt en de hele kerkruimte verwarmt met één invoer.

Het bouwperceel is reeds ruim benut door het kerkgebouw en de aanwezige beperkte parkeerruimte.

Architectuur van het kerkgebouw leent zich niet tot het uitbreiden van de grote ruimte op zich.

Er kan nagedacht worden over het bijbouwen van extra ruimtes zoals sanitaire voorzieningen, keuken, berging of kleine vergaderruimte door het integreren van de aanpalende pastorie en het vergaderlokaal (zaaltje).

Ook in een breder scenario worden we niet beperkt door enige bescherming of omliggend kerkhof.

Recent gerealiseerde voorzieningen

- Er werd een nieuwe gasketel voorzien (2022)
- Een groot-formaat multimedia-touch-screen inclusief laptop voor diverse projecties van teksten, liederen en sfeerbeelden. Hierdoor kunnen ook vergaderingen, lezingen en tentoonstellingen doorgaan (projecties van powerpoints of bewegende beelden).
- Schilderwerken schip.

Nog te realiseren voorzieningen

- Verdere schilderwerken : de kerk zelf (plafond en diverse detailleringen).
- Noodzaak van sanitair (toiletten).

Toegankelijkheid andersvaliden

Het publieke deel is gemakkelijk toegankelijk voor andersvaliden en mensen moeilijk te been.

2.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Lillo is een kerkdorp in de gemeente Houthalen-Helchteren.

De naam van dit kerkdorp zou afkomstig zijn van Linde en lo, dat bos betekent.

Het is een zeer mooie landelijk en rustig gelegen parochie, die grenst aan de parochies Helchteren en Houthalen-Centrum.

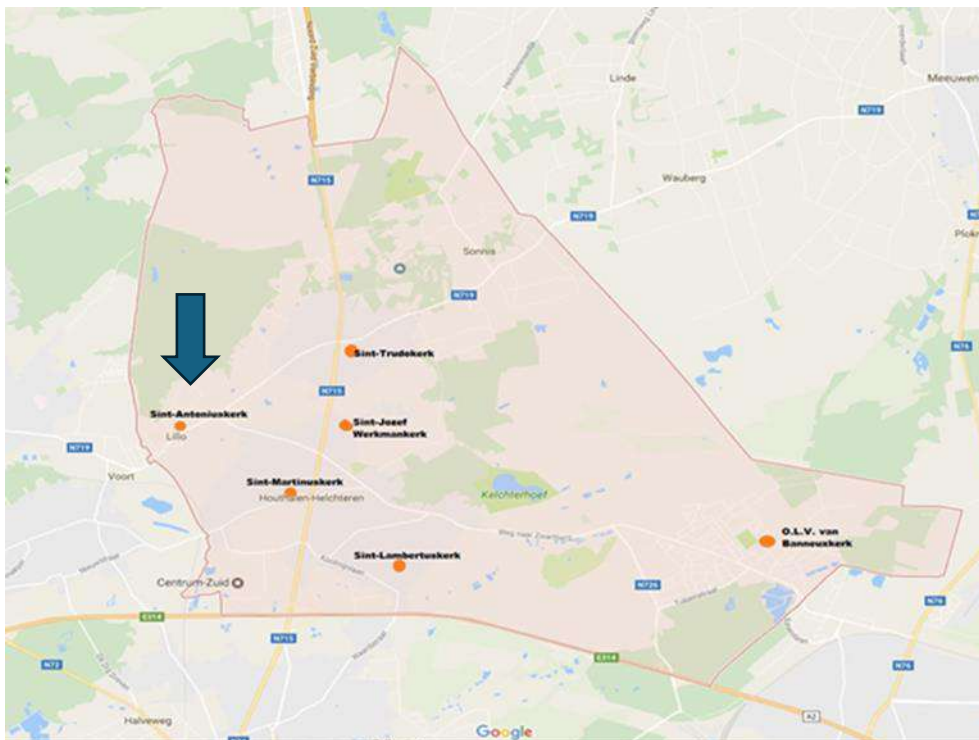
De kerk is centraal gelegen aan de Lillosteenweg en zeer gemakkelijk bereikbaar, ook met openbaar vervoer. Een 50-tal meter van de kerk is er een bushalte.

De Vrije Basisschool 'Lillo's Klavertje' ligt een 100 meter verder dan de kerk. De schoolkinderen kunnen via een rustige binnenweg zeer gemakkelijk en veilig naar de kerk stappen. Dit gebeurt ook regelmatig voor de godsdienstlessen en hun schoolvieringen.

De Sint-Antoniuserk heeft in dit kader voor de parochie een enorme meerwaarde.

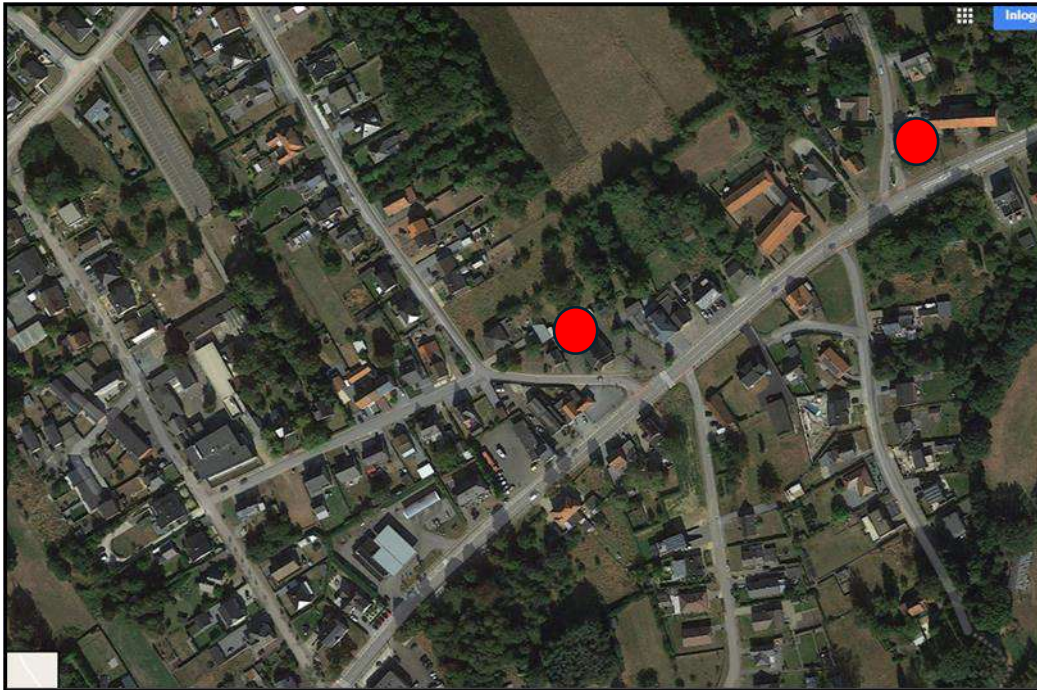
Er is geen specifieke verlichting van het gebouw of de toren. Het luiden van de klokken kan via luidsprekers of manueel (via koord). Door de centrale ligging kan de hele omgeving van Lillo zo bereikt worden.

De Sint-Catharinakapel, die wel beschermd is, ligt een 200-tal meter van de Sint-Antoniuserk en deed vroeger dienst als kerk voor de parochianen.

Aan de overkant van de Lillosteenweg, meer bepaald in de Hortelstraat, bouwt het gemeentebestuur momenteel nieuwe infrastructuur voor de KSA, Wandelvereniging SUST, Jezabel Sound System en Hondenschool de Kriekel. Het vernieuwen van de ontmoetingsruimte die zich momenteel op diezelfde site bevindt, werd niet opgenomen in dit bouwproject. Het gezamenlijke idee van het gemeentebestuur en de betrokkenen vrijwilligers is om op termijn een nieuwe ontmoetingsruimte te realiseren op de site van de kerk.

2.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Aard van de activiteiten:

- Doopsels
- Huwelijken
- Uitvaarten
- Schoolviering
- Bezoek door kleuters
- Zondagviering (om de 14 dagen)
- Eerste communie

De kerk wordt niet alleen gebruikt voor de gewone religieuze diensten: zondagsviering, uitvaart, doopsel, maar ook een 10-tal keren per jaar door de school voor hun schoolvieringen.

Er is een verhoging van doopsels, omdat de kerk kleiner en gezelliger is voor een alleen-doop (geen groepsdoop) en ze heel snel warm is.

Het gebeurt dat mensen uit een andere parochie een uitvaart willen laten doorgaan in de Sint-Antoniuserkerk, daar deze zich veel beter leent voor een intieme uitvaart.

Verder is de kerk de plek voor de eerste communieviering inclusief diverse malen oefenen in de kerk.

Iedere kerkdienst of iedere nevenactiviteit die nu reeds gehouden wordt in de kerk, bevordert het samenhangingsgevoel.

Verder is de kerk een plaats van stilte, bezinning en gebed.

Onze kerk is ook aangeduid als evacuatiegebouw voor het geval er iets voorvalt in de Vrije Basisschool Lillo's Klavertje.

Onze kerk wordt reeds gebruikt voor culturele aangelegenheden :

- Toelichtingen door gemeentelijke overheid i.v.m. toekomstvisie 'Lillo', nieuwe belangrijke projecten. De kerk leent zich hiertoe door de mogelijkheid van diverse visualisatie-mogelijkheden : geluidsinstallatie en groot multi-media scherm. Het huidige ontmoetingscentrum in de Hortelstraat biedt dit niet en hiermee heeft men andere plannen.
- Jaarlijks kerst- of nieuwjaarsconcert 'Hoeverheidegalm'.
- Toneel door 'Lillo's Amateurgezelschap' :
  - December 2012 : 'Waar de sterre bleef stille staan' van Felix Timmermans.
- Kerstmusical 'PIEKO BELLO' door de kleuters in het verleden en nu in 2013.
- Concert door dameskoor 'Forest Voices' op 20.04.2013
  - en vanaf dan ieder jaar opnieuw aangevraagd voor hun jaarconcert, meestal in mei.
- Boekvoorstelling 'Lillo van Toen' door Marcel Baptist en Rik Mues.
- Pianoconcert "Mira" in samenwerking met de gemeentelijke cultuurdienst

De kerk heeft een goede akoestiek, wat interessant is om concerten, lezingen of andere opvoeringen te geven. In samenwerking met het casino wordt er geregeld een activiteit ingepland.

In lijn met het pastoraal plan Houthalen-Helchteren bouwt de parochie en de kerkraad verder aan haar werking:

- een veertiendaagse weekendviering
- begrafenissen, huwelijken en doopsels
- vieringen met kinderen van de lagere school
- catechesewerking en voorbereiding eerste communie
- gebedsvieringen

De Sint-Antoniuserkerk leent zich voor functie-inbreiding. Hiervoor zijn op het moment wijzigingen nodig qua betere sanitaire infrastructuur, omdat we voor het sanitair enkel kunnen rekenen op het enige toilet van het zaaltje naast de kerk (niet breed toegankelijk).

2.5. Sint-Lambertus in Houthalen-Meulenberg

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.5.1. Identificatie

Naam kerk: Sint-Lambertuskerk

Geografische ligging:

- Bremstraat 39A, 3530 Houthalen-Helchteren (Meulenberg)
- Provincie Limburg

Plaats in kerkelijke structuur :

- Bisdom : Hasselt

- Dekenaat : Beringen
Parochie : Sint-Lambertus Meulenberg

Eigenaar: Kerkfabriek Sint-Lambertus Meulenberg

Bescherming: vastgesteld bouwkundig erfgoed sinds 05/10/2009

2.5.2. Beschrijving

a). Cultuurhistorische waarde

Historiek

Vanaf de eerste aanleg van de cité werd meteen het plan opgevat een grote kerk te bouwen, naar het voorbeeld van Eisdien en Zwartberg, op het plein aan het einde van de Kerklaan. Door vertraging omwille van diverse redenen en het uiteindelijke afblazen van deze realisatie wegens de economische en financiële gevolgen van de grote crisis van 1957, die ook de steenkoolindustrie trof, en het sluiten van de koolmijn in 1964, werd dit project naar ontwerp van architect I. Isgour (Brussel, plannen van 1957, architect-medewerker F. Bogaert) niet meer verwezenlijkt.

De noodkerk die in 1942 was opgetrokken in afwachting van de grote kerk, fungeert vandaag de dag nog steeds als bedehuis van de wijk. Onder de directie van Achille Ampe en sedert 1943 van Alphonse Soille gaf de mijn de grond, bouwde in 1942 de kapel, voegde er in 1948 twee zijbeuken aan toe, schonk het meubilair en zorgde tevens voor de invulling van allerlei noden.

De "voorlopige" kapel werd plechtig ingewijd op 21 juni 1942 door de vicaris-generaal van het bisdom Luik, Monseigneur Simenon. Op 27 november 1942 werden relikwieën van Sint-Lambertus in de altaarsteen van de kerk geplaatst.

Aanvankelijk was Meulenberg slechts een kapelanie van de moederparochie Sint-Martinus. De bevolking nam echter zodanig toe dat de kapel ontoereikend werd en in 1948 al met twee zijbeuken werd uitgebreid. Op 7 september 1948 werd Meulenberg dan ook tot parochie verheven, nadat de staat op 25 juli van datzelfde jaar hiertoe goedkeuring had gegeven.

In de nacht van 12 op 13 november 1970, werden er vernielingen aangebracht door vandalen. In 2002-2003 werden dakwerken uitgevoerd en werd het gebouw opnieuw gevoegd en beschilderd.

Architecturale waarde

Zuidwest - noordoost georiënteerd, schuin ten opzichte van de straat gelegen bedehuis. De plattegrond beschrijft een voorgebouwd, inspringend portaal, een driebeukig schip van zes traveeën met drie rechthoekige uitsprongen voor de drie voormalige biechtstoelen en een inspringend, van een vlakke sluiting voorzien koor, geflankeerd door een sacristie links en een bergruimte rechts.

Baksteenbouw op een van een afzaat voorziene dito sokkel, met gebruik van hardsteen voor lekdrempels en waarschijnlijk ook voor de beschilderde sluitstenen, consoles en afwerking van de afgeschuinde steunberen; bewaard houtwerk van deuren.

Verspringende zadeldaken (mechanische pannen), bij het schip voorzien van een vierkant houten zuidwest-dakruitertje met rondbogige galmgaten en bolbekroning, en platte daken voor zijbeuken, sacristie en bergruimte.

Alternerend metselverband voor onderbouw, borstweringen en fries. Rondbogige muuropeningen, tenzij anders vermeld. Voorgebouwd portaal met gedrukte spitsboogdeur in een getrapte omlijsting, bekronend kruisje in de puntgeveltop en twee gekoppelde venstertjes in de zijgevels.

Voorgevel van schip met hardstenen gedenksteen met inscriptie:

PRO PATRIA/ COOLEN RENIER/ GEBOREN 12-11-1925/
GESNEUVELD VOOR/ HET VADERLAND/ 11-9-1944

Verder: vlechtingen, dito bekronend kruisje en lichtgleuf in de puntgeveltop met groter bekronend kruis. Blinde achtergevel. Oculus in de koorsluiting.

Bepleisterd en witbeschilderd interieur. Trapezoidale overkluizing van de middenbeuk, rustend oprechthoekige pijlers. Zijbeuken met vlakke plafonds. Rondbogige triomfboog

Aanwezigheid van waardevol interieur en cultuurgooderen

In het interieur valt het roosvenster op met een betonnen beeld van de Verrezen Christus (ca. 1942).

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Er is in de zijbeuk een altaar voor de Madonna van Czestochowa en een nis met de Madonna delle Rose en padre Pio. Het zijn plaatsen voor volksdevotie van respectievelijk vooral de Poolse en Italiaanse gemeenschap. Er zijn in de kerk ook beelden van de Heilige Barbara, Don Bosco, O.L.Vrouw-met kind en H. Rita waarbij de kerkgangers een kaarsje komen branden.

De glasramen beelden de 7 sacramenten uit en zijn in glas-in-lood van de hand van Duchateau (Sint-Truiden).

Een glasraam bevat de inscriptie: Sint/Lambertus/1948/Meulenberg/5.07.48, verwijzend naar de bouw van de zijbeuken.

Er is een biechtstoel in de zijbeuk.

Het orgel staat op een tribune en dateert van 1962 door E. Verschueren (Tongeren)

b). Bouwfysische toestand

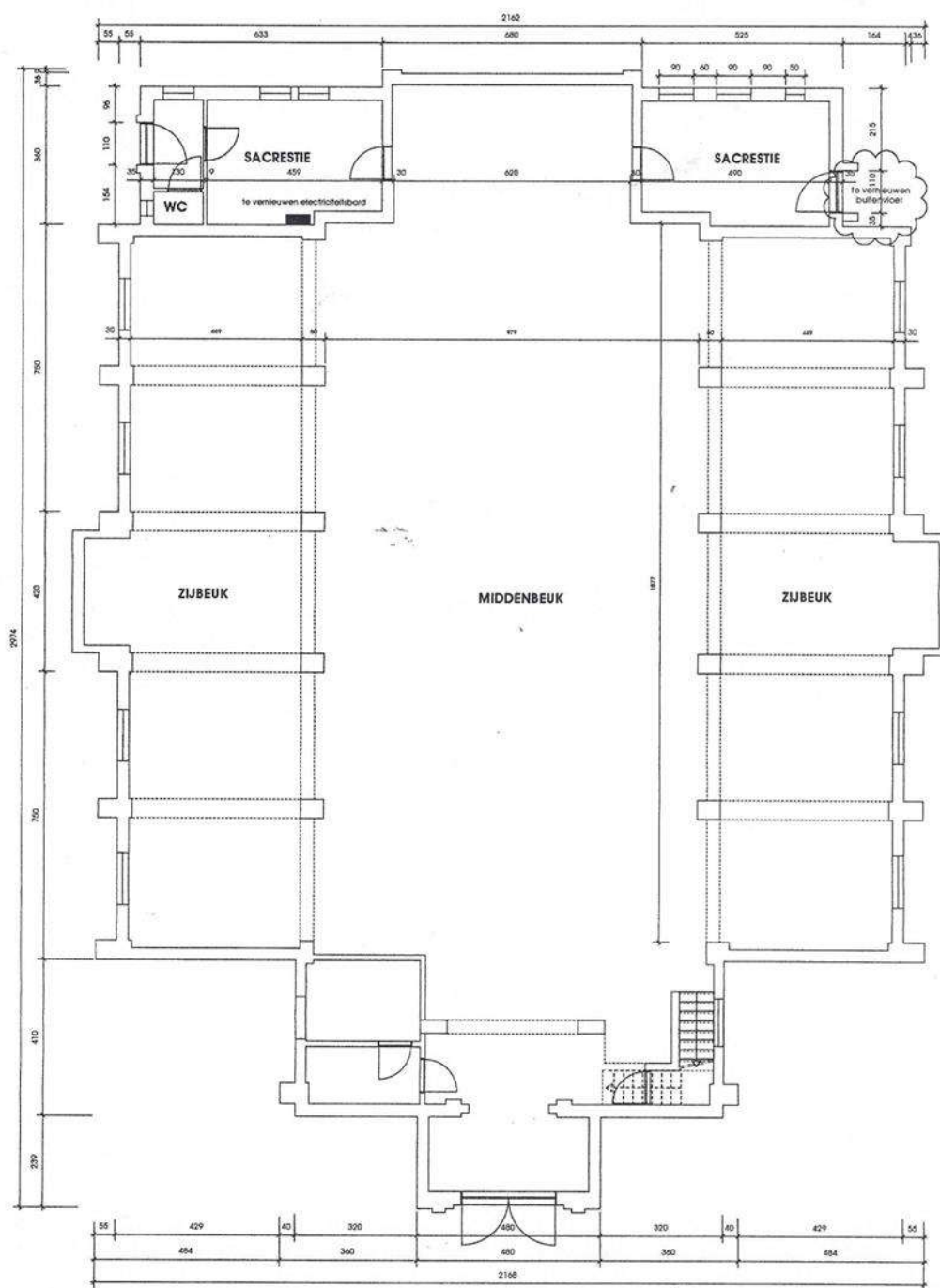
Uitgevoerde restauratiewerken:

- De restauratie van de kerk werd afgerond in 2002. De muren aan de buitenzijde zijn gezandstraald en opnieuw ingevoegd.
- De muren krijgen aan de buitenkant ook om de drie jaar een behandeling met een antigraffiti-laag.
- De bouwfysische toestand van de kerk is goed. Enkel de ramen aan de voorgevel zijn in minder goede staat en moeten vervangen worden (is geen loodglas) In 2017 werd het interieur geschilderd.
- Er is een nieuwe centrale verwarming met besturingssysteem geïnstalleerd in 2024.

Oppervlakte

De kerk heeft een oppervlakte van 270m².

Er zijn 280 zitplaatsen (160 in middenbeuk, 120 in zijbeuken), maar kan uitgebreid worden.
grondplan

Grondplan
1/100

 architect b 2114 K.S.P. v.o. / o. Heuvelstraat 24 3407 Seta Tel. (0895) 34.73.73 Fax. (0895) 34.73.73 BTW 775.226.540	Project:	Renovatie St.-Lambertuskerk			
	Klant:	Kerkfab. St.-Lambertus Houthalen-Hechteren Kapelstraat te 3532 Houthalen-Hechteren (Meuseberg)			
	Bouwwaam:	Bromstraat te Houthalen-Hechteren Mijpc18 Meuseberg			
	Drawing / Title:	Grondplan			
Schaal:	1/100	Flaevr:	B.1/2	Datum:	10/01/2001
		Rev.:	00.01.95		

Opbouw

De middenbeuk is 18meter bij 10 groot, de zijbeuken elk 18 meter bij 5.

De midden- en zijbeuken zijn niet van elkaar gescheiden. Er is wel een sas aan de inkom met glazen deuren.

Het inkomgedeelte en de poort is vernieuwd in 2014. Er is een sacristie en een bergingsruimte van ongeveer 25m2.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Voorzieningen

Sanitair	1 toilet in de sacristie, studie gestart voor bijkomend toilet in ruimte naast gasketel
Verwarming	Verwarming op gas met ventilo's (sinds 2024)
Verlichting	Geen LED
Keukenvoorzieningen	Neen
Audiosysteem	Ja, werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Beamer met oprolbaar scherm
Rolstoeltoegankelijkheid	De kerk is toegankelijk voor andersvaliden, er zijn geen trappen behalve voor het koorgedeelte. Er is ook een trap aanwezig naar het hoger koorgedeelte achteraan in de kerk.
Diefstal- en brandbeveiliging	Diefstalpreventie: geen camera's Brandbeveiliging: brandblussers, noodverlichting en nooduitgang
Bliksembeveiliging	-
Gsm-operatoren	Neen

Biodiversiteit

Geen gegevens beschikbaar

c) Architecturale mogelijkheden

De kerk wordt gebruikt en is geschikt voor liturgische doeleinden. De kerk wordt ook ingezet voor catechese en occasioneel voor concerten en tentoonstellingen.

De kerk beschikt over een erg goede akoestiek.

2.5.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk bevindt zich in de tuinwijk (cité) en is omgeven door mijnwerkerswoningen.

De kerk past in het masterplan 'Groene Long Meulenberg'. Dit masterplan bestudeerde de groene publieke ruimte op vlak van functionele invulling door middel van een intense participatie van bewoners en verenigingen.

De site van de kerk/parking/parochiezaal/speelplein ligt op de kruising van twee groene assen. Een eerste as loopt van Noord tot Zuid van site Berkenveld tot site voetbal/tennisveld. Een tweede as loopt van west naar oost en omvat het traject van de Kerklaan.

De kerk wordt 's avonds niet verlicht. Er is wel voldoende straatverlichting. De kerk beschikt over een klokkeninstallatie. De klokken luiden ieder uur tussen 6u en 22u, zij luiden het Angelus om 7u, 12u, en 19u en een kwartier voor aanvang van liturgische diensten.

Er is een bushalte aan de kerk. De halte heet Meulenberg Parochiecentrum en bus 48 rijdt erlangs.

Er is een ruime parking voor 80 plaatsen, waarvan 2 voor andersvaliden. Op de parking staan glasbollen. Er is ook een basketbalveld en een schuilhuisje voor jongeren voorzien.

De catecheselokalen (in de volksmond: de parochiezaal) liggen op dezelfde site en worden gebruikt voor educatieve doeleinden en voor samenkomsten door verenigingen en particulieren. De VZW die de zalen momenteel uitbaat heet 'Huis van Abraham' en heeft als doel mensen met verschillende achtergronden en religies (joden, moslims, christenen) dichter bij elkaar te brengen. Aan de catecheselokalen is er een speeltuin voorzien.

De kerkfabriek is eigenaar van de open ruimte van 1ha6 aan de kerk, en heeft die ruimte in erfpacht aan de gemeente gegeven tot 31 december 2026.

In de nabijheid van de kerk bevinden zich 3 kapellen: de St.-Leonarduskapel te Kwalaak, de kapel van Tenhout en de Lourdeskapel op de Schansbeemdenweg.

De **kapel van Kwalaak** is eigendom van de VZW Bennewed en wordt momenteel gerestaureerd. Na de restauratie zullen de misvieringen op woensdag hervat kunnen worden.

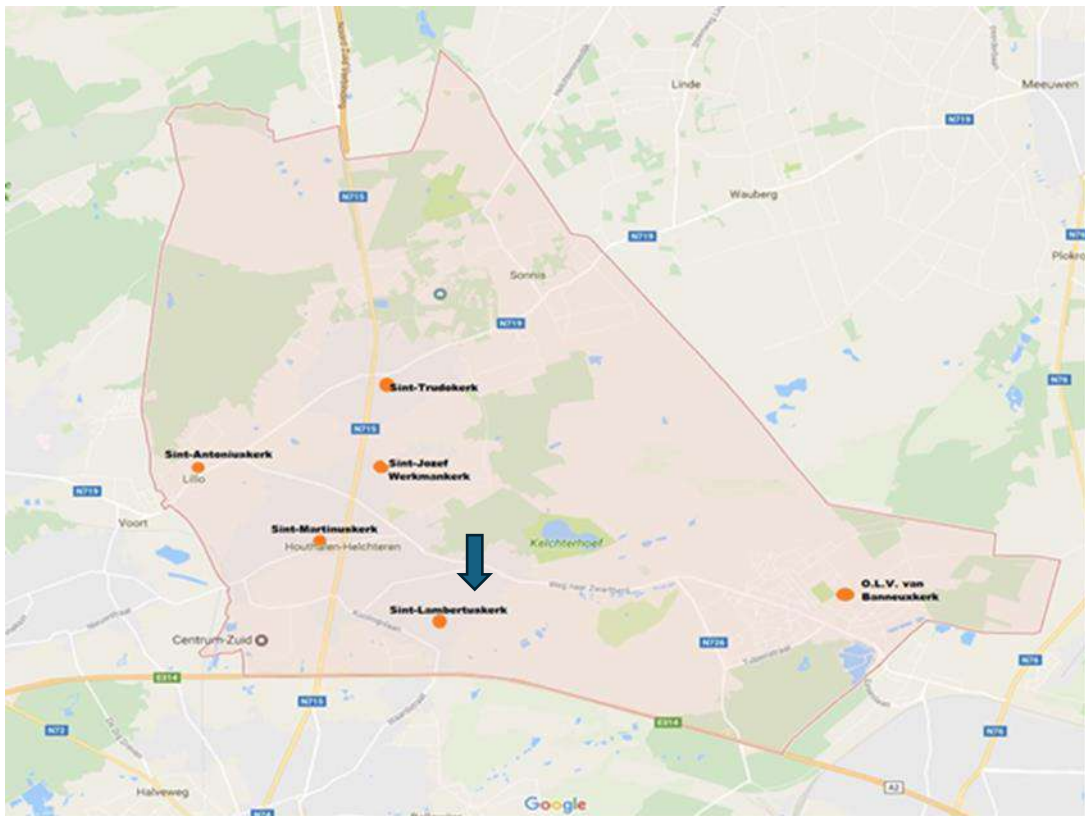
Aan de andere kapellen worden openluchtvieringen en gebedsmomenten gehouden. De Lourdeskapel op de Schansbeemdenweg is eigendom van de kerkfabriek. Er wordt in de meimaand een openluchtviering gehouden (9 banken).

De **kapel van Tenhout** is eigendom van de gemeente en de VZW Bloem en Vrucht houdt er jaarlijks één openluchtviering in de maand mei.

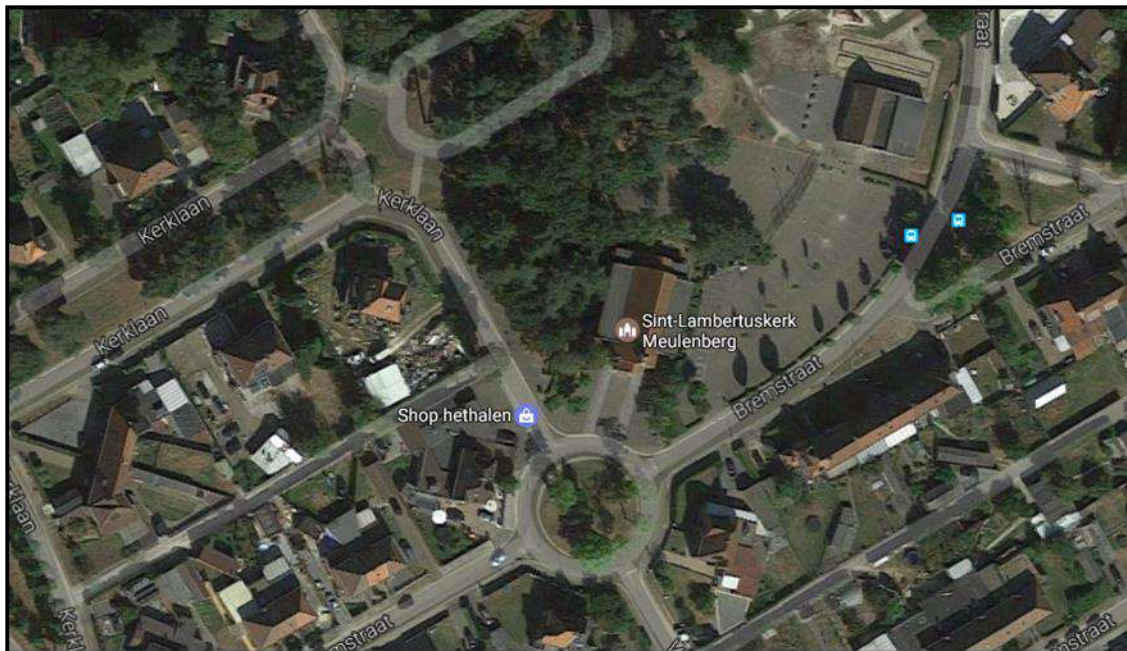
De hoofdkerk van de parochiefederatie (Sint-Martinus Houthalen-Centrum) is gelegen op 3 km afstand.

In de nabijheid bevinden zich ook twee moskeeën, één van de Turkse gemeenschap en één van de Marokkaanse gemeenschap.

Op enkele 100 m bevindt zich ook het Casino (Lokaal dienstencentrum en cultuurhuis).

In verband met energietransitie kan men de installatie van zonnepanelen overwegen, zeker als deze energie bv. doorverkocht kan worden aan het Huis van Abraham.

Aard van de activiteiten:

- Doopsels
- Huwelijken
- Uitvaarten
- Schoolviering
- Chiroviering
- Rondleidingen voor schoolkinderen
- Weekendviering Nederlands
- Weekendviering Italiaans
- Weekendviering Pools

Medegebruik

Drie gemeenschappen maken gebruik van de kerk.

De Poolse gemeenschap ontvangt wekelijks gelovigen van de hele provincie. Er is een wekelijkse misviering op zondag met gemiddeld 100 aanwezigen.

De Italiaanse gemeenschap viert ook op zondagmorgen de eucharistie. Ook hierbij zijn er telkens gelovigen uit de gemeente en daarbuiten. Gemiddeld zijn er 30-50 aanwezigen.

De Nederlandstalige gemeenschap viert wekelijks op woensdag en tweewekelijks op zaterdag eucharistie in de kerk en telt gemiddeld 30 - 60 aanwezigen.

Pastoraal gebruik

Tijdens de vieringen kunnen we rekenen op een eigen zangkoor en orgeliste.

Zolang de kapel van Kwalaak niet beschikbaar is wegens renovatiewerken gaan de woensdagvieringen ook in de kerk door. Er is de intentie in de nabije toekomst op regelmatige basis de vieringen in de kapel te hervatten.

Ook voor begrafenissen, huwelijken en doopsels wordt de kerk gebruikt. In het jaar 2023 telden we 6 begrafenissen en 15 doopsels. De gedoopte kinderen zijn meestal van de Poolse gemeenschap.

Jaarlijks wordt er een drietalige misviering georganiseerd om de verbondenheid tussen de gemeenschappen te bevorderen.

De Chiro Meulenberg en de kleuter- en lagere school Buidtelberg organiseren enkele keren per jaar een gebedsdienst of viering.

Verenigingen zoals Samana (vroegere Ziekenzorg) en Mijnwerkers-brancardiërs verzorgen éénmaal per jaar de viering, die wordt afgesloten met een hapje en drankje in de parochiezaal of in de kerk.

Niet-pastoraal gebruik

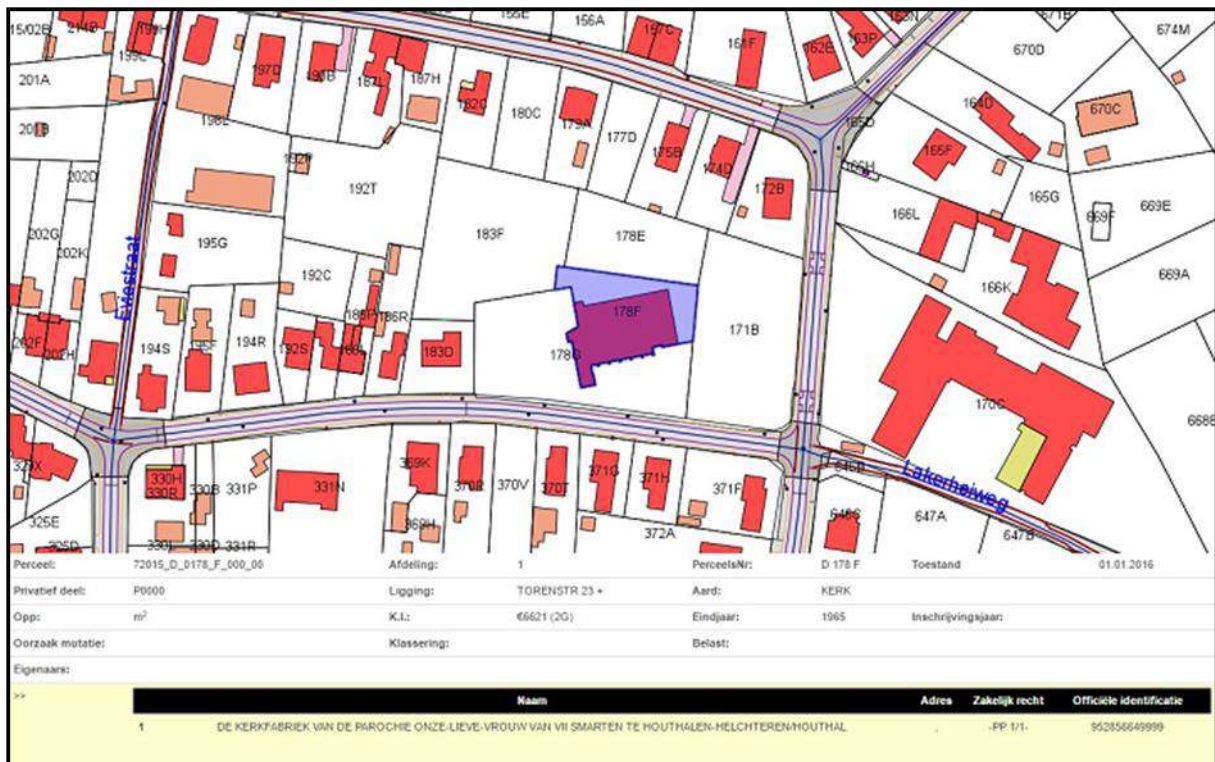
De kerk wordt ook gebruikt voor concerten en voordrachten. Tijdens de maand december 2024 vond er een kerstconcert plaats, georganiseerd in samenwerking met het Cultuurhuis Casino. Ook in voorgaande jaren vond er geregeld een kerstconcert of samenzang in de kersttijd plaats.

Enkele keren per jaar komen kinderen en jongeren van basisschool Sprankel en het Lucernacollege de kerk bezoeken. Zij krijgen dan een rondleiding.

2.6. Sint-Jozef-Werkman in Houthalen-Laak

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

2.6.1. Identificatie

Naam kerk: Sint-Jozef Werkman

Geografische Ligging:

- Torenstraat 29, Houthalen-Helchteren (Laak)

- Provincie Limburg

Plaats in kerkelijke structuur :

- Bisdom : Hasselt
- Dekenaat : Beringen
- Parochie : Sint-Jozef Werkman Houthalen-Laak

Eigenaar: Sint-Jozef Werkman Houthalen-Laak

Bescherming: niet beschermd, vastgesteld als bouwkundig erfgoed sinds 05/10/2009

2.6.2. Beschrijving

a). Cultuurhistorische waarde

Historiek

Georiënteerd bedehuis, naar ontwerp van architect J. Dewandre (Hasselt), onder impuls van pastoor Vanhengel opgetrokken in 1964, cfr. hardstenen gevelsteen met inscriptie: 15-3-1964. Betonklinkers ten westen en ten zuiden. Ten oosten speelplein (2023) met zitbanken.

Al gepland in 1955, daar de oude kapel van het Laak te klein was geworden. De uitvoering werd uitgesteld omwille van de opmerkingen van de Provinciale Commissie voor Monumenten en Landschappen, en de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen. Omstreeks Kerstmis 1965, ingebruikname van het nieuwe bedehuis. Op 21 mei 1966, wijding door Monseigneur Van Zuylen.

Architecturale waarde

Omdat het gebouw op mijngrond werd opgericht (mijnverzakkingen), werden sacristie en toren afzonderlijk ingeplant. De plattegrond beschrijft een voorgebouwd portaal, een éénbeukige zaalkerk van zes traveeën, ten zuidwesten geflankeerd door een aangebouwde klokkentoren, en een inspringend koor met vlakke sluiting. Ten noorden liggen de doopkapel, weekkapel en sacristie.

Traditionele baksteenbouw op breukstenen sokkel. Gebruik van hardsteen voor afgeschuinde lekdrempels en deurdorpels. Beroep op het modernere beton voor het skelet en de tussenstijlen van de rechthoekige vensters en kroonlijsten. Rechthoekige muuropeningen met grotendeels bewaard eiken houtwerk en dito ijzeren ramen. Voorgebouwd portaal onder lessenaarsdak (leien), met van een hardstenen bordestrap voorziene, rechthoekige deur in hardstenen omlijsting.

Vierkante toren met twee keldervensters ten zuiden, twee lichtgleuven ten westen en oosten, galmgaten bovenaan en plat dak met bolbekroning, metalen kruis en windhaan.

Schip en koor onder manke zadeldaken (leien). Voorgevel met rechthoekige deur in hardstenen omlijsting met dito trap, hardstenen kruis en oculus in geveltop. Zuidzijgevel van

schip met traditionele, ritmerende lisenen waartussen drielichten. Ten noorden, breuk- en hardstenen bordestrap. Blinde oostelijke puntgevel met aanleunend lager koor met groot zeslicht ten zuiden en deur ten oosten.

Aanwezigheid van waardevol interieur en cultuurgoederen

Gepolychromeerd houten **beeld** van Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Smarten, met zilveren paternoster en geelkoperen hart doorboord door zeven zwaarden (18de eeuw, kleed van begin 20ste eeuw), afkomstig van de kerk van Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Smarten van Laak.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Marmeren **doopvont** met geelkoperen deksel (18de eeuw).

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Eiken **altaarlessenaar** (eind 18de eeuw)

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Zonnemonstrans, zilver, 1701-1750

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Reliëfs van terracotta door Van den Houte (Anderlecht) circa 1965

- de voorstelling van Jezus als leerling bij de Heilige Jozef;
- terracotta kruisweg
- terracotta Onze-Lieve-Vrouw van Smarten

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Tabernakel van gehamerd metaal, met op de deurtjes de voorstelling van de Maaltijd met de Emmaüsgangers, door Van den Houte (Anderlecht) circa 1965

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Decoratieve en figuratieve **glasramen**, laatstgenoemde met voorstelling van Onze-Lieve-Vrouw van Smarten doorboord door zeven zwaarden, met rozenkrans (circa 1965) door Duchateau en Wilmots (Sint-Truiden).

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Grote **klok** van 1791 en kleine Mariaklok van 1950, in 1965 overgebracht naar de nieuwe parochiekerk.

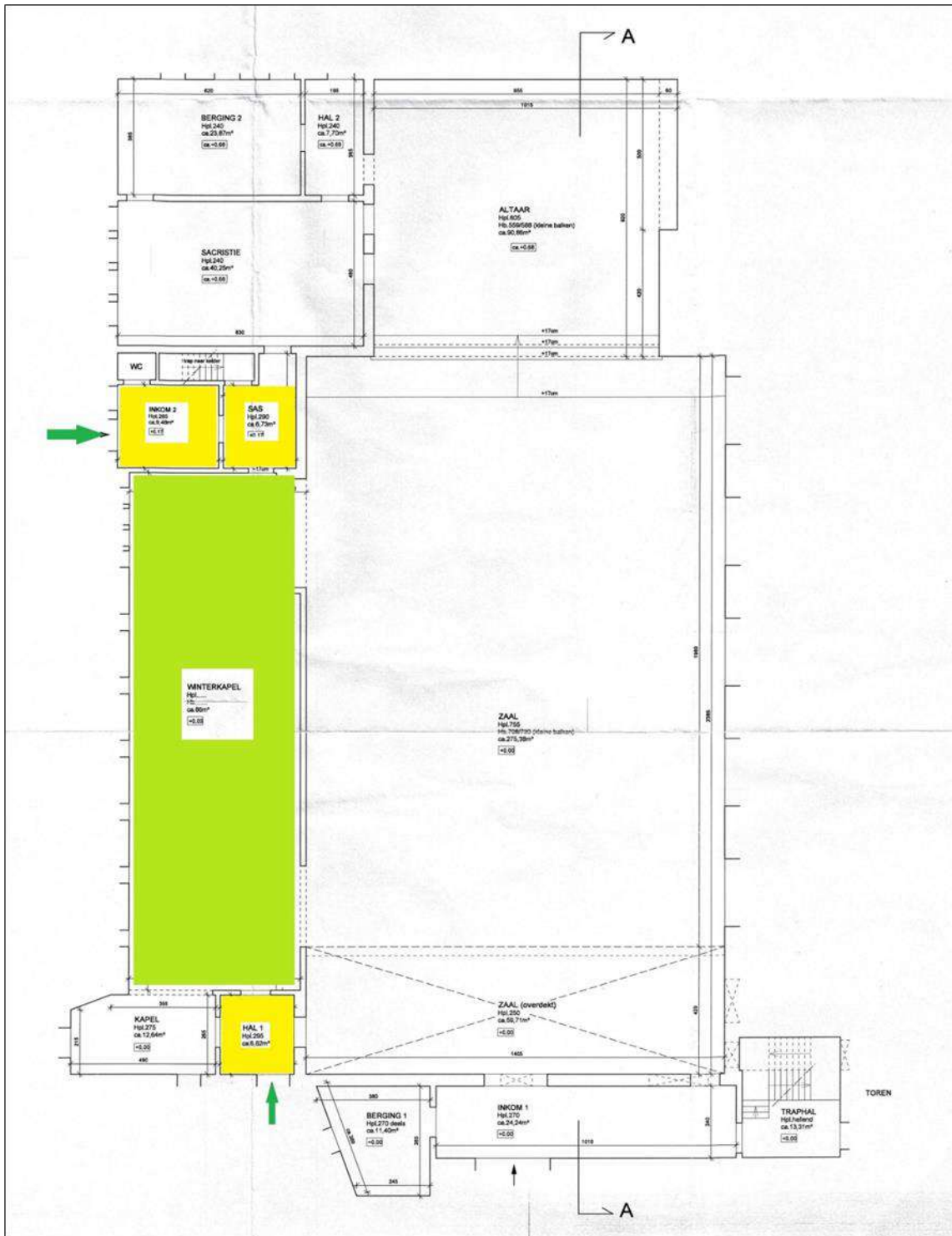
b). Bouwfysische toestand

Het kerkgebouw is in redelijke tot goede staat. De toren vertoont sporen die kunnen wijzen op gevolgen van mijnverzakking. Ook de vloer in de kerk is op sommige plaatsen verzakt. De energiewaarde van het gebouw is slecht : ijzeren ramen met enkele beglazing. Er is ook geen isolatie aangebracht. Daarnaast is ook de elektriciteit in het gebouw verouderd.

Oppervlakte

Oppervlakte in m²: 275 m²

Aantal zitplaatsen: 450

Opbouw

Type gebouw: grote, open zaalkerk.

Parallel met de zaalkerk is er een winterkapel (+/- 66 m²). De winterkapel is heringericht als kleuteropvang in 2016.

De winterkapel is bereikbaar via 2 aparte ingangen. Op dit niveau is er ook een toilet, een grote bergruimte (+/- 24 m²) die op het ogenblik gebruikt wordt als vergaderruimte en inventarisruimte door de Kerkfabriek en de sacristie (+/- 40 m²).

Op niveau -1 bevindt zich de ruimte voor de verwarmingsinstallatie, nog 2 lokalen en toiletten (1 voor volwassenen, 2 kindertoiletten). Deze 2 lokalen bevinden zich onder de bergruimte en het altaar en hebben een eigen huisnummer nl. Kerhofstraat 83 te Houthalen Deze lokalen zijn in gebruik door de kleuterschool 'De Kleine Reus', één lokaal als kleuterklasje, het andere als klasje voor bewegingsleer.

Voorzieningen

Sanitair	1 voor volwassenen, 2 kindertoiletten (kerk+kinderopvang) voor de kleuterklassen beneden (1 voor volwassenen, 2 kindertoiletten)
Verwarming	Warmeluchtblazer op mazout voor kerk en kinderopvang, verwarming op gas voor kleuterklassen
Verlichting	Geen LED
Keukenvoorzieningen	Minimale keukenvoorziening in kinderopvang, minimale keukenvoorziening voor kleuterklassen
Audiosysteem	Ja, werkt naar behoren
Beeldscherm(en)	Geen
Rolstoeltoegankelijkheid	Naast de kerk is er parkeergelegenheid voor rolstoelgebruikers en mindervaliden . De kerk is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.
Diefstal- en brandbeveiliging	Diefstalbeveiliging: neen Brandbeveiliging: brandblussers en noodverlichting
Bliksembeveiliging	Ja
Gsm-operatoren	Neen

Biodiversiteit

Grijze grootoorvleermuis: bevestigd via DNA barcoding

c) Architecturale mogelijkheden

De vorm en structuur van het gebouw laat toe om eventueel een andere indelingen te realiseren, belemmerende factor is de hoogte van de zaalkerk.

2.6.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De Sint-Jozef Werkman kerk ligt in het centrum van Houthalen-Laak.

Houthalen-Laak is geëvolueerd van een agrarische gemeenschap naar een woon-/slaapdorp en situeert zich ongeveer in het midden tussen Houthalen-centrum en Helchteren-centrum.

Er is een ruime parking aan de kerk.

Vlak in de buurt is er de Gesubsidieerde vrije kleuterschool : De Kleine Reus en de gemeentelijke lagere school De Lakerberg.

Er is geen bushalte vlak aan de kerk, wel op een afstand van 300 m aan de Grote Baan.

2.6.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Pastoraal gebruik

Aard van de activiteiten

- doopsels
- huwelijken
- uitvaarten
- schoolviering
- eerste communie naamopgave
- eerste communie

In lijn met het pastoraal plan Houthalen-Helchteren bouwt de parochie en de kerkfabriek verder aan haar werking:

- begrafenissen
- huwelijken
- doopsels

Niet-pastoraal gebruik

Op het gebied van nevenbestemmingen is in 2016 de kinderopvang in de winterkapel gerealiseerd in samenwerking met het OCMW Houthalen-Helchteren (die de voor- en naschoolse kinderopvang realiseert voor de hele gemeente). Dit initiatief wordt ten zeerste gewaardeerd door de jonge ouders.

Daarnaast is er ook de nauwe samenwerking met de vrije kleuterschool 'De kleine reus'. Zij gebruiken/huren nu twee lokalen op niveau -1. Een lokaal is ingericht/gebruikt als kleuterklas; het andere, grotere lokaal wordt gebruikt als klas voor bewegingsleer. Deze laatste ruimte wordt gedeeld met Samana/Ziekenzorg, die hier maandelijks haar creativiteit houdt.

Ook voor het jaarlijkse schoolfeest van 'De Kleine Reus' wordt de kerk ter beschikking gesteld voor het optreden van de kleuters.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

In 2016 is in het portaal van de kerk een boekenuitleenpunt gestart. Dit boekenuitleenpunt is open elke dinsdag- en donderdagnamiddag.

In 2023 werd op vraag van ouders uit de buurt en het gemeentebestuur een speelplein aangelegd (ten oosten van de kerk).

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

In 2022 werd besloten om zaal Broederkring in Houthalen centrum af te breken en een nieuwe gemeenschapszaal samen met de gemeentelijke basisschool te bouwen. Zaal Broederkring is/was de thuisbasis van harmonie Broederkring. Plots dienden 2 harmonieën en 3 zangkoren een tijdelijk onderkomen te zoeken. Ze hebben dit gevonden in deze kerk.

De 2 harmonieën oefenen nu elke vrijdagavond in de hoofdkerk, de koren gebruiken het klasje bewegingsleer.

De verwachting is dat harmonie Broederkring begin 2026 kan intrekken in hun nieuwe infrastructuur.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

3. NAAR EEN TOEKOMSTVISIE

3.1. Onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

Deelgemeente (en wijk)	Kerk	Huidig gebruik
Houthalen (Centrum)	Sint-Martinus	zondagskerk Valorisatie
	<p>De Sint-Martinuskerk en haar kerkfabriek hebben zich de afgelopen erg ingezet voor het versterken van de betekenis van deze hoofdkerk voor de inwoners van de gemeente.</p> <p>Met het oog daarop werden verschillende dossiers opgestart die in de komende jaren tot realisatie moeten komen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De restauratie van toren en koor, een dossier dat de erfgoedwaarde van de kerk moet bestendigen - Het dossier van het Le Picard orgel dat de kerk als een centrum voor orgelconcerten zal versterken <p>Het kerkbestuur van de Sint-Martinuskerk zet in op verbreding van haar activiteiten en is op regelmatige tijdstippen gastheer voor diverse gemeenschapsvormende activiteiten (concerten, film, uitzendingen op groot scherm, ...).</p> <p>Het is de bedoeling om deze aanpak in de volgende jaren verder te zetten.</p>	
	Investerings: Restauratie Toren en Koor	
Helchteren	Sint-Trudo	Valorisatie
	<p>Momenteel gaan er in deze kerk enkel activiteiten door die verbonden zijn aan religie.</p> <p>Hoewel de bereidheid er is om de kerk ook voor bijvoorbeeld culturele activiteiten te gebruiken, is deze kerk is veel moeilijker aan te wenden voor dit doel (zichtlijnen, plaatsing podium).</p> <p>De kerk is de oudste kerk in de gemeente en heeft bijgevolg een bijzondere geschiedkundige waarde.</p>	

	<p>In de komende jaren zal het gebouw hoofdzakelijk voor religieuze activiteiten en afgeleide activiteiten (kerstspel, schoolopvoeringen) gebruikt worden.</p> <p>Het traject met de UHasselt moet uitwijzen welke stappen naar verdere valorisatie in de komende jaren kunnen gezet worden.</p>	
	Investerings: Vervanging van de verwarmingsketel	
Meulenberg	Sint-Lambertuskerk	Medegebruik Valorisatie
	<p>Waar de kerk aanvankelijk werd gebouwd als noodkerk, is dit momenteel een kerk op maat van de geloofsgemeenschap.</p> <p>Voor religieuze activiteiten wordt de kerk gebruikt door zowel de Vlaamse, de Poolse als de Italiaanse geloofsgemeenschap.</p> <p>De kerk heeft een goede akoestiek en is daardoor een geliefde plek voor concerten en repetities.</p>	
	Investerings: niet van toepassing	
Houthalen-Oost	Onze-Lieve-Vrouw van Banneux	Nevenbestemming in de ruimte - Gedeeld gebruik
	<p>De kerk in Houthalen-Oost kende in 2015 een grondige renovatie. Er werden bijkomende vergaderruimten, sanitair, bureelruimte en keuken gerealiseerd. Deze ruimtes kunnen los van het sacrale deel van de kerk gebruikt worden en zijn langs de achterzijde toegankelijk.</p> <p>Momenteel wordt deze infrastructuur enkel gebruikt voor activiteiten van de kerk en verenigingen/activiteiten die daarmee samenhangen.</p> <p>Momenteel worden de eerste contacten tussen het jeugdwerk en de leden van het pastorale team gelegd vanuit de zoektocht naar wederzijdse versterking.</p>	
	Investerings: niet van toepassing	

Lillo	Sint-Antonius	Valorisatie of nevenbestemming in de tijd (multifunctioneel gebruik)
	Lillo heeft momenteel nood aan nieuwe infrastructuur voor haar verenigingsleven. De piste om gemeenschapsinfrastructuur te integreren in de kerk wordt onderzocht.	
	Investerings: nog niet bepaald	
Laak	Sint-Jozef Werkman	Nevenbestemming in tijd en ruimte Multifunctioneel gebruik en gedeeld gebruik
	<p>Sinds 2016 is de winterkapel is heringericht als kleuteropvang.</p> <p>Op niveau -1 bevinden zich twee lokalen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een lokaal dat als leslokaal door de kleuterschool gebruikt wordt - Een lokaal dat door de kleuterschool gebruikt wordt voor bewegingsleer, maar op regelmatige basis ook door het verenigingsleven. <p>Het portaal van de kerk wordt ingezet als uitleenpunt voor boeken.</p> <p>Tijdelijk doet de kerk dienst als repetitieruimte voor de harmonie en het koor.</p> <p>Door de structuur van de kerk (open ruimte) en de mooie lichtinval leent deze zich erg voor diverse andere activiteiten. In 2024 werd er een grote tentoonstelling georganiseerd. Binnen de gemeenschap van Laak is er openheid om het nevengebruik van de kerk verder uit te bouwen.</p>	
	Investerings : Vernieuwing dak zaal PARO	

3.2. Plan van aanpak: hoe de toekomstige invullingen zullen worden onderzocht

Het gemeentebestuur koos ervoor om na een eerste eigen aanpak om het pastorale plan af te stemmen op het kerkenbeleidsplan, de UHasselt (departement architectuur) onder de arm te nemen.

Volgend traject werd afgesproken met de UHasselt

3.2.1. Participatieve werksessies voor het Kerkenbeleidsplan Houthalen-Helchteren 2025 In samenwerking met UHasselt

Algemene beschrijving

In 2025 moet er een nieuw kerkenbeleidsplan worden voorgelegd aan de gemeenteraad van Houthalen-Helchteren. De gemeente telt momenteel zes parochies, elk met hun eigen kerkgebouw. Voor de toekomst van deze gebouwen moet een evenwicht worden gevonden tussen financiële haalbaarheid voor investeringen en exploitatie, aandacht voor erfgoed, en het inspelen op zowel de pastorale als de noden van de buurt. Dit alles moet ook aansluiten bij de masterplannen voor elke wijk.

UHasselt organiseert werksessies om dit traject te begeleiden, waarbij de parochiale en sociale behoeften van de buurt en haar bewoners worden onderzocht. Het doel is om zinvolle neven- of herbestemmingen voor te stellen aan de gemeenteraad, met een focus op de toekomst. Door verschillende stappen te doorlopen, willen we komen tot actuele, breed gedragen, toekomstgerichte en haalbare visies voor de zes kerken in de gemeente Houthalen-Helchteren.

Omschrijving aanpak

Voorstudie + Focusgesprek

In de eerste fase wordt een voorstudie uitgevoerd op basis van het bestaande materiaal. Daarnaast zullen er focusgesprekken plaatsvinden met de zes kerkbesturen, om direct inzicht te krijgen in de gevoeligheden en noden die leven binnen de gemeenschappen. Voorstudie en focusgesprekken met de 6 kerkbesturen en 6 workshops van 1u30, één per parochie.

De voorstudie en de focusgesprekken werden afgerond in het voorjaar 2025.

Werksessies per parochie

Voor elke parochie in Houthalen-Helchteren (zes in totaal) worden creatieve werksessies georganiseerd.

De gemeente Houthalen-Helchteren heeft UHasselt gevraagd om deze participatieve momenten te begeleiden. In deze sessies wordt gekeken naar de haalbare toekomstmogelijkheden voor de kerkgebouwen, in lijn met de reeds opgestelde

masterplannen. Hierbij worden niet alleen het parochieteam en kerkbestuur betrokken, maar ook de (niet-gelovige) bewoners van de wijk.

De UHasselt faciliteert deze sessies, waarbij zij op zoek gaan naar een visie met plan van aanpak, voor nu en op langere termijn. De output van deze werksessies zal het gemeentebestuur helpen om het kerkenbeleidsplan op te stellen.

Randvoorwaarden

UHasselt werd uitgenodigd om vanuit een objectief standpunt te kijken naar wat de noden zijn van de hele gemeenschap (dus ook breder dan de religieuze gemeenschap).

Er wordt gezocht naar een neven- of herbestemming tijdens deze werksessies, het is niet de bedoeling om droombeelden te genereren, eerder realistisch bekijken in kader van het masterplan en de noden van de hele gemeenschap. De bestaande masterplannen zullen in elke wijk als uitgangspunt worden genomen. Het belangrijkste doel van het onderzoek is om het architecturale potentieel van de kerken af te stemmen op lokale (ruimte)noden en een reëel draagvlak te zoeken.

Een tweede doel is het (opnieuw) inbedden van de parochiekerken in hun ruimtelijke en sociale omgeving. Ten slotte tracht elk proces om lokale actoren 'eigenaar te maken' van het proces en het kerkgebouw. Op die manier werkt elk traject aan (in het ideale geval) gedragen gebouwen. Niet alleen het toekomstige gebruik van de kerkgebouwen is belangrijk; ook het toekomstige beheer en de kosten hiervan zijn wellicht nog belangrijker.

timing Voor het onderzoek liggen er voor de parochiekerken nog diverse pistes open. Tegelijkertijd werd duidelijk dat de parochiekerken een cruciale en strategische rol (kunnen) spelen met betrekking tot de toekomst van enkele buurten. Om de veelheid aan pistes grondiger te onderzoeken en daarin stappen te ondernemen (die bijvoorbeeld enkele pistes uitsluiten) en bijgevolg een nog concreter en preciezer visie te presenteren, stelt ArcK (UHasselt) het volgende traject voor.

Fase 1: december 2024 – maart 2025 Graag passen we de methodiek toe van "de tijd zal het leren", waarbij we terugkijken naar het verleden om nadien de toekomst in te duiken. We beginnen met het analyseren van de basisinformatie opgenomen in de bestaande infrastructuurfiches, het pastoraal plan en desktop research. Nadien brengen we op plaatsbezoeken aan de zes parochiekerken in Houthalen-Helchteren, waarbij we een focusgesprek houden met de 6 kerkbesturen om voeling te krijgen met hetgeen leeft binnen hun gemeenschap, hun verwachtingen en ideeën horen.

Fase 2: maart 2025 – mei 2025 De kerken worden gepresenteerd tijdens publieke werksessies via kaart- en beeldmateriaal en kleinschalige werkmaquettes die leesbaar zijn voor allen aanwezig, met oog op mensen met een niet-ruimtelijke achtergrond. Deze sessies hebben echter als belangrijkste doel om in dialoog te gaan met de dorpelingen uit verschillende lagen. Het materiaal brengt feitelijkheden en randvoorwaarden in kaart. De publieke werksessie brengt die feitelijkheden en randvoorwaarden in relatie met waarden en visies van de dorpsbewoners. In de werksessies bekijken onderzoekers het publieke patrimonium van een buurt, brengen ze de ruimtelijke noden in kaart en bepalen welk patrimonium in de toekomst nodig is. Daarna zoeken ze uit hoe dit op elkaar en op de toekomst van de kerk kan worden afgestemd, met aandacht voor de wensen en verantwoordelijkheden van omwonenden en andere betrokken actoren.

Fase 3: juni 2025

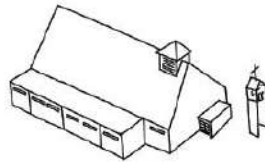
ArcK vat de resultaten van de workshop/dorpstafel voor op een bevattelijke manier in een mini-rapport , eventueel met bijkomende, nieuw gegenereerde beelden aan de hand van de input van de bewoners. ArcK presenteert de resultaten op een zodanige manier dat de gemeente en de parochie ermee aan de slag kunnen.

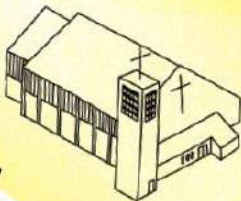
Momenteel werden de kerksessies afgerond en werd het rapport opgeleverd.

Kerksessies

Werksessies over kerken
in de toekomst

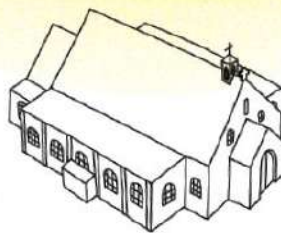
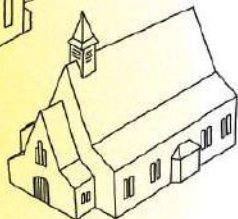
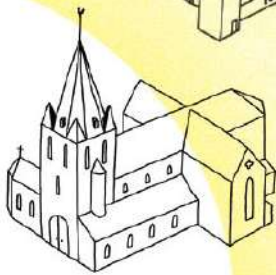

De toekomst van de kerken in Houthalen-Helchteren is nog onbeslist, maar we staan voor een belangrijke verandering.

Hoe kunnen we samen nadenken over de mogelijke rollen die deze gebouwen en hun omgeving kunnen vervullen in de toekomst?

Kom naar onze kerk/werksessies en breng jouw ideeën, zorgen en dromen binnen in het gesprek.

Kerk- sessies

WAAROM?

De kerken van Houthalen-Helchteren hebben een rijke geschiedenis, maar hun rol in de toekomst is nog niet bepaald. Het is belangrijk om samen te verkennen welke mogelijkheden er zijn.

Is er nood aan herbestemming, nieuwe functies, behoud of iets anders?

Jij kan meedenken over hoe we deze gebouwen een nieuwe invulling kunnen geven.

WIE?

Iedereen die interesse heeft in de toekomst van de kerken in onze gemeente is uitgenodigd om mee te denken. Of je nu een inwoner bent, een ondernemer, of iemand die graag meedenkt, je bent welkom.

INSCHRIJVEN?

Deelname is gratis, maar we vragen je om je van tevoren aan te melden via <https://forms.gle/J8QHSoRzY6arjZVG7> of scan de QR code.

WANNEER?

Maandag 31 maart,	Sint-Jozef Werkmankerk Laak
Dinsdag 1 april,	O.L.V. kerk Houthalen-Oost
Dinsdag 22 april,	Sint-Lambertuskerk Meulenberg
Maandag 28 april, Dinsdag 29 april,	Sint-Antoniuskerk Lillo Sint-Trudokerk Helchteren
Dinsdag 6 mei,	Sint-Martinuskerk Houthalen

TIJD: telkens van 19u-21u

LOCATIE:

De werksessies vinden plaats in de kerken zelf. Indien de locaties veranderen ontvang je, na inschrijving, enkele dagen op voorhand een bericht met extra informatie.

UHASSELT

Houthalen-Helchteren
ALLESMAAL VERBODEN. CONTINUA

Conclusies uit de participatieve kerkessies

Hoewel er een kanttekening moet gemaakt worden bij de gekozen methodiek van workshops nl. de deelnemers zijn degenen met het meeste belang bij het behoud van de huidige situatie, kunnen er toch enkele (voorzichtige) conclusies naar voor geschoven worden:

- In elke parochie is er nog een gemeenschap aanwezig met een grote betrokkenheid op en zorg voor het voortbestaan van hun kerk. Hun insteek mag niet alleen gezien worden als een verzet tegen verandering, maar zeker ook als een uiting van zorg. Niettemin moeten we vaststellen dat de geesten zijn nog niet klaar voor drastische verandering of bijsturing in het gebruik van de kerken.
- Voor elk van de kerken kon er een 'bottomline' uit de gesprekken gedistilleerd worden:
  - Houthalen (Centrum) als de '**toegankelijke kerk**' met een grote erfgoedwaarde en een sterke culturele focus (Le Picard-orgel);
  - Helchteren als '**huis van Helchteren**', te bekijken als 1 geheel met andere gemeenschapsfuncties (De Roepsteen, Overkop, Pastorie Helchteren, ...);
  - Laak als een '**lokale kerk**' die nu als een sterke relatie heeft met kinderen en jeugd en waar Don Bosco als nieuwe partner in het vizier is ;
  - Meulenberg als '**levende kerk**' met de meest bovenlokale rol van de zes parochiekerken door het medegebruik door de Italiaanse en Poolse gemeenschap ruimer dan Houthalen-Helchteren;
  - Houthalen-Oost met haar profiel als '**open kerk**' die erg dicht bij het religieuze blijft, maar waar een denkpiste naar boven kwam die een versterkte relatie met het aanwezige jeugdwerk openhoudt.
  - Lillo als '**ontmoetingskerk**' waar er duidelijk openheid is voor nevenbestemming die vooral buurtgericht ingevuld wordt

Onderzoeksvragen buiten de scope van het participatietraject

Een aantal onderzoeksvragen zaten niet in de scope van het participatietraject dat de UHasselt opnam, maar vragen in de komende periode zeker nog verdere uitklaring.

- In welke mate is de oefening rond het inschuiven van programmatuur van de verschillende kerken in 1 gebouw een haalbare en/of wenselijke piste ?
- Zijn de huidige kerken met hun specifieke kenmerken en beperkingen op lange termijn de meest geschikte infrastructuur voor het doel dat men beoogt ?
- In welke mate stelt bereikbaarheid (mobiliteit) een rol in de lange-termijnoefening ?
- In welke mate spelen evolutie in klimaat (warmte-koelte) en energie een rol in het bepalen van de lange-termijn visies op de kerkgebouwen ?

Tenslotte en van doorslaggevend belang, is er nog de financiële impact die de exploitatie en investeringen in de kerkeninfrastructuur hebben op de middelen van de lokale overheid.

3.2.2. Financiële analyse en impact kerkenbeleidsplan

Artikel 52/1 van het 'Decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten' van 7 mei 2004 bepaalt dat de gemeentebesturen de tekorten van de exploitatie van de kerkfabrieken bijpassen en in de investeringen in de gebouwen van de eredienst bijdragen.

In het streven naar een doordacht en verantwoord beheer van gemeenschapsgeld, acht het lokaal bestuur Houthalen-Helchteren het belangrijk om stil te staan bij de verhouding tussen de publieke middelen die jaarlijks worden ingezet voor de exploitatie en investeringen in de kerkgebouwen, en het aantal mensen dat er effectief gebruik van maakt. In het volgende onderdeel wordt er kort

stilgestaan bij de grootteorde van de financiële inspanning die de gemeente Houthalen-Helchteren de afgelopen jaren maakte om de zes kerken open te houden.

Exploitatietoelages van de gemeente naar de kerkfabrieken

Het begrip exploitatie heeft betrekking op alle ontvangsten en uitgaven die gewoonlijk (minstens) 1 keer per jaar voorkomen en die te maken hebben met de regelmatige, gewone werking van het bestuur. Vaak zijn de ontvangsten die een kerkfabriek realiseert (o.a., ontvangsten uit vieringen, gebruikersvergoedingen, huren en pachten) onvoldoende om de uitgaven (voornamelijk nutsvoorzieningen, onderhoudskosten en vergoedingen) te financieren, waardoor er een exploitatietekort optreedt. De exploitatietoelage die effectief wordt uitbetaald betreft het gebudgetteerd exploitatietekort en wordt verminderd met eventuele overschotten uit voorgaande exploitatietoelages.

De uitbetaalde exploitatietoelages in de afgelopen 6 jaar (legislatuur 2020-2025) bedroegen in totaliteit €1.138.967, zijnde een jaargemiddelde van 189.828 euro.

Tabel 1: Exploitatietoelages 2020-2025 van de gemeente naar de kerkfabrieken

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sint-Antonius Lillo	€ 20.481	€ 24.553	€ 26.537	€ 26.659	€ 26.894	€ 27.087
O.L.V. v 7 Smarten	€ 11.641	€ 11.872	€ 14.030	€ 15.217	€ 15.369	€ 15.517
Sint-Lambertus	€ 31.740	€ 13.938	€ 25.499	€ 18.927	€ 26.028	€ 26.685
OLV van Banneux	€ 16.568	€ 33.251	€ 33.754	€ 34.264	€ 34.782	€ 35.308
Sint-Trudo	€ 27.413	€ 43.402	€ 44.006	€ 36.882	€ 29.601	€ 30.135
Sint -Martinus	€ 42.566	€ 54.121	€ 54.732	€ 56.018	€ 56.739	€ 57.280
Totaal	€ 150.408	€ 181.138	€ 198.559	€ 187.967	€ 189.413	€ 192.012

Het effectieve exploitatieresultaat (alle exploitatieontvangsten minus alle exploitatie-uitgaven) van de afgelopen 5 jaar, opgesplitst per kerkbestuur, bevindt zich in onderstaande tabel. 2025 werd toegevoegd ter volledigheid, maar betreffen de gebudgetteerde tekorten.

Tabel 2: Exploitatieresultaten 2020-2024 (tekorten) per kerkfabriek, 2025 betreft het gebudgetteerde tekort

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sint-Antonius	-€ 18.449	-€ 20.396	-€ 24.161	-€ 33.378	-€ 30.501	-€ 28.734
O.L.V. van 7 Smarten	-€ 10.975	-€ 15.648	-€ 13.950	-€ 19.062	-€ 7.970	-€ 12.372
Sint-Lambertus	-€ 29.479	-€ 29.448	-€ 34.483	-€ 11.983	-€ 15.338	-€ 26.840
O.L.V. van Banneux	-€ 24.779	-€ 43.210	-€ 31.971	-€ 26.944	-€ 22.391	-€ 52.417
Sint-Trudo	-€ 35.287	-€ 46.984	-€ 36.234	-€ 30.055	-€ 31.538	-€ 43.680
Sint-Martinus	-€ 46.177	-€ 48.579	-€ 53.294	-€ 51.401	-€ 56.142	-€ 72.885
Totaal	-€ 165.147	-€ 204.265	-€ 194.093	-€ 172.824	-€ 163.881	-€ 236.929

De exploitatie-uitgaven van de kerkfabrieken bedroegen voor de periode 2020-2025¹ in totaliteit 1.357.292 euro. Hiertegenover staan inkomsten voor een bedrag van slechts €220.152. De cijfers maken duidelijk dat voornamelijk het gebouw van de eredienst (o.a., onderhoud, nutsvoorzieningen) met een aandeel van 54% de grootste slokop is van de exploitatie-uitgaven. Daaropvolgend is de organisatie van erediensten (liturgische functie) goed voor 19% van alle uitgaven. Hieronder vallen de aankoop van verbruiksgoederen en materiaal voor de erediensten, vergoedingen (organist) en bezoldigingen (kosteres).

Exploitatieontvangsten	2020-2025
10 Eredienst	€ 51.773
11 Gebouw(en) van de eredienst	€ 9.661
11 Gebouwen van de eredienst	€ 81.266
12 Bestuur van de eredienst	€ 18.519
13 Privaat patrimonium	€ 53.623
14 Stichtingen	€ 5.309
Totaal	€ 220.152
Exploitatieuitgaven	2020-2025
20 Eredienst	€ 264.231
21 Gebouw van de eredienst	€ 741.414
22 Bestuur van de eredienst	€ 97.815
23 Privaat patrimonium	€ 117.749
24 Stichtingen	€ 7.558
25 Financiering	€ 126.599
29 Overboekingen naar investeringen	€ 1.925
Totaal	€ 1.357.292

Bovenstaande maakt duidelijk dat de grootste besparingen te realiseren zijn door kerkelijke gebouwen (deels) af te stoten via een nevenbestemming of herbestemming.

Investeringsstoelages

Het gemeentebestuur hanteerde de afgelopen legislatuur als regel dat er max. €1.000.000 per legislatuur aan investeringstoelages kan uitbetaald worden. Voor de legislatuur 2026-2031 staan er erg grote projecten op het programma, die het investeringsbudget van één miljoen euro ruim overschrijden (raming tussen haakjes):

- Kerk en toren Sint-Martinuskerk (€3,4 miljoen waarvan bijna €1 miljoen gesubsidieerd)
- Chirolokalen jongens Helchteren (ongeveer €1,5 miljoen)
- Investerings in de kerk van Helchteren, waaronder verwarmingsketel, glas-in-lood ramen, pleisterwerken (€200.000)
- Dak zaal Paro (€125.000)
- Afbraak huis van Abraham (€50.000)
- Zaal Lentedreef (geen raming)
- Kerk Lillo / gemeenschapszaal (geen raming)

3.3. Conclusie

De gemeente Houthalen-Helchteren wordt, net als zoveel andere besturen, geconfronteerd met een krappe budgettaire context, waarbij het essentieel is dat er op een doordachte en verantwoorde manier omgegaan wordt met gemeenschapsgeld.

Er dienen daarom afspraken gemaakt te worden op korte, middellange en lange termijn om de gemeentelijke financiële inspanning in de kerkfabrieken op het grondgebied van Houthalen-Helchteren te verlagen.

Het is namelijk niet realistisch om alle parochiekerken open te houden en te onderhouden met als valorisatie een sporadische workshop, tentoonstelling of een lokaal concert.

Best wordt er van bij de start op een dusdanig ambitieniveau ingezet dat het project voldoende kritische massa heeft om een haalbaar en betaalbaar project te blijken.

Dit vertaalt zich in volgende ambities op korte, middellange en lange termijn:

Ambitie op korte termijn (2026) en middellange termijn (2027-2031)

De kerkenbeleidssessies geven weer dat de liturgische functie van elk kerkgebouw op het grondgebied van Houthalen-Helchteren als waardevol beschouwd wordt door de (kerk)bezoekers. Een herbestemming of verregaande nevenbestemming van één van de zes kerken is anno 2025 nog niet aan de orde.

We formuleren daarom volgende ambities **op korte termijn** (2026), die vervat zullen worden in een afsprakennota tussen het CKB en de gemeente.

Ambitie 1: Verminderen exploitatietekorten op korte termijn door:

- Inkomsten te verhogen:
  - Het toestaan van tijdelijke of langdurige nevenbestemmingen, waarbij er (minstens) een kostendeekkende vergoeding gevraagd wordt aan de derde partij/exploitant voor het gebruik van het kerkelijk patrimonium. Hierbij denken we aan concerten, toneelopvoeringen, modeshows, etc.
- Uitgaven te verlagen:
  - Het verkopen van (privaat) patrimonium waarvan het gebruik erg beperkt is, en waarvan het rendement negatief is (zoals Zaal Lentedreef in Houthalen-Oost), zal een drukkend effect hebben op de exploitatie-uitgaven.
  - Het binnen de perken houden van vergoedingen en sociale lasten, door zo veel mogelijk te werken met vrijwilligers en geen nieuwe arbeidscontracten af te sluiten voor de toekomst wat betreft de koster(es)functie.
  - Een kostenefficiënt gebruik van gebouwen, zoals het efficiënt omgaan met verwarmingsinstallaties.

Ambitie 2: Beperken investeringstoelagen op korte termijn

De kerkbesturen op het grondgebied van Houthalen-Helchteren hebben nog diverse gronden en gebouwen in bezit die kunnen afgestoten worden, en waarbij de inkomsten gebruikt kunnen worden voor toekomstige investeringen, waardoor de gemeentelijke bijdrage in de investeringen beperkt kunnen blijven. Door de hogere mate van cofinanciering door de kerkfabrieken kunnen er meer middelen geïnvesteerd worden in het kerkelijk patrimonium/gemeenschap. Er liggen namelijk heel wat investeringsvragen op tafel, waarbij de gemeente niet financieel krachtig

genoeg is om de financiering volledig ten hare laste te nemen. Volgend patrimonium kan reeds op korte termijn gevaloriseerd worden (ter cofinanciering van de noodzakelijke investeringen):

- Zaal Lentedreef (Houthalen-Oost)
- feestzaal Maastrichtsestraat (Helchteren)
- Projectgrond: Herebaan-Oost, Koolmijnlaan (Helchteren)
- Bouwgronden, o.a. Broekstraat (Helchteren)

Naast enkele acties op korte termijn (2026), is het tevens noodzakelijk om op middellange termijn (2027-2030) toe te werken naar concrete projecten of uitgewerkte herbestemmingsplannen. Dergelijke concrete plannen maken vooralsnog geen deel van uit van dit kerkenbeleidsplan. Het doel op middellange termijn is om **een stappenplan** op te maken om toe te werken naar het neven/herbestemmen van het kerkelijk patrimonium, inclusief de bijhorende fusietrajecten.

De uitvoering van een dergelijk stappenplan vereist veel 'teamspirit'. Alle betrokken partijen moeten zich ertoe engageren dat ze hun deeltaken tijdig en conform het stappenplan en de deelplanningen zullen uitvoeren. Om dit vlot te laten verlopen is het van het grootste belang dat er een **actieve stuurgroep** wordt opgericht die dit proces begeleidt en die op regelmatige basis vergadert om er op toe te zien dat alle gemaakte afspraken worden nagekomen. De stuurgroep is samengesteld uit afgevaardigden uit de gemeente, het CKB, het bisdom, het IOED en de pastoor-moderator. Eventueel kan een ondersteuning door externe begeleiding ingeroepen worden.

Volgende frequentie van bijeenkomsten wordt vooropgesteld:

- Eens per jaar een overleg van de stuurgroep aangevuld met afgevaardigden uit alle betrokken kerkfabrieken met als doel:
  - Stand van zaken bespreken
  - Zicht te krijgen op plannen op korte en langere termijn (uitgaande van financiële mogelijkheden)
  - Bespreken welke ingrepen/onderhoudswerken nog moeten/mogen/kunnen uitgevoerd worden in afwachting van de herbestemming in het kader van het in beheer en goede staat houden van het gebouw en de inboedel
- Aparte werkgroep samenstellen voor de te neven- of herbestemmen kerken: regelmatig (driemaal per jaar) samenkomen om concrete plannen voor neven- of herbestemming te onderzoeken en een implementatieplan op te stellen

Financiële ambitie op lange termijn (2031 en verder):

Op lange termijn bestaat de ambitie om te streven naar zo veel mogelijk zelf bedruipende kerkbesturen op het grondgebied van Houthalen-Helchteren, via een neven- of herbestemming van een kerk. Dergelijke neven- of herbestemming moet verder reiken dan het occasioneel organiseren van een concert of een (tijdelijke) tentoonstelling. De neven- en/of nieuwe functies die in deze gebouwen ondergebracht worden dienen hierbij voldoende 'body' te hebben om het lange termijn onderhoud van deze grote gebouwen te bekostigen.

Besluit

Alle betrokken partijen engageren zich om één keer per jaar samen te komen in een nog op te richten stuurgroep, om na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Indien er wijzigingen moeten aangebracht worden, worden deze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop van Hasselt en door de gemeenteraad. Daarnaast engageren de partijen zich om werkgroepen samen te stellen om

de opties met betrekking tot de herbestemming of nevenbestemming verder te onderzoeken en uit te werken.

BIJLAGE 1 : Rapport Monumentenwacht Sint-Martinuskerk
Zie toegevoegd rapport

BIJLAGE 2 : Rapport Monumentenwacht Sint-Trudo
Zie toegevoegd rapport

BIJLAGE 3: DEFINITIES

[Kerkenbeleidsplan | Platform Toekomst Parochiekerken](#)

Valorisatie

‘Valorisatie’ zijn die initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw versterken en bevorderen. Daarbij benadruk je niet alleen de religieuze, maar ook de culturele, historische en kunsthistorische, architecturale en/of landschappelijke waarde. De initiatieven vullen de liturgie en bezinning aan of krijgen een plaats ernaast. Denk aan kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen. Ook de kerk ‘buiten de uren’ openstellen valt onder valorisatie.

Medegebruik

Wanneer je het kerkgebouw openstelt voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen, spreek je over medegebruik. Doorgaans laten de bisdommen enkel religieuze groepen toe die behoren tot de Wereldraad van Kerken.

Nevenbestemming

Als er nog religieuze activiteiten plaatsvinden in de parochiekerk, maar die te groot is voor de plaatselijke geloofsgemeenschap, kan je een nevenbestemming overwegen. Er is een onderscheid tussen multifunctioneel gebruik en gedeeld gebruik.

Multifunctioneel gebruik

Multifunctioneel gebruik is een nevenbestemming in de tijd. Op momenten dat er geen religieuze activiteiten in de kerk plaatsvinden, kunnen andere organisaties het gebouw gebruiken. Denk aan een fanfare die de kerk af en toe gebruikt als repetitieruimte, of een school die de kerk tijdelijk als extra klaslokaal benut.

Gedeeld gebruik

Gedeeld gebruik is een nevenbestemming in de ruimte. Door architecturale aanpassingen te doen in het kerkgebouw, creëer je een kleinere liturgische ruimte. Daarnaast is er ruimte voor één of meerdere lokalen met een andere, (semi-)permanente invulling. Bij gedeeld gebruik zijn de liturgische ruimte en de andere ruimtes bouwkundig van elkaar gescheiden.

Herbestemming

Wanneer een parochiekerk niet meer voor religieuze activiteiten in aanmerking komt, kan de bisschop ze definitief aan de eredienst onttrekken. Het kerkgebouw krijgt dan een nieuwe functie. Volg de voorgeschreven kerkrechtelijke procedure. Ervoor vindt meestal een samenvoegen van parochies plaats. Alleen de bisschop kan beslissen om een parochiekerk definitief aan de eredienst te onttrekken.

BIJLAGE 5 : Rapport UHasselt – participatietraject Kerkessies - 2025

Sint-Martinuskerk

Dorpstraat 48
3530 HOUTHALEN

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

A2022/15	Verwijder planten in het muurwerk.	SOG	1	1x	Aannemer voegwerken Restauratie-aannemer			x										
A2022/16	Herstel verweerd voegwerk met een aangepaste compatibele voegmortel.	n.t.b.	-	1x	Aannemer voegwerken Restauratie-aannemer					x								
A2022/17	Verbeter de toestand van de hardstenen waterlijsten	SOG	1	1x	Natuursteenbewerker Restauratie-aannemer			x										
Schrijnwerk en beglazing																		
A2022/18	Onderhoud de glas-in-lood ramen.	n.t.b.	-	1x	Glazener Restauratie-aannemer			x										
A2022/19	Voorzie ter hoogte van de glas-in-loodramen een beschermende voorzetbeglazing.	n.t.b.	-	1x	Glazener Restauratie-aannemer					x								
A2022/20	Onderhoud de afwerkklagen van het houten buitenschrijnwerk.	n.t.b.	-	5j.	Onderhoudsploeg Schilder					x						x		
Afwerking en inrichting																		
A2022/21	Zet de losse trapneuzen in de traptoren opnieuw vast.	n.t.b.	-	1x	Onderhoudsploeg Restauratie-aannemer Schrijnwerker	x												
A2022/22	Ijzeren buitenelementen onderhouden en schilderen	n.t.b.	-	7j.	Metaalbewerker Schilder			x								x		
A2022/23	Laat een interieurinspectie uitvoeren. Herstel en onderhoud het interieur volgens hun richtlijnen.	n.t.b.	-	1x	Aannemer vloer- en tegelwerken Restauratie-aannemer Schilder			x										
Technische installatie																		
A2022/24	Laat de werking van de bliksembeveiliging controleren door een erkende firma en herstel waar nodig.	SOG	1	5j.	Erkend controleorganisme			x				x						x
A2022/25	Luiklokken en klokkenstoel regelmatig onderhouden.	SOG	1	5j.	Specialist			x				x						x
A2022/26	Het torenuurwerk en mechanisme onderhouden.	SOG	1	3j.	Specialist			x		x			x					x
A2022/27	Bewaar het oude uurwerkmechanisme in betere omstandigheden.	SOG	1	1x	Specialist			x										

n.t.b.: nader te bepalen st: stuk u: uur m: meter m²: vierkante meter m³: kubieke meter dm²: vierkante decimeter dm³: kubieke decimeter 1x: éénmalig 2x/j: twee maal per jaar 3j: om de drie jaar perm: permanent sog: som over geheel

Hoewel Monumentenwacht de informatie voor dit (inspectie)rapport met de grootste zorg samenstelt, zijn de adviezen en ramingen vermeld in dit rapport louter indicatief, geheel informatief en niet bindend. Monumentenwacht is niet verantwoordelijk voor fouten of vergissingen en is niet aansprakelijk voor enige directe, indirecte, gevolg- of incidentele schade die voortvloeit uit het gebruik van dit document (art. 8 van de voorwaarden voor dienstverlening)

INHOUDSTAFEL

ADMINISTRATIE & OPMERKINGEN	3
CONDITIE	4
ADVIEZENRAPPORT	6
GEHELE OBJECT	6
DAK	10
DAKWATERAFVOER	17
KAPCONSTRUCTIE EN ZOLDER	17
DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING	20
SCHRIJNWERK EN BEGLAZING	29
AFWERKING EN INRICHTING	31
TECHNISCHE INSTALLATIE	35
BIJLAGEN	37

ADMINISTRATIE & OPMERKINGEN

object	Sint-Martinuskerk
bescherming statuut	Monument 19/01/1935 Parochiekerk Sint-Martinus Inventaris bouwkundig erfgoed 01/02/2018 Parochiekerk Sint-Martinus
ID inventaris OE	80558
huidige functie	Kerk/kapel
abonnee	Kerkfabriek Sint-Martinus Houthalen Dorpsstraat 48 3530 HOUTHALEN
inspectiedata	26/09/2022
monumentenwachter	Ivan Louwette Rudi Steegmans
contact	011 23 75 87 ivan.louwette@limburg.be
totaal aantal manuren	7
uitgevoerde werken	Geen
gebruikte materialen	Geen
vorige inspecties	Geen
opmerkingen	De inspectie beperkte zich op vraag van de abonnee tot de toren en het oude koor.

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw en per rubriek weergegeven op een 6-delige schaal, en dit voor 3 aandachtspunten en een extra beoordeling onder 'gehele object':

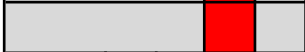

toestand	<i>uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht</i> Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	<i>uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht</i> Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico op gevolgschade	<i>geen- weinig - redelijk - aanzienlijk - verhoogd - acuut</i> Deze schaal geeft aan in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.
toegankelijkheid	<i>uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht</i> Deze score geeft aan hoe vlot het gebouw of erfgoedobject toegankelijk is voor onderhoud en kleine herstellingen. Zijn er voorzieningen aanwezig om daken en goten veilig te betreden zoals genormeerde ankerpunten en ladderhaken, (neerklapbare) borstweringen...? Zijn trappen en ladders veilig? ...

DAK

toestand		matig
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		aanzienlijk

toelichting Het dak van de toren kan mits het nodige onderhoud nog verscheidene jaren mee. Het houtwerk van de dakkapel is sterk verweerd en lijkt instabiel. Het dak van het koor alsook de goten en afvoeren zijn toe aan vernieuwing. Maak bij het vernieuwen van het dak van de gelegenheid gebruik om zowel op het dak van het koor als dat van de toren de nodige toegankelijkheidsvoorzieningen te voorzien.

DAKWATERAFVOER

toestand		slecht
onderhoud		slecht
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting De goten en afvoeren van het koor zijn op talloze plaatsen geperforeerd. PVC afvoerbuizen zijn verduurd en daardoor plaatselijk gebroken.

KAPCONSTRUCTIE EN ZOLDER

toestand		matig
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting In de kap van de toren zijn verschillende windschoren los of gebroken. Ter hoogte van de moerbalken zijn de balkkoppen aangetast door vocht en houtborende insecten. De kapconstructie van het koor kon niet van nabij worden geïnspecteerd.

DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING

toestand		redelijk
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting In de draagstructuur van de toren zitten enkele zettingsscheuren. Opvolging moet duidelijk maken of deze al dan niet zijn gestabiliseerd. Aan de steunberen werden herstellingen uitgevoerd, daar het metselwerk scheuren vertoonde. De herstellingen zijn sterk zichtbaar door het gebruik van een cementgebonden mortel en door de wijze van herstel. Het metselwerk ter hoogte van de galmgaten is beschadigd door de roestende staven. Algemeen gezien vertoont het voegwerk uitspoelingen ter plaatse van de meest vochtbelaste delen. Dat valt ook op te merken aan de plantengroei op de gevel.

Het muurwerk van het koor dat voornamelijk uit mergel of Maastrichtersteen bestaat moet worden gerestaureerd.

SCHRIJNWERK EN BEGLAZING

toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

toelichting Het glas-in-lood vertoont weggevalen mastiek, roestend metaal, verschraving van de verf en tenslotte gebroken en vuil glas.

AFWERKING EN INRICHTING

toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

toelichting Er werd geen nauwgezette controle van het interieur gedaan. Doe hiervoor, indien gewenst, beroep op onze interieurwachters.

ADVIEZENRAPPORT

GEHELE OBJECT

A2022/01 Plaats vogelwerende netten aan de buitenzijde van de galmgaten. Dicht openingen af. Kuis nestmateriaal en uitwerpselen op. Gehele object | vogels | galmgaten

toestand De roosters aan de binnenzijde van de galmgaten verhinderen dat vogels in het gebouw kunnen geraken. Doch deze verhinderen niet dat vogels nesten in de galmgaten. Via weggevalen delen van de dakkapel hebben vogels toegang tot de kapruimte. In de toren ligt het bordes volledig vol met uitwerpselen en nestmateriaal.

toelichting advies Duiven, kraaien en kauwen zijn opportunistisch en maken gebruik van toegankelijke zolders, holtes, nissen of horizontale delen van het gebouw om te nesten. Dit brengt een sterke bevuiling met zich mee. De zuren in de duivenmest zijn nefast voor de aanwezige bouwmaterialen. De steeds toenemende bevuiling en verloedering van de nestplaatsen ontmoedigt het benaderen en onderhouden ervan.

Maak alle openingen dicht. Voorzie vogelwerende netten aan de buitenzijde van de galmgaten. Plaats indien mogelijk een nestkast voor kerkuilen. Neem hiervoor contact op met de plaatselijke afdeling van de kerkuilenwerkgroep. Kuis de aanwezige bevuiling op.

indicatieve hoeveelheid 1 SOG
prioriteit 1-3 jaar
frequentie Eenmalig
uit te voeren door Restauratie-aannemer | Specialist

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Vogelwerende netten aan de buitenzijde van de galmgaten verhinderen de nestgelegenheid en zijn vanaf de begane grond nauwelijks zichtbaar.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Vogels nesten nog steeds in de galmgaten ondanks de aanwezigheid van vogelwerende pinnen.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Op een aantal plaatsen is er nog steeds toegang tot de zolderruimten.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Helaas vinden vogels hun weg niet altijd terug naar buiten. Wij vonden maar liefst drie dode kerkuilen terug. Let erop wanneer openingen worden dichtgezet dat er geen vogels opgesloten zitten om ze een langzame hongerdood te besparen.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Via de openingen in de dakkapel kunnen vogels naar binnen.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Op het bordes liggen grote hopen nestmateriaal en uitwerpselen.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

De vloer eronder ligt daardoor bezaaid met vuil. Dit vuil vormt de ideale voedingsbodem voor allerhande ongedierte, waaronder houtborende insecten.

A2022/02 Voorzie steeds een budget voor een tien- tot vijftienjaarlijkse onderhoudsbeurt van de hogere delen van het gebouw.

Gehele object | dakbedekking | aansluitingen | dakluik | topbekroning | kroonlijst | raam | bliksembeveiliging | torenuurwerk | muuranker

toelichting advies Delen van het gebouw zijn door hun hoge positie niet zo eenvoudig te bereiken in functie van onderhoudswerken. Ten gevolge hiervan wordt het onderhoud vaak uitgesteld of 'vergeten'. Doe dit niet. Voorzie tijdig de nodige budgetten om tien- tot vijftienjaarlijks een kraan, grote hoogwerker of stelling te huren die toestaat om deze werken uit te voeren, indien ze nodig zijn.

Controleer de staat van de volgende onderdelen. Let op de bevestiging en de afwerking. Maak proper en voer herstellingen uit indien nodig.

- Dakbedekking, dakaansluitingen en dakdoorbrekingen.
- Metalen topbekroningen.
- Dakgoten en regenwaterafvoeren.
- Hoger gelegen ramen.
- Bliksembeveiliging.
- Vogelwerende netten, pinnen en draden.
- Torenuurwerken.
- Galmborden.

Werk sterk verweerde kitvoegen bij, of vernieuw indien nodig.

- Siliconen ter hoogte van dakaansluitingen.
- Stopverf of siliconen waarmee glasdelen in het raamkozijn zijn vastgezet.

Vernieuw waar nodig het schilderwerk. Herstel eerst beschadigingen, lacunes of verzwakte onderdelen.

- Bij houten onderdelen zoals boordplanken, kroonlijsten, windveren, dakkapellen, dakruiters, raamkozijnen... Herstel waar nodig eerst de beschadigde houtdelen.
- Bij metalen onderdelen zoals topbekroningen, muurankers, balustrades, raamkozijnen, raambruggen...

Verwijder ongewenste begroeiingen in dakgoten, zalingen, open voegen, op horizontale vlakken... Werk beschadigde voegen bij met een compatibele voegmortel.

Alvorens de ingrepen te laten plaatsvinden kan u beroep doen op Monumentenwacht om de nood hiervoor te laten inschatten.

indicatieve hoeveelheid Nader te bepalen
prioriteit > 6 jaar
frequentie Tienjaarlijks
uit te voeren door Restauratie-aannemer | Specialist

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Uurwerk.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Glas-in-lood raam.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Galmborden, vogelwerende netten.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Topbekroning.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Oud uurwerk.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Dakbedekking.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Metselwerk, voegwerk, druiplijsten...

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Plantengroei.

A2022/03 Voorzie een brandcompartimentering tussen de toren en het schip.

Gehele object | brandcompartiment

toestand	De verbinding op zolder tussen de toren en het schip is niet afgesloten. Daardoor zou een eventuele brand zich makkelijk kunnen verspreiden van het ene bouwdeel naar het andere. Het is daarom raadzaam om een brandwerende deur te plaatsen in de doorgang van de toren naar de zolder van het schip.
toelichting advies	Neem contact op met de brandweer om de gepaste maatregelen te nemen.
indicatieve hoeveelheid	1 SOG
prioriteit	Binnen het jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Restauratie-aannemer Schrijnwerker

DAK

A2022/04 Kijk de dakbedekking regelmatig na en herstel weggeschoven leien.

Dak | dakbedekking | natuurleien

toestand	Op de toren zijn verspreid tientallen leien scheefgezakt, gebroken of weggevallen. De situatie op het koor is ronduit slecht. We schatten ruwweg dat een 150-tal leien vervangen moeten worden. Het is dweilen met de kraan open. De dakbedekking van het koor zou dringend vernieuwd moeten worden. De dakbedekking van de toren kan mits regulier onderhoud nog verscheidene jaren mee.
toelichting advies	Leien daken zijn duurzaam, maar vragen om regelmatig nazicht en zo nodig herstel, zeker indien de leien naar het einde van hun levensduur gaan. Het is raadzaam hiervoor een onderhoudsfirmat aan te stellen. Tracht de daken in afwachting van de renovatie dicht te houden om gevolgschade aan de onderliggende structuren te voorkomen.
bijlage	Onderhoud van daken in natuurleien (2020 - OF 1.1).pdf
indicatieve hoeveelheid	1 SOG
prioriteit	Binnen het jaar
frequentie	Jaarlijks
uit te voeren door	Dakwerker Onderhoudsploeg

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Steunbeer.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Galmbord.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Geperforeerde leien.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Idem.

A2022/05 Plaats de uitgezakte pannen terug op het dak van het schip.

Dak | dakbedekking | pannen

toestand	Aan de onderzijde van het dak van het schip ter hoogte van de aansluiting met de toren zijn verschillende pannen afgezakt.
indicatieve hoeveelheid	1 SOG
prioriteit	Dringend
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Dakwerker Onderhoudsploeg

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

A2022/06 Vernieuw de dakbedekking van het koor en alle bijbehorende aansluitingen, goten en afvoeren.

Dak | dakbedekking | aansluitingen | goten | afvoer | zink | natuurleien

toestand In het dak van het koor zijn verscheidene leien weggevallen. De leien zijn door ouderdom broos geworden, waardoor zij makkelijk breken en wegvallen. Het is aangewezen om de leien te vernieuwen.

De zinken goten zijn compleet verweerd en daardoor op talloze plaatsen geperforeerd. In het verleden werd er reeds een coating in de goten geplaatst, maar deze is op zijn beurt ook weer verweerd. De afvoeren uit pvc zijn broos geworden, waardoor zij makkelijk breken. Sowieso misstaat pvc op een historisch gebouw.

toelichting advies Aangezien de onderliggende houten kapconstructie niet bereikbaar is, kan de staat ervan niet worden gecontroleerd. Maak bij het vernieuwen van de dakbedekking gebruik van de gelegenheid om de kap en de bebording grondig te controleren op inrottingen, houtaantastingen en andere gebreken en voer zo nodig herstellingen uit.

Maak gebruik van natuurleien van goede kwaliteit. Let op dat er in de leien geen insluitingen van pyriet zitten. Dit is een ijzerhoudend mineraal dat op korte termijn zal oxideren en wegvallen, waardoor er gaatjes in de leien ontstaan. Plaats de leien in rvs leihaken.

Voer de dakaansluitingen en dakdoorbrekingen uit volgens de regels van de kunst.

Verbeter de bereikbaarheid en toegankelijkheid (zie advies A2022/08).

Voorzie nieuwe zinken goten en afvoeren. Plaats onderaan de afvoeren een gietijzeren eindstuk om de zinken buizen te beschermen tegen beschadigingen.

gerelateerde adviezen A2022/08 | Verbeter de toegankelijkheid van de daken.

indicatieve hoeveelheid 1 SOG

prioriteit 3-6 jaar

frequentie Eenmalig

uit te voeren door Dakwerker | Restauratie-aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

In de vlakken met de paarsgetinte leien vinden we de meeste gebreken terug. Dit zijn trouwens ook de oudste leien. *Idem.*

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail - talloze leien zijn gebroken, uitgezakt of weggevallen.

Door verwerking is de goot fragiel en op talloze plaatsen geperforeerd.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Idem.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

PVC afvoer.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Verweerd en daardoor breekbaar PVC.

Voorbeeld gietijzeren standpijp.

A2022/07 Vernieuw de dakkapel van de toren.

Dak | dakkapel

toestand Het houtwerk van de dakkapel verkeert in slechte staat. Delen ervan zijn ingerot, onderdelen zijn weggevallen en bepaalde onderdelen zitten los. Het geheel is mogelijk instabiel. Dit vormt mogelijk een potentieel gevaar.

toelichting advies Vernieuw de dakkapel volgens het origineel voorbeeld. Combineer dit werk met de aanpassingen voor de toegankelijkheid (zie advies A2022/08)

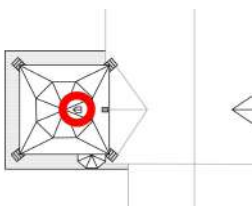
gerelateerde adviezen A2022/08 | Verbeter de toegankelijkheid van de daken.

indicatieve hoeveelheid 1 SOG

prioriteit 1-3 jaar

frequentie Eenmalig

uit te voeren door Dakwerker | Restauratie-aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

De dakkapel van de toren verkeert in slechte staat.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Ingerotte en weggevalen onderdelen. Het geheel is mogelijk instabiel.

A2022/08 Verbeter de toegankelijkheid van de daken.

Dak | ladder- en klimhaken | toegankelijkheid en bereikbaarheid

toestand	Op de daken staan oude roestige ladderhaken. Omdat de betrouwbaarheid van het materiaal en de bevestiging niet kan worden gegarandeerd of gecontroleerd mogen deze niet meer worden gebruikt.
toelichting advies	<p>Een vlotte bereikbaarheid en veilige toegankelijkheid van dakvlakken en dakgoten is belangrijk in functie van inspecties en onderhoudswerken. Zo worden lekken en andere beschadigingen sneller opgemerkt en kunnen ze goedkoper worden hersteld, zonder gebruik te moeten maken van hoogwerkers of stellingen.</p> <p>Op hellende dakvlakken plaatst men daarom genormeerde (EN517) ladderhaken. Op het dak van het koor moeten drie rijen ladderhaken worden voorzien. Eén rij bovenaan de dakvlakken, één in het midden en één boven de knik ter hoogte van de goot. Deze worden enerzijds gebruikt om ladders in te leggen, en anderzijds om een valbeveiliging aan te bevestigen.</p> <p>Om het dak van de toren bereikbaar te maken moeten er genormeerde (EN517) klimhaken worden gemonteerd vanaf de dakkapel tot onder het torenkruis. Daarnaast dienen er onderaan het dakvlak een rij ladderhaken te worden geplaatst. Deze dienen om zich correct te positioneren. In dezelfde optiek is het aangewezen om ook op het dak van het traptorentje bovenaan enkele ladderhaken te plaatsen.</p> <p>Op vraag kan Monumentenwacht u een gedetailleerd plan bezorgen met de juiste inplanting van de nodige ladder- en klimhaken</p>
bijlage	Veiligheidssystemen voor hellende daken (2019 - IF 0.4).pdf Daken en goten toegankelijk maken voor onderhoud (2018 - OF 0.2).pdf
indicatieve hoeveelheid	Nader te bepalen
prioriteit	1-3 jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Dakwerker Restauratie-aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Roestige, niet-genormeerde ladderhaken.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Op het dak van het koor moeten er drie rijen ladderhaken worden voorzien.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Op het dak van de toren volstaat een rij ladderhaken onderaan de dakvlakken. Tussen de dakkapel en het torenkruis dienen er twee rijen geschrante klimhaken te worden geplaatst. Op het traptorentje volstaan ladderhaken aan de bovenzijde van de spits.

DAKWATERAFVOER

A2022/09 Maak goten regelmatig proper, zodat een vlotte regenwaterafvoer gewaarborgd wordt.

Dakwaterafvoer | goten | zink

toestand	Stukken lei, bladeren en ander vuil kunnen afvoeren verstoppen, waardoor goten kunnen overlopen.
toelichting advies	Controleer de goten jaarlijks en kuis ze indien nodig. Zo worden gebreken en verstoppingen vroegtijdig opgemerkt en blijft eventuele gevolgschade achterwege.
indicatieve hoeveelheid	1 SOG
prioriteit	Voor de winter
frequentie	Jaarlijks
uit te voeren door	Dakwerker Onderhoudsploeg

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

KAPCONSTRUCTIE EN ZOLDER

A2022/10 Herstel de gebreken aan de houten kapconstructie van de toren.

Kapconstructie en zolder | kapconstructie | moerbalk | hout

toestand	Verspreid over de kap van de toren zijn enkele windschoren losgekomen of gebroken. Ter hoogte van de balkopleg in het muurwerk zien we inrottingen en aantastingen door de grote klopkever. Het is niet duidelijk in hoeverre de schade aan het hout de draagkracht aantast. Daarvoor moet het metselwerk errond worden gedemonteerd. In het verleden werden op basis van houtonderzoek stalen liggers geplaatst om de draagkracht over te nemen. Voor ons is het niet duidelijk wat er allemaal in die studie is opgenomen en of het ook gaat over de bovenvermelde aantastingen. Deze aanbeveling houdt dan ook geen rekening met het onderzoek.
indicatieve hoeveelheid	Nader te bepalen
prioriteit	1-3 jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Dakwerker Restauratie-aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Verskillende windschoren hangen los.

Eén windschoor is gebroken.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Inrotting van de balkopleg van een moerbalk, gecombineerd met aantastingen van de grote klopkever.

Ook hier is er duidelijk vochtschade ter hoogte van de balkopleg.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Traptorentje - inrotting van een keper ten gevolge van een oud lek.

A2022/11 Verbeter de toegankelijkheid van de toren.

Kapconstructie en zolder | ladder | bordes | bordes

toestand	Om de dakkapel en de tussenbordessen in de toren te bereiken zijn er houten ladders voorzien. Sommige daarvan zijn door de hoge ouderdom verzwakt. Betreden ervan is dan ook niet zonder risico. De houten ladder die leidt naar de dakkapel steunt bovendien af op een houten plank. Als deze plank breekt maakt men een hoge val. Het aanwezige bordes ter hoogte van de dakkapel bestaat uit enkele planken.
toelichting advies	Voorzie aluminium ladders die bevestigd worden aan de vaste structuren. Voorzie op elk op- en afstappunt degelijke houten bordessen. Op die manier kunnen controles en onderhoudswerken op een veilige manier plaatsvinden.
indicatieve hoeveelheid	Nader te bepalen
prioriteit	1-3 jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Dakwerker Restauratie-aannemer Schrijnwerker

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Een bordes bestaande uit enkele losliggende planken.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Een lange houten ladder steunt op een plank af. Als deze breekt kan men een val van meer dan zes meter maken!

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Houten ladders. De stevigheid ervan kan te wensen overlaten.

DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING

A2022/12 Volg de evolutie op van de scheuren in het muurwerk.

Draagstructuur en overspanning | dragend | metselwerk | baksteen

toestand	In het muurwerk van de toren en het koor zitten verschillende zettingsscheuren. Op basis van een eenmalige inspectie kan niet worden vastgesteld of de situatie is gestabiliseerd.
toelichting advies	Om de eventuele beweging van de scheur in kaart te brengen, kan Monumentenwacht op uw vraag scheurmeters plaatsen die viermaal per jaar worden afgelezen. Op het einde van het jaar ontvangt u een verslag waarin de beweging van de scheur wordt weergegeven. Na een monitoring van enkele jaren, kan er een conclusie getrokken worden of de scheur enkel een seizoensgebonden schommeling volgt of dat de scheur in de loop der jaren verder open is komen te staan. In dat geval zullen we u doorverwijzen naar een stabiliteitsingenieur die met deze resultaten aan de slag kan. Gelieve ons te contacteren indien u op deze dienstverlening beroep wil doen.
indicatieve hoeveelheid	Nader te bepalen
prioriteit	Binnen het jaar
frequentie	3 x per jaar
uit te voeren door	Beheerder Monumentenwacht

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Westzijde toren.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Scheuren zichtbaar in de binnenzijde van de toren.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Scheuren traptoren.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Scheur in de gevel van het koor.

A2022/13 Herstel de gebreken aan het metselwerk in de toren.

Draagstructuur en overspanning | dragend | metselwerk | baksteen

toestand De muren vertonen veel verpoederde bakstenen en verzand of uitgevallen voegwerk. Verspreid zijn scheuren zichtbaar.

Ter hoogte van de galmgaten is het metselwerk stuk gedrukt door het roestend metaal van de ingewerkte staven. Sinds de vorige inspectie werden enkele scheuren en gaten dichtgesmeerd met een cementgebonden mortel.

Op het 1e niveau van de toren is het metselwerk van een rondboog beschadigd, doch dit doet geen afbreuk aan de stabiliteit.

toelichting advies Verwijder de roestige staven in de galmgaten. Vervang sterk verpoederde bakstenen. Herstel de scheuren wanneer blijkt dat deze stabiel zijn (zie advies A2022/12). Maak gebruik van recuperatiebaksteen die de eigenschappen van de bestaande stenen benadert. Gebruik een kalkgebonden mortel om de herstellingen uit te voeren. Cementgebonden mortels zijn immers te hard en verstoren de vochthuishouding, waardoor de vochtuitwisseling doorheen de steen verloopt en niet via de voeg, waardoor er een risico op vochtschade bestaat.

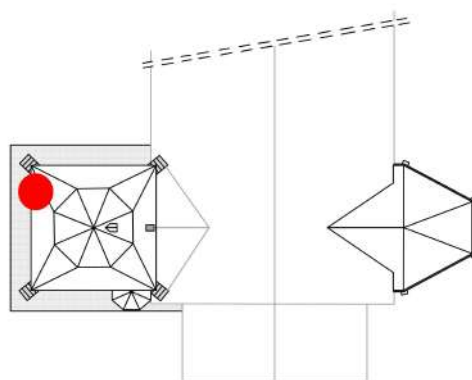
gerelateerde adviezen A2022/12 | Volg de evolutie op van de scheuren in het muurwerk.

indicatieve hoeveelheid Nader te bepalen

prioriteit 1-3 jaar

frequentie Eenmalig

uit te voeren door Metser | Restauratie-aannemer

Sterk gedegradeerd metselwerk ter hoogte van een galmgat. Bij de overige galmgaten doen zich ook scheuren voor, maar in mindere mate.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Ter hoogte van de galmgaten is het metselwerk gescheurd door de roestende staven. Daarnaast is de voeg- en legmortel verweerd.

Ten opzichte van de vorige inspectie werden gaten dichtgesmeerd met een cementgebonden mortel.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Ter hoogte van het noordwestelijk galmgat is het metselwerk sterk gedegradieerd. Zie rode aanduiding op plan.

Het metselwerk van de grote gemetselde rondboog onder het niveau van de klokkenstoel is beschadigd.

A2022/14 Herstel de gebreken aan het muurwerk van het koor.

Draagstructuur en overspanning | dragend | metselwerk | Maastrichtersteen | baksteen

toestand Het muurwerk ter hoogte van het maaiveld, bestaande uit maaskeien, baksteenmetselwerk en blauwe hardsteen is plaatselijk verweerd, de voegen uitgespoeld en plaatselijk zijn stenen weggevallen.

Het mergelstenen muurwerk vertoont:

- beschadigen door vandalisme,
- uitspoeling van voegen,
- een zettingsscheur,
- vochtschade, door gebreken aan de afwatering,
- bevuilding, getuige de zwarte afzettingen.

In het basement zijn Maas- of zwerfkeien weggevallen en ook in het baksteenmetselwerk ontbreken bakstenen.

toelichting advies Mergel is een zeer specifieke steensoort die mits correct gebruik bestand is tegen de tand des tijds, maar bij verkeerd gebruik erg kwetsbaar is.

Vermijd herstellingen met een cementgebonden mortel. De binding ervan is veel te hard, waardoor

de mergel als het ware stukgetrokken wordt. Sluit mergel niet af middels coatings, cementeringen of hydrofuges. Mergel moet immers kunnen 'ademen'.

Dikwijls beoogt men een uitzicht waarbij men de gele kleur van de mergel opnieuw wil bekomen. Hiervoor moet de steen worden geschaafd waardoor de beschermende calcinlaag verdwijnt en het steenoppervlak poreus en kwetsbaar wordt.

De bevouingen kunnen verwijderd worden met een zacht reinigingssysteem dat gebaseerd is op bevoeiing. Gebruik NOOIT een abrasief systeem zoals zandstralen. Ook de 'torbo' straaltechniek die vaak gebruik wordt voor de reiniging van gevels is nog te agressief.

Kleine gebreken aan de mergel kunnen bijgewerkt worden met een speciale herstmortel die mergel bevat zodoende de kleur deze van de steen benadert. Sterk beschadigde stenen kunnen worden ingeboet.

Sowieso is de restauratie van mergel een werk voor specialisten. Laat u hiervoor bijstaan door aannemers gespecialiseerd in mergel. Deze kan u terugvinden in Nederlands Limburg, met name in Sibbe en Valkenburg.

Zie bijgevoegde onderhoudsfiche voor meer informatie.

In het basement bestaande uit maas- of zwerfkeien zijn stenen weggevallen. Dit fenomeen komt vaak voor, doordat de stenen zelf ondoorlaatbaar zijn, moet het volledige vochttransport, afkomstig van opstijgend grondvocht of opspattend regenwater via de voegen gebeuren. Daardoor ontstaat er vorstschade en worden voegen afgestoten. In een verder stadium zal de legmortel verweren en komen stenen uiteindelijk los te liggen. Hier is het extra belangrijk om open voegen tijdig bij te werken en ook hier geldt dat er geen cementgebonden mortels mogen worden gebruikt.

bron [Maastrichtersteen of mergel onderhouden \(2020 - OF4.6\).pdf](#)
indicatieve hoeveelheid Nader te bepalen
prioriteit 1-3 jaar
frequentie Eenmalig
uit te voeren door Metser | Restauratie-aannemer

Beschadiging mergel door afdruipend water.

Gaten in het metselwerk.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Open voegen in het mergelstenen metselwerk.

De mergelsteen is op manshoogte sterk beschadigd door vandalisme.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

De gevel is doorheen de tijd bevuild.

Het gebikkelde oppervlak getuigt van het feit dat in het verleden een afwerklaag op de mergelsteen aangebracht is geweest.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Weggevalen keien.

Los en ontbrekend baksteenmetselwerk aan de onderzijde van een steunbeer.

A2022/15 Verwijder planten in het muurwerk.

Draagstructuur en overspanning | begroeiing

- toestand Op verschillende plaatsen zijn er op het muurwerk plantjes terug te vinden. Vooral muurvaren, doch ook andere kruidachtige planten.
- toelichting advies Kruidachtige planten richten in vergelijking met houtige struiken of bomen weinig schade aan. ze groeien echter in open voegen en op vochtige plaatsen, dus ze duiden onrechtstreeks wel op problemen.
- Ze groeien onder andere in de open voegen van het metselwerk ter hoogte van de waterlijst, of onder sterk vochtbelaste delen zoals onder de afzaten. Via de open voegen zal het water dieper in het metselwerk dringen, waardoor de schade steeds toeneemt. In die zin is het aangewezen om het voegwerk te herstellen (zie advies A2022/17).
- gerelateerde adviezen A2022/16 | Herstel verweerd voegwerk met een aangepaste compatibele voegmortel.
- indicatieve hoeveelheid 1 SOG
- prioriteit 1-3 jaar
- frequentie Eenmalig
- uit te voeren door Aannemer voegwerken | Restauratie-aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Weegbree.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Muurvaren.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Idem.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Pijlkruid.

A2022/16 Herstel verweerd voegwerk met een aangepaste compatibele voegmortel.

Draagstructuur en overspanning | voegwerk

toestand Verspreid over het muurwerk van de toren is het voegwerk in meer of mindere mate uitgespoeld of weggevallen. In die open voegen groeien plantjes. Via de open voegen dringt water makkelijker in het muurwerk, waardoor de schade steeds groter wordt.

Ter herstel van de steunberen heeft men een cementgebonden mortel gebruikt. Dit is niet ideaal (zie toelichting advies). Daarenboven heeft men gebroken of verpoederde stenen niet vervangen, maar dichtgesmeerd met mortel. Daardoor krijgt men een sterk gewijzigd uitzicht ten opzichte van het originele muurwerk.

toelichting advies De voegen voldoende diep en voorzichtig uithalen (de diepte is ongeveer 1,5 x breedte van de voeg). Met een kleine slijpschijf kunnen horizontale voegen licht ingeslepen worden om de spanning van de voeg te halen en schade aan de stenen bij het uitkappen te verhinderen. Werk verder zoveel mogelijk manueel om beschadigingen aan metselstenen door slijpschijven te vermijden. Vervang terloops sterk beschadigde, verpoederde of weggevallen bakstenen. Nadat de voegen gereinigd en bevochtigd zijn, de voegmortel aanbrengen. Deze moet compatibel zijn met de bestaande leg- en voegmortel zowel wat eigenschappen, kleur, textuur en vorm betreft. Plaats een proefvlak om het resultaat goed te kunnen beoordelen en voeg niet onder te felle zon, bij regenweer of vrieskou.

Voor ouder metselwerk zal een 'compatibele' mortel meestal een kalkmortel zijn. Kalkmortels worden best verwerkt tussen maart en oktober om vorstschade aan de verse mortel te voorkomen.

Breng geen mortels op basis van cement aan bij 'zacht' metselwerk en (vorst)gevoelige bak- of natuursteen. De dichte cementmortel zorgt ervoor dat het vochttransport via de stenen loopt i.p.v. door de voegen, waardoor stenen beschadigd kunnen raken door vorst of zouten.

bijlage [Voegen in historisch metselwerk herstellen \(2020 - OF4.5\).pdf](#)

indicatieve hoeveelheid Nader te bepalen

prioriteit 3-6 jaar

frequentie Eenmalig

uit te voeren door Aannemer voegwerken | Restauratie-aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Open voegen ter hoogte van het metselwerk van de druiplijsten...

... en eronder.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Herstellingen met cementmortel zijn sterk zichtbaar.

Bij het herstel van de scheuren werden deze opgevoerd in plaats van in te vlochten.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Kapotte of verpoederde bakstenen werden niet vervangen, maar dichtgesmeerd met mortel.

Het verschil met het originele muurwerk is groot.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Het donkergekleurde metselwerk van de steunberen is van een latere periode. Dit is duidelijk te zien, aangezien het formaat van de stenen verschillend is. Het metselwerk is dus waarschijnlijk al een herstelling ten gevolge van eerdere problemen met de steunberen.

Tijdens de herstellingen kunnen sterk verweerde stenen worden vervangen.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Ontbrekende bakstenen ter hoogte van de kroonlijst.

A2022/17 Verbeter de toestand van de hardstenen waterlijsten

Draagstructuur en overspanning | waterlijst | blauwe hardsteen | baksteen

toestand Van de hardstenen waterlijst zijn er op een aantal plaatsen stukken afgebroken. De voegen tussen de elementen zijn uitgespoeld. Aan de bovenzijde bestaat een gedeelte van het schuine vlak uit baksteenmetselwerk. Ook hiervan zijn de voegen uitgespoeld.

toelichting advies in de uitgespoelde voegen groeien planten. Water kan via de open voegen dieper in het metselwerk dringen. Daardoor ontstaat er een risico op vochtschade en zal de verwerking steeds sneller verlopen.

Laat de afgebroken stukken natuursteen herstellen en de voegen tussen de natuurstenen elementen dicht met een speciaal daarvoor bestemde voegmortel. Voeg de bakstenen op met een kalkgebonden mortel. Vermijd cementgebonden mortels. Deze verstoren de waterhuishouding en zorgen juist voor meer schade.

indicatieve hoeveelheid 1 SOG

prioriteit 1-3 jaar

frequentie Eenmalig

uit te voeren door Natuursteenbewerker | Restauratie-aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

De voegen van het afgeschuinde metselwerk zijn op een aantal plaatsen uitgespoeld.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

In de open voegen ontwikkelen zich planten.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Idem.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Door open voegen of gebreken aan de waterlijst wordt het onderliggende muurwerk met vocht belast. Vorstschade en plantengroei zijn het gevolg.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Afgebroken waterlijst.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Idem.

SCHRIJNWERK EN BEGLAZING

A2022/18 Onderhoud de glas-in-lood ramen.

Schrijnwerk en beglazing | glas-in-lood

- toestand De glasjes van het glas-in-lood zijn vuil. Het loodnet is plaatselijk geoxideerd. Verschillende glasjes zijn gebarsten. Raambruggen en andere stalen onderdelen roesten waardoor de mastiek loskomt. Het verfwerk is verschaald.
- toelichting advies De goede staat van glas-in-loodramen als geheel staat of valt bij de goede staat van de onderdelen. Roestvorming bij de stalen structurelementen zoals raambruggen en bindroeden levert druk op bij de glaspanelen en het loodnet. Dit kan leiden tot vervormingen van het raam en zelfs barsten bij de glasdelen. Wanneer raambruggen roesten ter hoogte van de bevestiging in de muur, bestaat het risico dat de muur of de raamomlijsting wordt uiteengedruwd. Corrosie van het loodnet maakt het lood dunner waardoor de sterkte ervan afneemt. Om glas-in-loodramen in een goede staat te bewaren is het dus belangrijk om corrosie van het staal en het lood te voorkomen en de inwerking van vocht en wind te beperken. Daarom is het steeds aan te raden om een beschermende voorzetbeglazing te voorzien aan de buitenzijde van het glas-in-loodraam (zie advies A2022/19). Doe dit nadat alle onderdelen van het raam in optimale staat zijn hersteld.
- Meer informatie vindt u in de gratis brochure
www.monumentenwacht.be/publicaties/onderhoud-van-glas-in-loodramen

gerelateerde adviezen A2022/19 | Voorzie ter hoogte van de glas-in-loodramen een beschermende voorzetbeglazing.
indicatieve hoeveelheid Nader te bepalen
prioriteit 1-3 jaar
frequentie Eenmalig
uit te voeren door Glazenier | Restauratie-aannemer

Oculus in de toren.

Roestende kaders. Daardoor valt de mastiek weg.

Ramen van het koor.

Het glas is door het vuil vaal geworden.

Gebroken glaasjes.

A2022/19 Voorzie ter hoogte van de glas-in-loodramen een beschermende voorzetbeglazing.

Schrijnwerk en beglazing | buitenschrijnwerk | glas-in-lood

toelichting advies Ter bescherming van de fragiele glas-in-loodramen kan een voorzetbeglazing worden geplaatst. Tevens verbetert een voorzetbeglazing het warmteverlies in de kerk, wat in tijden van hoge energiekosten geen onbelangrijk gegeven is.

Het is belangrijk dat de spouw tussen de voorzetbeglazing en het glas-in-lood geventileerd is om condensvorming te voorkomen. De ventilatieopeningen moeten zich aan de binnenzijde bevinden, met name het glas-in-loodpaneel en dus niet in de voorzetbeglazing, omdat er dan alsnog condens neerslaat op het glas-in-lood. Tevens wordt het isolerend effect dan teniet gedaan.

Om de visuele impact aan de buitenzijde zoveel als mogelijk te beperken, kiest men best voor glas dat weinig reflecteert. Maak gebruik van de raamburgen van de glas-in-loodramen om op te bevestigen, of pas nieuwe raamburgen toe op dezelfde hoogte als de bestaande exemplaren. Pas geen breed en opvallend kozijn toe. Doe steeds beroep op een ervaren glazenier of restaurator voor dit soort opdrachten. Meer informatie vindt u in de gratis brochure

www.monumentenwacht.be/publicaties/onderhoud-van-glas-in-loodramen

gerelateerde adviezen A2022/18 | Onderhoud de glas-in-lood ramen.
indicatieve hoeveelheid Nader te bepalen
prioriteit 3-6 jaar
frequentie Eenmalig
uit te voeren door Glazenier | Restauratie-aannemer

A2022/20 Onderhoud de afwerkklagen van het houten buitenschrijnwerk.

Schrijnwerk en beglazing | deur | alle elementen | hout

toestand Het gebruik van houten buitenschrijnwerk is beperkt, maar voor de volledigheid wordt deze fiche toch meegegeven.

toelichting advies Om te voorkomen dat afwerkklagen steeds volledig moeten worden vernieuwd, is het zinvol om ze periodiek bij te werken. Zo wordt de levensduur ervan verlengd. Verwijder vuil en ontvet de onderdelen, ruw het geheel licht op met schuurpapier en breng een nieuwe laag aan bovenop de oude laag. Het is van belang dat hetzelfde type verf of vernis wordt gebruikt zodat er voldoende compatibiliteit is en onthechting wordt vermeden. Soms is het voldoende om enkel lokaal, ter plaatse van lacunes, bij te werken.

bijlage [Houten buitenschrijnwerk schilderen \(2021 - OF 5.3\).pdf](#)
indicatieve hoeveelheid Nader te bepalen
prioriteit 3-6 jaar
frequentie Vijfjaarlijks
uit te voeren door Onderhoudsploeg | Schilder

AFWERKING EN INRICHTING

A2022/21 Zet de losse trapneuzen in de traptoren opnieuw vast.

Afwerking en inrichting | trapneus | hout

toestand Ter hoogte van de traptoren zitten enkele houten trapneuzen los. Dit levert valgevaar op.
indicatieve hoeveelheid Nader te bepalen
prioriteit Binnen het jaar
frequentie Eenmalig
uit te voeren door Onderhoudsploeg | Restauratie-aannemer | Schrijnwerker

A2022/22 IJzeren buitenelementen onderhouden en schilderen

Afwerking en inrichting | topbekroning | muuranker | ijzer | staal

toestand De metalen onderdelen vertonen roestvorming.

toelichting advies Roestige onderdelen behandelen:

- verwijder alle loszittende verf en roest met een staalborstel of grof schuurpapier;
- eventuele beschadigingen of ontbrekende delen herstellen; lacunes zo nodig opvullen;
- reinig en ontvet het vrijgekomen oppervlak en laat goed drogen alvorens te schilderen;
- een compatibel roestwerend verfsysteem aanbrengen.

Wanneer ijzerwerk goed geschilderd is en er geen roestplekken of onregelmatigheden zichtbaar zijn, wordt het best regelmatig nagekeken en om de 5 à 7 jaar (afhankelijk van de oriëntatie, omgeving....) voorzien van een nieuwe afwerklaag, compatibel met het aangebrachte verfsysteem.

Zie bijgevoegde onderhoudsfiiche voor meer info.

bijlage [ijzeren buitenelementen onderhouden \(2020 - OF 0.5\).pdf](#)

indicatieve hoeveelheid Nader te bepalen

prioriteit 1-3 jaar

frequentie Zevenjaarlijks

uit te voeren door Metaalbewerker | Schilder

Muurankers

Torenkruis

Kruis van het koor.

A2022/23 Laat een interieurinspectie uitvoeren. Herstel en onderhoud het interieur volgens hun richtlijnen.

Afwerking en inrichting | vloerafwerking | wandafwerking | altaar | tegels | natuursteen | verf | hout

toestand Vloer:

De kalkstenen vloer in het koor is op enkele plaatsen verzakt. Her en der liggen tegels los en zijn er tegels gebarsten.

Altaar:

Het hout heeft nood aan beschermlagen. Het zachte hout aan de binnenzijde van het altaar is plaatselijk aangetast door de kleine klopkever.

Wand-plafond:

De verflaag is sterk bevuild. Plaatselijk bladderen verflagen af. Vochtschade kan aan de oorzaak liggen, doch ook het gebruik van niet-compatibele verfsystemen kan het afbladderen veroorzaken.

toelichting advies Onze interieurwachter kunnen een gericht advies geven betreffende onderhoud en herstel.

indicatieve hoeveelheid Nader te bepalen

prioriteit 1-3 jaar

frequentie Eenmalig

uit te voeren door Aannemer vloer- en tegelwerken | Restauratie-aannemer | Schilder

Verzakte tegels.

Losliggende tegels.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Gebroken tegels.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Verspreid bladdert de verflaag af.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Altaar - verweerde afwerkklagen.

Altaar - aantastingen kleine klopkever.

TECHNISCHE INSTALLATIE

A2022/24 Laat de werking van de bliksembeveiliging controleren door een erkende firma en herstel waar nodig.

Technische installatie | bliksembeveiliging

- toestand Monumentenwacht controleert de bliksembeveiligingsinstallatie niet op zijn werking, maar enkel op de zichtbare staat van de aanwezige installatie.
- toelichting advies Een keuring van de werking van de bliksembeveiliging is wettelijk niet verplicht, maar het is aangeraden om de installatie om de 5 jaar te laten nakijken door een gespecialiseerde bliksembeveiligingsfirma of een erkend controle-organisme. Geldende voorschriften zijn afhankelijk van de datum waarop uw installatie geplaatst werd. Bij installatie vóór 1/2/2009 gelden de normen NBN C18-100 en NBN C18-300. Bij installatie vanaf 1/2/2009 geldt de NBN EN 62305. Een lijst met erkende controle-organismen vindt u via: <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Energy/Installations-electriques-liste-d-organismes-agrees-pour-le-controle-Elektrische-installaties-%20lijst-van-erkende-organismen-voor-het-uitvoer-en-van-controles.pdf> .
- indicatieve hoeveelheid 1 SOG
- prioriteit 1-3 jaar
- frequentie Vijfjaarlijks
- uit te voeren door Erkend controleorganisme

A2022/25 Luiklokken en klokkenstoel regelmatig onderhouden.

Technische installatie | klokkenstoel | klok | ophanging | brons | hout | ijzer

- toelichting advies Controleer de ophangingen van klokken en klepels. Smeer bewegende delen wanneer nodig. De controle op de werking en een regelmatig onderhoud kan u overlaten aan een gespecialiseerde firma. Meer info is te vinden in bijgevoegde onderhoudsfiche.
- bijlage [Luiklokken onderhouden \(2019 - OF 7.1\).pdf](#)
- indicatieve hoeveelheid 1 SOG
- prioriteit 1-3 jaar
- frequentie Vijfjaarlijks
- uit te voeren door Specialist

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

A2022/26 Het torenuurwerk en mechanisme onderhouden.

Technische installatie | torenuurwerk

toelichting advies	De wijzerplaten van het torenuurwerk regelmatig nakijken op losse onderdelen. Het mechanisme controleren en indien nodig smeren. Meer informatie: zie bijgevoegde onderhoudsfiche.
bijlage	Torenuurwerken onderhouden (2019 - OF 7.2).pdf
indicatieve hoeveelheid	1 SOG
prioriteit	1-3 jaar
frequentie	Driejaarlijks
uit te voeren door	Specialist

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

A2022/27 Bewaar het oude uurwerkmechanisme in betere omstandigheden.

Technische installatie | torenuurwerk | uurwerkmechanisme | ijzer

toelichting advies	Het oorspronkelijke uurwerkmechanisme hoort integraal bij het gebouw en de geschiedenis ervan. Het is dus van belang dat hiervoor voldoende zorg wordt gedragen. Indien het niet meer als een functioneel onderdeel dient, kan het wel illustratief een meerwaarde bieden.
indicatieve hoeveelheid	1 SOG
prioriteit	1-3 jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Specialist

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Het torenuurwerk staat te verloederen in de toren.

BIJLAGEN

1. Onderhoud van daken in natuurleien (2020 - OF 1.1).pdf
2. Veiligheidssystemen voor hellende daken (2019 - IF 0.4).pdf
3. Daken en goten toegankelijk maken voor onderhoud (2018 - OF 0.2).pdf
4. Voegen in historisch metselwerk herstellen (2020 - OF4.5).pdf
5. Houten buitenschrijnwerk schilderen (2021 - OF 5.3).pdf
6. Ijzeren buitenelementen onderhouden (2020 - OF 0.5).pdf
7. Luiklokken onderhouden (2019 - OF 7.1).pdf
8. Torenuurwerken onderhouden (2019 - OF 7.2).pdf

Sint-Trudokerk

Sint-Trudoplein
3530 HELCHTEREN

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

A2025/16	Herstel en/of vervang verweerde of ontbrekende gevelstenen en voegen in het gevelmetselwerk.	1x	Aannemer voegwerken Algemene aannemer						x								
A2025/17	Verwijder groenaanslag op de gevelvlakken.	1x	Algemene aannemer						x								
Schrijnwerk en beglazing																	
A2025/18	Herstel het glas in de deur van de dakkapel in de toren.	1x	Algemene aannemer Glazenier	x													
A2025/19	Herstel en verbeter de algemene staat van de glas-in-loodramen.	1x	Glazenier Smid Specialist	x													
A2025/20	Plaats voorzetramen voor de glas-in-loodramen.	1x	Glazenier Smid Specialist			x											
A2025/21	Het houten buitenschrijnwerk dient een nieuwe schilderlaag te krijgen.	7j.	Schilder						x								x
Afwerking en inrichting																	
A2025/22	Onderhoud en schilder de ijzeren buitenelementen	7j.	Schilder						x								x
A2025/23	Herstel de sporen van oude vochtschade.	1x	Algemene aannemer						x								
Technische installatie																	
A2025/24	Breng de elektrische installatie in orde.	1x	Aannemer technieken			x											
A2025/25	Verbeter de verluchting van de stookinstallatie.	1x	Aannemer technieken			x											
Site en omgeving																	
A2025/26	Verwijder vogeluitwerpselen van gevelvlakken en ornamenten.	1x	Algemene aannemer			x											
A2025/27	Herstel de glazen van de buitenverlichting.	1x	Glazenier			x											

Hoewel Monumentenwacht de informatie voor dit (inspectie)rapport met de grootste zorg samenstelt, zijn de adviezen en ramingen vermeld in dit rapport louter indicatief, geheel informatief en niet bindend. Monumentenwacht is niet verantwoordelijk voor fouten of vergissingen en is niet aansprakelijk voor enige directe, indirecte, gevolg- of incidentele schade die voortvloeit uit het gebruik van dit document (art. 8 van de voorwaarden voor dienstverlening)

INHOUDSTAFEL

ADMINISTRATIE & OPMERKINGEN	3
CONDITIE	4
ADVIEZENRAPPORT	7
GEHELE OBJECT	7
DAK	8
DAKWATERAFVOER	11
KAPCONSTRUCTIE EN ZOLDER	15
DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING	18
SCHRIJNWERK EN BEGLAZING	25
AFWERKING EN INRICHTING	32
TECHNISCHE INSTALLATIE	36
SITE EN OMGEVING	38

ADMINISTRATIE & OPMERKINGEN

object Sint-Trudokerk

bescherming | statuut Inventaris bouwkundig erfgoed 01/02/2018 Parochiekerk Sint-Trudo

ID inventaris OE 80625

huidige functie Kerk

abonnee Kerkfabriek Sint-Trudo
Pannensman 38
3530 HOUTHALEN-HELCHTEREN

inspectiedata 21/01/2025

monumentenwachter Marco Wouters | Ivan Louwette

contact 011 23 75 97 | marco.wouters@limburg.be

totaal aantal manuren 10

uitgevoerde werken Geen

gebruikte materialen Geen

vorige inspecties Geen

opmerkingen Geen

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het gehele object en per rubriek weergegeven op een 6-delige schaal, en dit voor 3 aandachtspunten en een extra beoordeling onder 'gehele object':

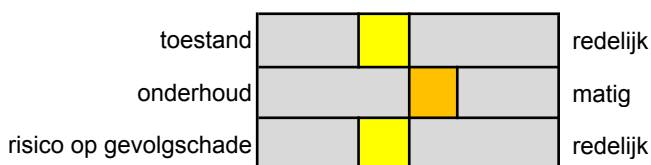
toestand	<i>uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht</i> Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	<i>uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht</i> Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico op gevolgschade	<i>geen- weinig - redelijk - aanzienlijk - verhoogd - acuut</i> Deze schaal geeft aan in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.
toegankelijkheid	<i>uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht</i> Deze score geeft aan hoe vlot het gebouw of erfgoedobject toegankelijk is voor onderhoud en kleine herstellingen. Zijn er voorzieningen aanwezig om daken en goten veilig te betreden zoals genormeerde ankerpunten en ladderhaken, (neerklapbare) borstweringen...? Zijn trappen en ladders veilig? ...

GEHELE OBJECT

toelichting De dakvlakken zijn niet toegankelijk, waardoor inspecties en werken moeilijk zijn. Ook stellen we vast dat veel regenwaterafvoeren verstopt zijn, waardoor er vochtschade kan optreden.

DAK

toelichting Een deel van de dakvlakken werd voorzien van een nieuwe dakbedekking. Echter zijn er zowel bij de vernieuwde als bij de oudere dakvlakken een aantal beschadigde en/of ontbrekende leien die voor waterinfiltratie kunnen zorgen. Dit kan weer leiden tot gevolgschade aan het interieur.

DAKWATERAFVOER

toestand		matig
onderhoud		slecht
risico op gevolgschade		aanzienlijk

toelichting Meerdere regenwaterafvoeren lekken en een aantal tapstukken van de dakgoot zijn verstopt. Dit zorgt voor een vochtige gevel waardoor er mos- en algengroei op de buitengevel kan ontstaan en waarbij de kans op gevolgschade binnen toeneemt t.g.v. doorslaand vocht.

KAPCONSTRUCTIE EN ZOLDER

toelichting Ten gevolge van het ontbreken van loopvloeren, is de zolder beperkt toegankelijk. De kapconstructie die zichtbaar was vanaf de toegankelijke delen zag er goed uit. Echter weten we niet of deze toestand representatief is voor het hele gebouw. In de toren is er ook geen ladder aanwezig om naar het torenluik te gaan.

DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING

toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

toelichting De gevelvlakken zijn in goede staat, op wat graffiti en uitgespoelde voegen na. De gevelvlakken kunnen met minimale inspanningen makkelijk weer in goede staat gebracht worden.

SCHRIJNWERK EN BEGLAZING

toestand		slecht
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		aanzienlijk

toelichting Een aantal glas-in-loodramen werden reeds hersteld. De meerderheid van de glas-in-loodramen verkeert in een slechte tot zeer slechte toestand. Door verwerking en vandalisme zien de ramen enorm af en dient er actie ondernomen te worden om verval tegen te gaan. We raden aan om na herstel de glas-in-loodramen te beschermen d.m.v. het plaatsen van voorzetsramen.

AFWERKING EN INRICHTING

toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

toelichting Het interieur vertoont nog gevolgschade van eerdere vochtproblemen. Volgens onze metingen zijn de muren uitgedroogd en kan men overgaan tot herstel. Het probleem werd aangepakt door het dak (deels) te vernieuwen. We raden wel aan om op regelmatige basis onderhouds- en instandhoudingswerken uit te voeren, zoals het herstellen van beschadigde leien en het reinigen van dakgoten om gelijkaardige problemen in de toekomst te voorkomen.

TECHNISCHE INSTALLATIE

toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

toelichting De elektrische installatie dient hier en daar verbeterd te worden. De stookinstallatie is verouderd maar nog werkzaam. Echter is er hier een probleem met de aan- en afvoer van verse lucht. Het plaatsen van verluchttingsopeningen in het glas-in-loodraam is niet de meest gepaste oplossing.

SITE EN OMGEVING

toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

toelichting Een deel van de kerk ligt uit het zicht, waardoor het risico op vandalisme toeneemt. Overweeg het plaatsen van een camera op de site. Dit schrikt vandalen af en creëert een ontradend effect.

ADVIEZENRAPPORT

GEHELE OBJECT

A2025/01 Verwijder asbesthoudende materialen.

Gehele object | asbest

toestand Het rookafvoerkanaal van de verwarmingsketel is nog uitgevoerd in asbesthoudend materiaal.
toelichting advies Laat een asbestinventaris opmaken en breng deze up-to-date na uitgevoerde werken.

Tijdens onderhouds- of renovatiewerken aan een gebouw moet elke eigenaar de asbesttoepassingen wegnemen die door de werken eenvoudig bereikbaar zijn. Zo wordt vermeden dat asbesthoudende materialen opnieuw ingesloten raken en risico's worden doorgeschoven naar toekomstige generaties.

Laat niet-hechtgebonden asbesttoepassingen die sterk verweerd, beschadigd of moeilijk bereikbaar zijn, verwijderen door een erkend asbestverwijderaar. Ondeskundig verwijderen kan risicovoller zijn dan het te laten zitten. Vermijd zelf blootstelling aan gecontamineerd stof in deze omgeving en voorzie u desnoods van de gepaste PBM's.

Vermijd stofverplaatsing en voer geen (breek)werken uit aan asbesthoudende materialen.

Een lijst met erkende asbestverwijderaars vindt u op:

<https://werk.belgie.be/nl/erkenningen/erkenning-asbest-bedrijven-erkend-voor-afbraak-verwijderingswerken>

Meer informatie over asbest vindt u terug via volgende link:

meer informatie [Asbest \(2024 - IF 0.6\).pdf](#)

frequentie Eenmalig

uit te voeren door Specialist

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Schoorsteen met rookafvoerkanaal in asbesthoudend materiaal.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van het rookafvoerkanaal.

A2025/02 Herstel beschadigde en ontbrekende leien.

Dak | dakbedekking | leien

toestand	Op een aantal plaatsen ontbreken er leien, zijn ze afgeschoven of zijn ze beschadigd.
toelichting advies	Ten gevolge van de ouderdom en onder invloed van de weerselementen kunnen leien beschadigd geraken of verschuiven. Beschadigde en verschoven leien dienen tijdig vervangen of teruggeplaatst te worden om te vermijden dat er waterinfiltratie kan plaatsvinden waardoor de onderliggende structuur aangetast kan worden. Om de leien terug te plaatsen kan men gebruik maken van leihaken, bij voorkeur vervaardigd uit roestvrijstaal (RVS), daar deze niet ververen zoals koperen leihaken.
prioriteit	Binnen het jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Dakwerker

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Plaatsaanduiding van de ontbrekende en/of beschadigde leien.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Voorbeeld van ontbrekende en/of beschadigde leien.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Voorbeeld van ontbrekende en/of beschadigde leien.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Voorbeeld van ontbrekende en/of beschadigde leien.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van ontbrekende en/of beschadigde leien.

A2025/03 Plaats ladderhaken om de toegang tot het dak te verbeteren.

Dak | ladder- en klimhaken

toestand	Niet alle daken zijn voorzien van de nodige genormeerde ladderhaken.
toelichting advies	Een ladderhaak dient steeds in een stevige keper bevestigd te worden, zodoende de ladderhaak een mogelijke val kan opvangen indien er werken of inspecties worden uitgevoerd aan het dak. Controleer alle bevestigingen van de ladderhaken om zeker te zijn dat deze stevig bevestigd werden. Meer informatie over veiligheidssystemen kan u terugvinden via volgende link:
meer informatie	Veiligheidssystemen voor hellende daken (2024 - IF 0.4).pdf
prioriteit	4-6 jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Dakwerker

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Op de nieuwe dakvlakken (aangeduid in het groen) werden ladderhaken geplaatst.

Op de niet vernieuwde dakvlakken zijn geen ladderhaken aanwezig.

DAKWATERAFVOER

A2025/04 Onderhoud en reinig regelmatig de dakwaterafvoeren.

Dakwaterafvoer | goten

toestand Meerdere tappaten van de dakwaterafvoeren zijn verstopt omdat takken en ander vuil zich ophopen in de losgekomen vogelpinnen die de dakgoten versperren. Hierdoor kan bij (hevige) regenval het regenwater niet tijdig afgevoerd worden, waardoor goten overspoelen en er schade optreedt aan de buiten- en binnenzijde van de kerk.

toelichting advies Op het dakenplan werden de verstopte regenwaterafvoeren aangeduid.

We hebben getracht om zoveel mogelijk dakwaterafvoeren vrij te maken, maar in de gegeven omstandigheden met sneeuw en ijs was dit niet overal mogelijk.

Controleer de dakgoot en de regenwaterafvoeren regelmatig op verstoppingen, zeker wanneer het pand in een groene omgeving staat. Naast bladeren kunnen er ook takken en mos in de dakgoot terechtkomen die voor verstoppingen kunnen zorgen, waardoor regenwater onvoldoende of helemaal niet meer afgevoerd kan worden. Daarom is het aan te raden om de dakgoten jaarlijks minimaal 1 keer - en indien nodig zelfs 2 of meerdere keren - te reinigen of preventieve maatregelen te nemen.

Meer informatie over dakwaterafvoeren reinigen vind u terug via de volgende link:

prioriteit Binnen het jaar

frequentie Jaarlijks

uit te voeren door Dakwerker

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Dakenplan: Aanduiding van de verstopte regenwaterafvoeren.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Vervuiling van de dakgoot.

Vervuiling van de dakgoot.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Vervuiling van de dakgoot door bladeren en losgekomen duivenpinnen.

Vervuiling van de dakgoot door bladeren en losgekomen duivenpinnen.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Vervuiling van de dakgoot verstopt de tapgaten.

Een verstopte dakwaterafvoer zorgt voor een sterke vochtbelasting van de gevel.

A2025/05 Herstel de regenwaterafvoeren.

Dakwaterafvoer | goten | zink

toestand	Op enkele plaatsen zijn de regenwaterafvoeren losgekomen of lek.
toelichting advies	Herstel de beschadigde en lekkende regenwaterafvoeren om ernstige vochtschade te voorkomen. Wij raden aan om op het grondniveau steeds een gietijzeren standpijp te plaatsen. Deze zijn robuuster en beter bestand tegen beschadigingen en vandalisme.
prioriteit	Binnen het jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Dakwerker

Dakenplan: lekkende regenwaterafvoeren

Lek in de regenwaterafvoer zorgt voor groenaanslag.

Detail: Lek in de regenwaterafvoer zorgt voor groenaanslag.

Lek in de regenwaterafvoer zorgt voor groenaanslag.

Detail: Lek in de regenwaterafvoer zorgt voor groenaanslag.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Lek in de regenwaterafvoer zorgt voor groenaanslag.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Lek in de regenwaterafvoer zorgt voor groenaanslag.

A2025/06 Verbeter t.h.v. het koor de algemene toestand van de bakgoot.

Dakwaterafvoer | aansluitingen | zink

toestand	Aan het koor is het zinkwerk omhoog gewaaid en staat de verbinding van de houten bakgoot open, waardoor er vocht kan binnensijpelen. Dit heeft er reeds voor gezorgd dat het onderliggend metselwerk zwaar belast wordt door vocht, waardoor voegen loskomen en uitspoelen.
toelichting advies	Herstel beschadigd zinkwerk. Zorg voor een goede bevestiging en zorg zo opnieuw voor een vlotte waterafvoer. Dicht de verbindingsnaden van het houtwerk. Herstel het losgekomen en ontbrekende voegwerk.
prioriteit	Binnen het jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Dakwerker

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Omhoog gewaaid zinkwerk.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Omhoog gewaaid zinkwerk tast de onderliggende bakgoot en het gevelmetselwerk aan.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van het omhoog gewaaid zinkwerk en het aangetast metselwerk.

KAPCONSTRUCTIE EN ZOLDER

A2025/07 Onderhoud de uilenbak.

Kapconstructie en zolder

toestand	Er is een uilenbak aanwezig in de toren.
toelichting advies	Een kerkuil is een meerwaarde voor het gebouw en de omgeving. Echter dient de uilenkast na het broedseizoen gereinigd en gecontroleerd te worden door de Kerkuilwerkgroep. Het broedseizoen met meerdere broedrondes start in april en eindigt in september en de uil past het broeden aan afhankelijk van de weersomstandigheden en het voedselaanbod. De contactgegevens van de Kerkuilwerkgroep Vlaanderen vindt u op: www.kerkuilwerkgroepvlaanderen.be
prioriteit	Binnen het jaar
frequentie	Jaarlijks
uit te voeren door	Beheerder

Uilenbak op de zolder.

A2025/08 Verwijder vuil van objecten en vloeren.

Kapconstructie en zolder | vuil en hygiëne

toestand	Sommige objecten (leuningen e.d.) en vloeren zijn bevuild door de aanwezigheid van vogels en (dode) insecten.
toelichting advies	Doorheen de jaren kunnen ruimtes bevuild geraken door stof, karkassen, (vliegende) insecten, uitwerpselen, losgekomen onderdelen, ... Deze omstandigheden zijn ideale broedplaatsen voor bacteriën, schimmels en trekken ongedierte aan. Wij raden daarom aan om alle ruimtes op regelmatige tijd op te ruimen en te ontdoen van stof en ander vuil. Zo vermijden we dat structurele problemen verdoezeld worden. Ook voorkom je dat ruimtes een bergplaats worden waar het risico op schimmels en het huisvesten van ongedierte mogelijk is.
prioriteit	Voor de winter
frequentie	Jaarlijks
uit te voeren door	Algemene aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Dieren (voornamelijk vogels) zorgen voor bevuiling van de omgeving. *Detail van de bevuiling.*

A2025/09 Verbeter de toegankelijkheid van de zolders en daken.

Kapconstructie en zolder | toegankelijkheid en bereikbaarheid

toestand De zolders zijn niet voorzien van een beloopbare vloer, waardoor we de dakconstructie en de gewelven niet konden inspecteren.

toelichting advies Bij het vernieuwen van het dak raden wij aan om:

- De daken en de zolders toegankelijk te maken en meteen de nodige ladders en loopbruggen te voorzien, zodat de zolders veilig toegankelijk en beloopbaar zijn;
- Toegangsluiken te voorzien naar de dakvlakken: Plaats aan weerszijden van de dakvlakken een toegangsluik, zodat de dakgoten en de daken toegankelijk zijn;
- Voorzie gelijktijdig ook degelijke verlichting op de zolders.

Meer informatie over toegankelijkheid vindt u terug via de volgende link:

meer informatie [Toegankelijkheid op zolder verbeteren \(2018 - OF 0.3\).pdf](#)

prioriteit 4-6 jaar

frequentie Eenmalig

uit te voeren door Dakwerker

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

De zolder is niet voorzien van een loopvloer.

De huidige toestand van de zolder laat niet toe om deze veilig te betreden.

A2025/10 Voorzie toegankelijke dak- en torenluiken.

Kapconstructie en zolder | ladder

toestand	Het torenluik is zeer hoog gepositioneerd zonder voorziening van een ladder. Hierdoor is het niet toegankelijk. In de dakvlakken zijn nergens dakluiken voorzien.
toelichting advies	Voorzie dat torenluiken zo gepositioneerd zijn dat ze makkelijk toegankelijk zijn. Voorzie een vaste toegang tot het luik d.m.v. een ladder zodat men vlot naar binnen en buiten kan om inspecties of werken uit te voeren. Er zijn geen toegangsluiken voorzien in de dakvlakken, waardoor herstellingen en inspecties dienen te gebeuren langs de buitenzijde. Echter staan niet overal (genormeerde) ladderhaken, waardoor de daken niet toegankelijk zijn. Plaats bij werken aan of bij het vernieuwen van de dakvlakken toegangsluiken.
prioriteit	4-6 jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Dakwerker

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Locatie van het torenluik.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Torenluik langs de buitenzijde.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Torenluik langs de binnenzijde: Er zijn geen ladders voorzien tot het torenluik.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Voorzie in het rood aangeduid dakvlak toegangsluiken.

DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING

A2025/11 Controleer scheurvorming en herstel de schade.

Draagstructuur en overspanning | pleisterwerk | gips | kalk

toestand	Her en der is een kleine (zettings)scheur zichtbaar, welke niet meteen verontrustend is. Het ziet er niet naar uit dat deze scheuren zich verder manifesteren.
toelichting advies	Veel monumenten vertonen scheuren en verzakkingen, maar er bestaat zelden een stabiliteitsprobleem. Bij twijfel laat je de situatie best onderzoeken door een gespecialiseerde restauratiearchitect die zich laat bijstaan door een ingenieursbureau. Indien men tussentijds toch zicht wil krijgen op de verdere evolutie van de scheurvorming, kan Monumentenwacht scheurmeters plaatsen.
prioriteit	1-3 jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Algemene aannemer Beheerder Restauratie-architect

Scheurvorming in het binnenpleisterwerk.

Detail van de scheurvorming.

A2025/12 Maak openingen in de muren dicht en weer grote dieren.

Draagstructuur en overspanning | rooster

toestand We hebben op de zolder kunnen vaststellen dat er veel uitwerpselen aanwezig waren van dieren.
toelichting advies Het is aangewezen om de openingen af te dichten. Elke opening is een mogelijkheid voor dieren en ongedierte om naar binnen te komen. Vermijd toegang voor dieren zoals vogels en marters om schade en overlast binnen te voorkomen, maar voorzie wel doorgangen om vleermuizen toegang te verschaffen.

Vleermuizen zijn één van onze natuurlijke insectenbestrijders en dus bijzonder nuttige diertjes, ze kunnen zelf geen nest maken en zijn afhankelijk van bestaande kieren en gaten om in weg te kruipen. Soms werden (galm)gaten ontoegankelijk gemaakt voor duiven of kauwen, maar worden er kleine gleufopeningen voorzien om de vleermuizen toegang te verlenen naar deze zomer- en/of winterverblijven.

prioriteit 1-3 jaar
frequentie Eenmalig
uit te voeren door Algemene aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Algemeen: foto van galm- en steigergaten

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van de afgeschermd galmgaten.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van een afgeschermd steigergat.

A2025/13 Verwijder graffiti van de gevelvlakken.

Draagstructuur en overspanning | baksteen

- toestand Aan de achterzijde van de kerk werd op het gevelvlak graffiti aangebracht.
- toelichting advies Men kan graffiti op verschillende manieren verwijderen van gevelvlakken in baksteen. De keuze van reiniging is afhankelijk van de omvang, soort, ouderdom, gebruikte verf,... van de graffiti.
- Maak steeds gebruik van een zachte reiniging. Dit kan d.m.v. o.a. reiniging met water en een borstel, stoom, ...
- Het verwijderen van graffiti kan men best steeds laten uitvoeren door een gespecialiseerde firma.
- Meer informatie over graffiti verwijderen kan u terugvinden via volgende link:
- meer informatie [Graffiti op gevels verwijderen of vermijden \(2020 - OF4.3\).pdf](#)
- prioriteit 1-3 jaar
- frequentie Eenmalig
- uit te voeren door Algemene aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Achterzijde kerk: Gevelvlak besmeurd met graffiti.

Detail van de graffiti.

A2025/14 Plaats een afwerkingsrooster op de verluchtingsdoorvoer.

Draagstructuur en overspanning

toestand	In de gevel is een verluchting voorzien, echter ontbreekt hier een verluchttingsrooster, waardoor de verluchttingsdoorvoer niet beschermd is tegen vocht, vuil en ongedierte.
toelichting advies	Voorzie een verluchttingsrooster. Bij voorkeur een rooster uit inox, dat duurzaam is, geen onderhoud vraagt en geen roestsporen kan veroorzaken op de gevel.
prioriteit	1-3 jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Algemene aannemer Beheerder

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Ontbrekende verluchttingsrooster.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van de verluchttingsdoorvoer.

A2025/15 Dicht de voegen tussen de dekstenen van de topgevels.

Draagstructuur en overspanning | afdekking | blauwe hardsteen

toestand	De voegen tussen de dekstenen zijn beschadigd of ontbreken.
toelichting advies	De voegen tussen dekstenen moeten waterdicht zijn of ze moeten voorzien zijn van een systeem waardoor het binnendringen van water in de voegen kan worden afgevoerd. Men kan opteren om de voegen waterdicht te maken dmv een cementvoeg of men kan kiezen om met open voegen te werken. Dan moet men onder de naad waar de 2 dekstenen elkaar raken een loden slab plaatsen, waardoor het insijpelend water kan worden afgevoerd.
prioriteit	1-3 jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Algemene aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Druipsporen en groenaanslag t.g.v. openstaande voegen tussen de dekstenen.

Overzicht van de dekstenen.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van de dekstenen.

Detail van de openstaande voegen tussen de dekstenen.

A2025/16 Herstel en/of vervang verweerde of ontbrekende gevelstenen en voegen in het gevelmetselwerk.

Draagstructuur en overspanning | metselwerk | voegwerk | baksteen

- toestand Op een aantal plaatsen zijn gevelstenen beschadigd en/of is het voegwerk losgekomen of ontbreken voegen.
- toelichting advies Alvorens te voegen dienen beschadigde, ontbrekende of losse gevelstenen vervangen of aangevuld te worden.
- Voor het aanvullen en herstellen van het gevelmetselwerk raden wij aan om de herstellingen uit te voeren met dezelfde bakstenen waaruit de originele muur werd opgetrokken.
- Haal alle losse of vreemde voegen op een voorzichtige wijze voldoende diep uit (vermijd het gebruik van slijpmachines en/of boorhamers);
  - Vervolgens kan men een gevel reinigen en invoegen.
- Voor oude gebouwen raden wij aan om het voegwerk uit te voeren met een voegmortel op basis van kalk i.p.v. op cementbasis. Een te harde voegmortel op basis van cement verstoort de vochthuishouding en zorgt voor spanningen door een verschil in stijfheid, waardoor voegen worden weggedrukt en kunnen loskomen.
- Meer informatie over voegwerk vindt u terug via de link in bijlage.
- meer informatie [Voegen in historisch metselwerk herstellen \(2020 - OF4.5\).pdf](#)
- prioriteit 4-6 jaar
- frequentie Eenmalig
- uit te voeren door Aannemer voegwerken | Algemene aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Uitgespoeld of ontbrekend voegwerk.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van de ontbrekende voegen.

Uitgespoeld of ontbrekend voegwerk.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van verweerde bakstenen.

A2025/17 Verwijder groenaanslag op de gevelvlakken.

Draagstructuur en overspanning | muur in aanraking met volle grond | metselwerk | baksteen | blauwe hardsteen

- toestand Op een aantal gevelvlakken is groenaanslag ontstaan omdat vochtige gevels niet kunnen opdrogen.
- toelichting advies De groenaanslag wordt gevormd door algen en mossen. Deze algen en mossen groeien het best in een beschutte omgeving met weinig direct zonlicht en veel vocht. Wanneer algen en mossen sterven, wordt de aanslag bruin en soms rood van kleur. Je kan deze groenaanslag verwijderen d.m.v. een zachte reiniging.
- prioriteit 4-6 jaar
- frequentie Eenmalig
- uit te voeren door Algemene aannemer

Groenaanslag op de gevelvlakken.

Groenaanslag op de gevelvlakken.

Groenaanslag op de gevelvlakken.

Detail van groenaanslag op natuursteen.

SCHRIJNWERK EN BEGLAZING

A2025/18 Herstel het glas in de deur van de dakkapel in de toren.

Schrijnwerk en beglazing | buitenschrijnwerk | raam | blank glas

toestand	Er is één dakkapel in de toren, waarvan het glas in de deur gebroken is.
toelichting advies	Vervang het beschadigde glas in de deur van de dakkapel, om te voorkomen dat het glas helemaal stuk waait en eventueel schade kan aanrichten aan mensen of aan de omgeving. Indien het glaspaneel helemaal weg zou vallen, kan het ervoor zorgen dat dieren zich via deze weg toegang zullen verschaffen tot de zolderruimte.
prioriteit	Voor de winter
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Algemene aannemer Glazenier

Aanduiding glasbreuk dakkapel.

Dakkapel langs de buitenzijde.

Dakkapel langs de binnenzijde.

Glasbreuk.

Detail van de glasbreuk.

A2025/19 Herstel en verbeter de algemene staat van de glas-in-loodramen.

Schrijnwerk en beglazing | glas-in-lood | gekleurd glas | lood

toestand De algemene toestand van de glas-in-loodramen begint zorgwekkend te worden.

- Een groot aantal glazen zijn beschadigd t.g.v. vandalisme, voornamelijk aan de achterzijde van de kerk.
- Sommige glas-in-loodramen hebben hol- en bolstand van de ramen, waardoor glazen verzakken.
- De windroedes met de bindroosjes en de raambruggen dienen zeker nagekeken en hersteld te worden om hol- en bolstand van de glaspanelen te voorkomen.

Om de beschadigde glas-in-loodramen te beschermen tegen vandalisme, schade, vochtinsijpeling en tocht is geopteerd om de glas-in-loodramen te voorzien van een tijdelijke constructie. Deze dient na het herstellen van de glas-in-lood-ramen verwijderd of degelijk uitgevoerd te worden.

toelichting advies Verbeter de algemene toestand van het glas-in-lood.

De glas-in-loodramen dienen hersteld te worden naar de originele toestand, waarbij de raambruggen, windroeden en bindroosjes terug voor een stabiel raam zorgen.

- Glasvervanging dient te gebeuren met glas waarvan de structuur, dikte en kleur overeenstemmen met de originele ruiten;
- Behandel de raambruggen en vervang ernstig verroeste delen;
- Vernieuw de stopverf op de raamverdelingen.

Aangezien de voorzetramen maar tijdelijk zijn, werden ze niet degelijk uitgevoerd. De voorzetramen zijn niet luchtdicht tegen het huidige glas geplaatst waardoor er condens kan optreden. Daarom is het belangrijk om voldoende ventilatie te voorzien of een duurzaam en degelijk voorzetraam te plaatsen.

Plaats bij voorkeur een verluchttingsrooster in de gevel van de stookruimte i.p.v. te opteren om een geventileerd glas in polyester in de glas-in-loodramen te plaatsen. Deze oplossing vraagt veel aangepaste glasramen om voldoende ventilatie te verkrijgen waardoor het glas-in-loodraam ontsiert wordt. Daarnaast kan bij slagregen water binnendringen en schade veroorzaken aan het interieur.

Meer informatie over glas-in-loodramen vindt u terug via de volgende link:

meer informatie [Onderhoud van glas-in-loodramen \(2021\).pdf](#)

prioriteit Dringend

frequentie Eenmalig

uit te voeren door Glazenier | Smid | Specialist

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Algemeen: glas-in-loodraam.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Beschadigd glas-in-loodraam t.g.v. vandalisme.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van het vandalisme aan het glas-in-loodraam

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Goed voorbeeld van een voorzetraam met afstandhouders ter bescherming van de glas-in-loodramen.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Windroedes en raambruggen van het glas-in-loodraam.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van het glas-in-loodraam.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Hol- en bolstand van het glas-in-loodraam.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van de hol- en bolstand.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Glas-in-loodraam met geventileerde glaasjes.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van de "geventileerde glasramen"

A2025/20 Plaats voorzetramen voor de glas-in-loodramen.

Schrijnwerk en beglazing | buitenschrijnwerk

toestand Sommige glas-in-loodramen werden vernieuwd. Anderen zijn in matige tot slechte staat en dienen spoedig hersteld te worden.

We merken 2 vormen van schade op:

- schade t.g.v. ouderdom:

Door de tand des tijds en de weersinvloeden zijn het glas en het lood verweerd.

Het lood is gescheurd, bindroedes en raambruggen zijn geroest, ruiten zijn gebroken,.... Hierdoor ontstaat hol- en bolstand waardoor glaspanelen uitzakken.

- schade t.g.v. vandalisme:

Anderzijds merken we ook dat er veel glas-in-loodramen beschadigd werden door vandalisme. Hier werden ramen en glaspanelen beschadigd door met voorwerpen op de raampartijen te gooien.

toelichting advies Eenmaal de glas-in-loodramen hersteld zijn, is het belangrijk om deze te voorzien van voorzetramen ter bescherming van de glas-in-loodramen, zowel tegen weersinvloeden als tegen vandalisme.

Dit raam wordt best opgebouwd uit een stevige (stalen) structuur, waarbij afstandhouders geplaatst worden tussen het glas-in-lood- en het voorzetraam. Het is ook belangrijk om bovenaan en onderaan een opening te voorzien om te zorgen dat er voldoende ventilatie is. De aanwerking van het voorzetraam met de gevelvlakken en de raamdorpel dienen ook de nodige aandacht te krijgen.

prioriteit 1-3 jaar

frequentie Eenmalig

uit te voeren door Glazenier | Smid | Specialist

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Glas-in-loodraam.

Hol- en bolstand van het glas-in-loodraam.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Vernieuwd glas-in-loodraam.

Detail van het vernieuwde glas-in-loodraam.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Goed voorbeeld van een voorzetraam met afstandhouders.

Voorzetraam voorzien van afstandhouders tussen het glas-in-loodraam en het voorzetraam

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van de aansluiting aan de gevelvlakken.

A2025/21 Het houten buitenschrijnwerk dient een nieuwe schilderlaag te krijgen.

Schrijnwerk en beglazing | kroonlijst en gootklossen | buitenschrijnwerk | hout

toestand Het schrijnwerk vertoont verwerking en dient een nieuwe beschermlaag te krijgen.

toelichting advies - Kijk na of het houtwerk en het schilderwerk/vernis nog intact is;

- Verwijder de loszittende verf en schuur lichtjes op. Het is niet steeds nodig om de volledige verflaag te verwijderen;

- Maak vervolgens alles stofvrij, zodat de nieuwe verflaag goed kan hechten en resulteert in een glad en egaal eindresultaat;

- Kies voor een gepaste primer en breng deze in 2 lagen aan om vlekvorming in de eindlaag te voorkomen;

- Dicht alle openstaande voegen en kieren met een houtpasta of overschilderbare kitvoeg;

- Kies de juiste verf welke compatibel is met de reeds aangebrachte verf. Breng een nieuwe dekkende eindlaag in meerdere lagen aan. Houd rekening met de weersomstandigheden en met de temperatuur om deze werken uit te voeren en laat u bijstaan door specialisten.

Meer informatie over houten buitenschrijnwerk vindt u terug via de volgende linken:

meer informatie [Houten buitenschrijnwerk onderhouden \(2021 - OF 5.1\).pdf](#)

[Houten buitenschrijnwerk schilderen \(2021 - OF 5.3\).pdf](#)

prioriteit 4-6 jaar

frequentie Zevenjaarlijks

uit te voeren door Schilder

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Algemeen: deur.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van de verwerking van het houtwerk t.h.v. de deur.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van de verwerking van de houten bakgoten.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van een dakkapel.

AFWERKING EN INRICHTING

A2025/22 Onderhoud en schilder de ijzeren buitenelementen

Afwerking en inrichting | rooster | muuranker | buitenschrijnwerk | standpijp | gietijzer

toestand Verschillende buitenelementen (zoals het kruis op de toren, metalen roosters, toegangsluiken, raamverdelingen, muurankers en de gietijzeren standpijpen zijn matig tot sterk roestig.
toelichting advies Roestige onderdelen behandelen:

- Verwijder alle loszittende verf en roest met een staalborstel of grof schuurpapier.
- Eventuele beschadigingen of ontbrekende delen herstellen en lacunes zo nodig opvullen.
- Reinig en ontvet het vrijgekomen oppervlak en laat goed drogen alvorens te schilderen.
- Breng een compatibel roestwerend verfsysteem aan.

Wanneer ijzerwerk goed geschilderd is en er geen roestplekken of onregelmatigheden zichtbaar zijn, wordt het best regelmatig nagekeken en om de 7 à 10 jaar (afhankelijk van de oriëntatie, omgeving,...) voorzien van een nieuwe afwerklaag, welke compatibel is met het eerder aangebrachte verfsysteem.

Meer informatie over onderhoud over buitenschrijnwerk vindt u terug via volgende link:

meer informatie [Metalen buitenschrijnwerk schilderen \(2025 - OF 5.9\).pdf](#)
[Metalen buitenschrijnwerk onderhouden \(2025 - OF 5.7\).pdf](#)

prioriteit 4-6 jaar

frequentie Zevenjaarlijks

uit te voeren door Schilder

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Verwerking van het metalen rooster.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Verwerking van het toegangsluik naar de kelder.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Algemeen overzicht van het deurbeslag.

Detail van de verwerking van het deurbeslag.

Voorbeeld van een standpijp.

Detail van de verwerking van een standpijp.

Detail van de verwerde raambruggen.

Verwerking van een lichtarmatuur.

Voorbeeld van een muuranker.

Voorbeeld van een kruis en steunbeugel.

A2025/23 Herstel de sporen van oude vochtschade.

Afwerking en inrichting | bepleistering | verf | stucwerk | gips | kalk

toestand	Er is gevolgschade zichtbaar aan het pleister- en schilderwerk, voornamelijk op meerdere plaatsen ter hoogte van de kroonlijst. Hier zijn vochtvlekken met de bijhorende uitbloeiingen t.g.v. vocht vastgesteld. Na meting blijkt dat dit om oude vochtsporen gaat en dat de muur voldoende is uitgedroogd.
toelichting advies	De oorzaak van het vochtprobleem werd aangepakt. Nu kan men de gevolgschade aan het interieur herstellen. Neem alle loszittende pleister weg, herstel het pleisterwerk met hetzelfde pleisterwerk als reeds aanwezig is. Voorzie een dampopen verfsysteem dat compatibel is met de bestaande verflaag.
prioriteit	4-6 jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Algemene aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Oude sporen van vocht.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Oude sporen van vocht.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Oude sporen van vocht.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Oude sporen van vocht.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Vochtmeting: gunstig "droog" meetresultaat.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Vochtmeting: gunstig "droog" meetresultaat.

TECHNISCHE INSTALLATIE

A2025/24 **Breng de elektrische installatie in orde.**

Technische installatie | elektrische installatie

toestand Op meerdere plaatsen op de zolders liggen nog oude elektriciteitskabels. Een aantal leidingen zullen niet meer actief in gebruik zijn. Ook hangt er bekabeling los en soms ontbreken afsluitdeksels van aftakdozen.

In de traphal hangen nog oude verlichtingsarmaturen los aan de muren.

Zowel de bekabeling, de oude onbeschermd verlichtingsarmaturen en de open aftakdozen vormen potentieel een groot risico op kortsluiting, elektrocutie en/of brand.

toelichting advies Wij raden aan om steeds de volledige oude installatie (kabels incl buizen, leidingwerk en eventueel armaturen) weg te nemen, om misverstanden te voorkomen. Werk alle losse bekabeling weg en dek alle open aftakdozen af. Zo wordt het risico op aanraking, kortsluiting en/of brand vermeden.

Breng de elektrische installatie weer in orde en laat deze na werken opnieuw keuren.

prioriteit 1-3 jaar

frequentie Eenmalig

uit te voeren door Aannemer technieken

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Verlichtingsarmaturen zonder beschermkap.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Gevaarlijke elektrische installatie.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Losse bekabeling aan de muren.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Gevaarlijke open aftakdozen waarbij aanraking mogelijk is met de bekabeling.

A2025/25 Verbeter de ventilatie van de stookinstallatie.

Technische installatie | sanitaire installatie

toestand	In de technische stookplaats, staat een oude verwarmingsinstallatie op stookolie. De ruimte heeft een zeer beperkte ventilatie waardoor er weinig verse lucht kan worden aangezogen om een goede verbranding te verkrijgen. Men heeft in de glas-in-loodramen glasdelen in kunststof geplaatst, voorzien van kleine gaten.
toelichting advies	Het lokaal dient voorzien te worden van een degelijke ventilatie om de goede werking van de stookinstallatie te garanderen. Het aanbrengen van glazen in kunststof zorgt voor een aantal problemen: <ul style="list-style-type: none"> - Er zijn veel van deze glazen nodig om voor voldoende aan- en afvoer van verse lucht te zorgen; - Bij hevige regen bestaat de kans dat er water via deze glazen naar binnen sijpelt en aan de binnenzijde voor vochtproblemen zal zorgen; - De glazen ontsieren het glas-in-lood raam, omdat kunststof op termijn geel zal verkleuren. Wij raden aan om een muurdoorvoer te voorzien, waarbij de doorvoer aan de binnen- en buitenzijde voorzien zal worden van een ventilatierooster.
prioriteit	1-3 jaar
frequentie	Eenmalig
uit te voeren door	Aannemer technieken

Glas-in-loodraam voorzien van "test-ruiten" om het lokaal te voorzien van ventilatie.

Detail van de "test-ruiten".

SITE EN OMGEVING

A2025/26 Verwijder vogeluitwerpselen van gevelvlakken en ornamenten.

Site en omgeving | vuil en hygiëne | natuursteen | witte kalk- of zandsteen | beton | blauwe hardsteen

toestand Op o.a. het maaswerk van de glas-in-loodramen is er matige tot ernstige bevuilding t.g.v. de aanwezigheid van vogels. Deze dieren laten nestmateriaal en uitwerpselen achter op uitstekende gevelelementen.

toelichting advies De uitwerpselen van vogels vervuilen in ernstige mate gevels en daken of onderdelen daarvan, zoals afzaten, venstertabletten, maaswerk, (water)lijsten en platte delen. De hoge zuurgraad van vogelmest versnelt het verweringsproces van natuur- en baksteen, koper, lood, zink en verflagen. Bovendien is de vervuiling als het eenmaal in de poreuze oppervlakken is ingetrokken zeer lastig te verwijderen. Als gevolg van het reinigen ontstaan er vaak onwenselijke kleurverschillen in de gevels.

Er zijn verschillende manieren om vogels te weren en ervoor te zorgen dat ze niet kunnen nestelen.

- er zijn afweermethoden (netten, gaas, pennen, draad, elektronische installatie (zoals geluid en/of schrikdraad), vogelverschrikkers, roofvogels,...) die door monumenteigenaren zelf kunnen worden toegepast om duiven van een bepaalde plaats te weren.

- er zijn bestrijdingsmethoden die door overheden ingezet kunnen worden om het aantal duiven te laten slinken.

Meer informatie over duiven weren kan u terugvinden via de volgende link:

meer informatie [Duiven weren \(2018 - OF 0.1\).pdf](#)

prioriteit 1-3 jaar

frequentie Eenmalig

uit te voeren door Algemene aannemer

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Vervuild maaswerk boven de glas-in-loodramen.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Detail van het vervuild maaswerk.

A2025/27 Herstel de glazen van de buitenverlichting.

Site en omgeving | elektrische installatie | glas

toestand De verlichtingsarmaturen aan de buitengevel hebben gebroken en/of ontbrekende glazen.
toelichting advies Vernieuw gebroken of ontbrekende glazen om te voorkomen dat vocht het verlichtingsarmatuur kan binnendringen. Een combinatie van water en elektriciteit kan leiden tot gevaarlijke omstandigheden zoals kortsluiting of zelfs brand.
prioriteit 1-3 jaar
frequentie Eenmalig
uit te voeren door Glazenier

Verlichtingsarmatuur op de buitengevel.

Detail van ontbrekende en/of beschadigde glaasjes.

BISSCHOPPELIJK BESLUIT

GOEDKEURING KERKENBELEIDSPLAN HOUTHALEN-HELCHTEREN

De bisschop van Hasselt, monseigneur Patrick Hoogmartens,

Gelet op het overleg tussen de nodige instanties, met name de pastoraal verantwoordelijken en teams van de parochies, de kerkfabrieken en het centraal kerkbestuur;

Gelet op het overleg met de gemeentelijke overheid;

Gelet op het feit dat in het voorgelegde kerkenbeleidsplan rekening wordt gehouden met de noodwendigheden die de pastoraal verantwoordelijken neerschreven in het pastoraal plan;

Gelet op het feit dat er rekening wordt gehouden met de voorschriften van de bisschoppenconferentie omtrent het gebruik, de nevenbestemming en de herbestemming van de kerken;

De bisschop keurt hierbij het kerkenbeleidsplan voor de gemeente Houthalen-Helchteren goed.

De bisschop vraagt aandacht voor het feit dat een nevenbestemming in ruimte, zogenaamd gedeeld gebruik, pas kan geschieden na raadpleging van de diocesane Commissie voor Kerkelijk Patrimonium. De bisschop vraagt dan ook om hiervoor de nodige stappen te zetten vooraleer men overgaat tot uitvoering van het plan.

De bisschop vraagt eveneens aandacht voor het feit dat een eventuele herbestemming pas kan geschieden indien het kerkgebouw werd onttrokken aan de eredienst. De procedure tot onttrekking aan de eredienst kan evenwel pas opgestart worden indien er een nieuwe bestemming bekend is die in overeenstemming is met de waardigheid van het gebouw.

Dit besluit wordt ter kennis gebracht van het lokaal bestuur, het centraal kerkbestuur, de pastoraal coördinator en de deken.

NAMENS DE BISSCHOP:

Opgemaakt te Hasselt, op 24 november 2025,

Hans Tercic
vicaris-generaal

Uittreksel uit de notulen van de gemeenteraad

Zitting van: 15/12/2025

Aanwezig	Myrthe Van Roey, voorzitter Alain Yzermans, burgemeester Hanne Kellens, Lieve Wouters, Muhammet Oktay, Marc Vandenbussche, Mustafa Aytar, Myriam Bellio, Katrien Timmers, schepenen Eefje Van Wortswinkel, Göksal Kanli, Bert Cuppens, Carine Achten, Jef Verpoorten, Maarten Houben, Michiel Lenssen, Liesbeth Maris, Mathijs Knevels, Yeter Demirci, Marc Coenen, Ben Olech, Jill Claes, Gunther Maex, Monique Verstraeten, Mia 's Hertogen, Kenan Akyil, Özlem Demirci, Silvio Bellavia, raadsleden Wim Haest, algemeen directeur
Verontschuldigd:	Luciana Costa, Silke Hillen, Filip Gielen, raadsleden

Openbare zitting

Kerkenbeleidsplan 2025-2031 - Goedkeuring.

Wetgeving

- De kredieten voor het jaar 2025 zijn opgenomen in de aanpassing van het meerjarenplan 2020-2025. Deze aanpassing van het meerjarenplan werd door de gemeenteraad vastgesteld op 21 december 2023.
- Artikel 52/1 van het 'Decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten' van 7 mei 2004 bepaalt dat de gemeentebesturen de tekorten van de exploitatie van de kerkfabrieken bijpassen en in de investeringen in de gebouwen van de eredienst bijdragen.

Feiten en context

Het gemeentebestuur is verplicht in 2025 te beschikken over een goedgekeurd kerkenbeleidsplan. Het kerkenbeleidsplan moet afgerond en goedgekeurd zijn 6 maanden na installatie van de nieuwe gemeenteraad.

'Kerkenbeleidsplannen' is een bevoegdheid van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB).

Het gemeentebestuur koos ervoor om in aanloop van de opmaak van een nieuwe kerkenbeleidsplan (KBP), in zee te gaan met de UHasselt voor het uitvoeren van een participatietraject in elk van de zes parochies.

Dit traject liep tot 6 mei 2025. Het rapport van de UHasselt werd opgeleverd in oktober 2025

Op aanraden van het Platform Toekomst Kerken dienen we een eerste versie van het kerkenbeleidsplan in. Het kerkenbeleidsplan kan nadien op basis van nieuwe inzichten en beslissingen bijgestuurd worden.

Volgende stappen worden doorlopen:

- KBP ter kennisname aan college 1 december
- KBP aan bisdom ter goedkeuring
- KBP aan GR december 2025 ter goedkeuring
- Goedgekeurd KBP aan ABB

Het kerkenbeleidsplan dat ter goedkeuring zal voorgelegd worden aan het bisdom omvat:

- het document kerkenbeleidsplan op basis van het sjabloon aangereikt door het Platform Toekomst Parochiekerken

- Bijlage 1 - rapport Monumentenwacht Sint Martinuskerk

- Bijlage 2 - rapport Monumentenwacht Sint Trudo Helchteren
- Bijlage 3 - Verklarende definities voor de lezer
- Bijlage 4 - Rapport UHasselt - Participatietraject kerk sessies 2025

Financieel advies

gunstig advies 25/11/2025

Besluit de gemeenteraad met

25 stemmen voor:

Myrthe Van Roey (N-VA - BUUR), Alain Yzermans (Hoppah), Hanne Kellens (Hoppah), Lieve Wouters (N-VA - BUUR), Muhammet Oktay (Hoppah), Marc Vandebussche (N-VA - BUUR), Mustafa Aytar (Hoppah), Myriam Bellio (Hoppah), Katrien Timmers (N-VA - BUUR), Eefje Van Wortswinkel (N-VA - BUUR), Göksal Kanli (Hoppah), Bert Cuppens (Hoppah), Jef Verpoorten (Hoppah), Maarten Houben (N-VA - BUUR), Michiel Lenssen (N-VA - BUUR), Liesbeth Maris (Hoppah), Mathijs Knevels (Hoppah), Yeter Demirci (Hoppah), Ben Olech (N-VA - BUUR), Jill Claes (N-VA - BUUR), Gunther Maex (N-VA - BUUR), Monique Verstraeten (N-VA - BUUR), Mia 's Hertogen (Hoppah), Kenan Akyil (Hoppah) en Özlem Demirci (Hoppah);

0 stemmen tegen:

3 onthoudingen:

Carine Achten (Vlaams Belang), Marc Coenen (Vlaams Belang) en Silvio Bellavia (Vlaams Belang).

Artikel 1

Het kerkenbeleidsplan 2025-2031 goed te keuren.

Namens de gemeenteraad:

algemeen directeur,
Wim Haest

raadslid-voorzitter,
Myrthe Van Roey